

HALOTTI TANITASOK,

Melleyek,

Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf

S Z É K I

TELEKI ÁDÁM ÜRNÁK,

ÉLETÉBEN, FELSEGES APOSTOLI KIRÁLYNÉ ASZSZONYUNK' REGIUS CONSI-LIARIUSSA, ÉS VITÉZLŐ HADI LOVAS SEREGEI KÖZÖTT EGYIK GENERALIS FŐ STRÁSA MESTERÉNEK,

Meg-hidegedett Tetemeinek e' föld' színéről lett el-takarittatások alkalmatofságával el-mondattattak, és a' mellyeket édes Attya emlékezetére a' maga tulajdon költségével ki-nyomtatott

G R O F S Z É K I

T E L E K I Á D Á M Ü r ;

A' Császári és Királyi Felsegek Arány Kóltsos Komornyjaja,
és N. Doboka Vármegye Fő Ispánnya.

KOLO'SVÁRATT Nyomt. a' Ref. Koll. Betüivel, 1776. Éfct.

1 TIM. VI: 11, 12.

Kövessed az Igazságot, az ISTENI Szolgálatot, a' Hitet, a' Szeretetet, a' Békecséges-türelést, a' Szelídséget; a' Hit által való Nemes hartzot hartzold-meg, ragafkodjál az örök Élethez, mellyre hivattattál-is, és Nemes Vallástétellel Vallást tettél sok bizonyosságok előtt.

AZ IGAZ HITTEL VITÉZKEDŐ, ÉS AZZAL GYŐZÉ-
DELMEKEDŐ LELKI VITÉZRŐL VALO

HALOTTI TANITÁS

M e l l y e t

NÉHAI MÉLTÓSÁGOS R. SZ. B. GROF, SZÉKI

TELEKI ÁDÁM

U R N A K,

FELSÉGES TSÁSZÁRNÉ, és Apostoli KIRÁLYNÉ ASZ-
SZONYunk' Confiliariussának, és Vitézlo Hadí Seregeiben
egyik GENERALIS FŐ STRÁ'SA - MESTERÉNEK, e'
Földről való el-takarittatásának alkalmatofságával el-mondott

B O D O K I J Ó ' S E F,

a' Kolo'svári Reform. Nemes Collegiumnak Philologiae
Professora.

MDCCLXX-dik Eftendöben, *Junius*nak 10-dik Napján.

1 JÁN. V: 4

A' mi Hitünk az a' diadalom, melly meg-gyözi e' Világot.

ÉFÉ'S. VI: 12, 18.

*Öltözzétek-fel az ISTENnek minden fegyvereit, hogymeg-
állbassatok az Ördögnek minden álnoksági ellen, A' Hitnek
Pai'sát, az Idveségnek sisakját-is fel-vegyétek, és a' Lelki
fegyvert, melly az ISTENnek Beféde, minden Kéréssel és
Könyörgéssel könyörögvén, mindenkoron a' Szent Lélek által.*

HALOTTI PRÉDIRÁTZIO. SZENT-LETKE,

JELÉN. III: 5.

*Ὁ νικῶν, ἐτις Περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς.
A' ki győzedelmes léfen, fejér ruhákban öltöztetik.*

Gen nevezetes és meg-fontolásra méltó dolog jegyztetett-fel 2. Kir. 13. Réf. hogy midön az Izraelnek Királya Joas, Élizeus Prófétának halálos betegségében látogatására ment volna, akarván a' Prófétától tudakozódni a' Siriabéliekkel való harznak ki-meneteléről; ekkor a' Próféta ISTEN Lélektől fel-indittatván parantsolá a' Királynak, hogy venne kezébe Kéz-ívet és nyilakat, és meg-nyittatván a' Királlyal a' Nap-kelet felöl való ablakot, monda néki: *Löjj!* az URnak győzedelmes nyíla ez; monda azután: *Lödd a' Földet!* és lövé a' Király a' földet háromszor, azután el-hagyá; ekkor meg-haragudván az ISTENnek Embere monda: Ötöz

A 2

vagy

vagy hatzor-is kell vala lönöd, és meg-verted volna a' Sírabelieket, és éppen meg-eméztetted volna őket, de immár tsak háromzor vered-meg őket.

Kétség nélkül SZ. H. hogy ezen parantsolatjával a' Próféta akarta jelenteni, mind az Izrael Királyának azt, hogy az Ellenségen való győzedelem nagy ferénység, nagy vigyázás, nagy munka és fáradság nélkül tellyeséggel meg-nem eshetik; mind pediglen közönségesen minden Híveknek ezen parantsolatjának belsőbb és titkosabb értelmével tudtokra és értékre akarta adni; Hogy a' Híveknek-is az ő febefs nyíl módjára az Ég felé repülő Könyörgéseikben meg-lankadni és el-fáradni éppen nem illik, söt tellyeséggel nem-is hafnos, tsalhatatlanúl szükséges lévén minden igaz Hívekben az ő Könyörgéseikben való Mó'sesi buzgóság és állhatatofság, melly ferint; nem tsak egyfer. kétfer, nem únalommal, nem immel ámmal, hanem egész napon, az az, egész Életekben fáradhatatlanúl kezeiket és láveiket az Ég felé fel-emelve tartsák; hogy így, fűntelen való Könyörgéseikkel mint valami ostromló fegyverrel a' győzhetetlen ISTENT meg-gyözvén; ő tölle minden testi és Lelki Jókat meg-nyerhefsenek, és magoknak ez által a' *Jakóbbal* ISTENT győző *Izrael* nevet vehesenek.

Amaz ISTEN Országának ostromára fel-fegyverkezett, igaz Hittel és penitentzia tartással, mint ISTENnek fegyvereiben fel-öltözött Férjfiúról, a' Kereftelő Szent Jánosról mondja az Idvezítő Sz. Máth. 23. II, *De mi látni mentetek volt ki a' Puskába, hogy ingadozó nád-fálat lássatok é? mellyet a' fél bajtogat? De! mi látni mentetek volt ki? hogy gyenge ruhákban öltözött Embert lássatok é? IMÉ! a' kik gyenge ruhákat viselnek, a' Királyok palotáiban vagynak!* akarván ezzel jelenteni, hogy a' Kereftelő János, nem valami nyegédes, és kényes gyenge ruhákban, hanem mint valami erős pántzélokban és fisakokban fel-öltözött Vitéz, olyan kézü.

kézülettel vagyon, hogy a' Mennyeeknek Országán erőszakot tégyen, és azt mindnn ferényen vitézkező Híveknek példájokra mint-egy ostrommal meg-végye; mert a' mint világon áll az Idvezítő: A' Kereftelő Jánostól fogva ez ideig a' Mennyeeknek Országát minden Ember ostromolja, Luk. XVI: 16. hogy annak Értz kapuit győzedelmeskedő Hitével mint egy-bé rontsa. Akarta ez Idvezítő ezen föl-lásnak formájával nyilván valóvá tenni egyfzersmind azt-is; hogy az Évangyéliomnak idejében élő, Híveknek állapotja fokkal ditsőségefebb, és fokkal szabadosabb, mint a' Törvény alatt lévöké; kiknek tellyeséggel nem vala szabad, Mo'ssen és Áronon kívül, hogy a' Sinai hegyre le-fallott Törvény adó Jehova Angyal eleiben tétetett határt által hágnák, és azon erőszakot tennének 2 Mo's. XIX: 24. itt pedig mindeneknek zemély válogatás nélkül, még a' Pogányoknak-is valakik az igaz Hitben mint valami fegyverben fel-öltöztek, a' Mennyei Sionnak Kapuin-is az erőszak meg-engedtetik.

Ugy vagyon! SZ. H. és ezt a' mindennapi zemmel látott dolgok bizonyítják, hogy a' miképen e' Világi Életben az Emberek, magoknak tisztetséget, ditsőséget, Jószágot és Birodalmat, fok munka és fáradság által nyerhetnek; *per mare, pauperiem, per saxa per ignes*; és a' miképpen e' földön való táborozásokban, tsak a' győzedelmesek nyernek jutalmat és Koronát a' Poétának ama' Verse szerint:

Victores nivea cinguntur tempora Vitta.

úgy minden bizonytal e' földön sátorozó és vitézkező Híveknek-is, fok munka, fok fáradság, fok tufakodás, fok hartz, és fok ostromlás után adattatik-meg ama' Mennyei Ditsőség, és abban, a' győzedelmeskedő Híveknek fámokra kézfittetett, és az Idvezítőnek igazságával meg-fejéjrittetett győzedelmi jeles Köntös, a' mint ezt maga az Idvezítő bizonyította: *A' ki győzedelmeskedik, feje ruhákban öltöztetik.*

Melly Igéket midön e' zomorú alkalmatofsággal lejendő

tsekély tanításonnak fundamentomává tettem ti előttetek, hogy amaz életében az igaz Hittel, mint valami erős Sissakkal és minden tüzes nyíllakat meg-tompító melly-vasfal fel-fegyverkezett győzedelmeskedő Vitéznek, Testére nézve e' gyászos Koporsóba bé-záratott; Lelkére nézve pedig a' JÉ'SUS KRISTUS' igazságával meg-fejérettetett ékes Köntössel meg-ajándékozott Szenteknek Mennyei Táborában befogadtatott nagy Hitü Férjfiúnak, Néhai Mélt. R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ÁDÁM Urnak, Felsőleges Apostoli Király' Afz-fonyunknak Hív *Confiliariussá*, és Vitézlő Hadi Seregeiben egyik bátor fízü, és fok próbákon forgott Generalis Fő Strássa Mesterének utolsó érdemlett tífzetségét én-is meg-adhassam. Oh vajha az URnak Beféde, olly' hathatós lenne az URnak Lelke által mostan az én fájamban, hogy Ti mindnyájan az Hitnek fegyvereit kezetekben ragadván a' győzedelmének tsalhatatlan reménysége alatt minden lelki ellenségtek ellen való viadalra nagy bátorsággal ki-állanátok! hogy élteteknek utolsó pertzentésén, Lelketek' esmérési belső örömeivel azt kiálthatnátok, nem a' mit hajdon *Julianus*, Római Imperator: *Vicisti Galilee!* hanem ezt: *Vici cum Galilaeo!* A' Názárethbéli JÉ'SUS Vezérsége alatt híven hartzoltam, és győzedelmeskedtem.

Mig annakokáért Sz. H. e' kezem alá fel-véttetett Szent Letzkének világosabb értelmére I-för fóllok a' Győzedelméről, II-för pedig a' győzedelmefeknek ígért Jutalomról; kérek légyetek figyelmetefek!

I. A' mi az elsőt illeti. Nyilván való és tapasztalt dolog az a' Kerefztyének között, hogy a' Híveknek e' földön való egész Élete, merő azon fúntelen való Hartz, ütközet, és Vitézség. Mellyre való nézve a' Sz. Iráfoknak fokott *Stilus*-sa fzerint az *Ecclesia* igen helyyefen neveztetik *Seregnek* és *Tábornak*; az Hívek *Vitézeknek*; a' KRISTUS ezen Sereg Fő Vezérének, a' Kerefztyénségről való Vallás-tétel *ütközetnek*;
a' Ke-

a' Kerefztyéni *Virtusok*, u. m. az igaz Hit a' Reménység, Szeretet, Igazság, *Sisaknak*, *Pántzelnak* és minden nével nevezhető óltalmazó *fegyvernek*, a' JE'SUS KRISTUSSal való egyesülésnek módja *Sácramentomiak*, vétetvén ezen *Sácramentom* nevezet-is a' Hadi dolgokról, mivelhogy a' *Sácramentom* tulajdonképpen azt tézi, midőn a' Vitézek az ő Vezérekhez való hűséget esküvéssel fogadják. Hasonlóképpen a' Sz. Lélek-is nevezetik *Olajnak* és *Kenetnek*, lévén tzelőzás ezen nevezettel a' régi Görög és Római Vitézeknek fokásokra, a' kik mind magokat, mind fegyvereiket valami Kenettel meg-kenik vala, hogy az ütközetre annál kézzebbek, annál ferényebbek és annál vígabbak lehetnének; és végezetre az igaz Hitben való állhatatosság nevezetik *győzedelmeknek*; a' győzedelmefeknek ígért jutalom pedig, hol *Koronának*, hol *valami ekes öltözeteknek*, Egy főval; e' földi A-Háznak a' Mennyei A'-Sz. Egyháztól való meg-külömböztetésnek okáért amaz nevezetik Vitézkező, e' pedig győzedelmeskező Anya Szent-Egy-Háznak. El-lehet annakokáért minden kifogás nélkül mondani, hogy a' Híveknek e' földön való egész élete merő azon fiüntelen való Hartz, ütközet és Vitézség. El-lehet mondom mondani:

Nunquam bella piis nunquam certamina desunt

Et quocum certet mens pia semper habet.

Igen fokat különböz pedig a' Híveknek Vitézkezése, e' földi Emberek' hadakozásitól, mert e' földi hadakozásokban mind a' Vének' erőtlenségek miatt, mind az Ifjak' és Afzonyok gyengeségek miatt, a' hartzolásra nem kénferitternek; itt pedig mind az Ifjaknak, mind a' Véneknek mind az erősebbeknek, mind a' gyengébbeknek valakik a' JE'SUS' Nevében meg-kerefztelkednek, egyenlőképen hartzolniok kelletik, mert a' mint *Tertulianus* fzereti főllani: *Omnes in baptisate ad Militiam Viventis DEI inscribimur*, A' Kerefztőség által mindnyájan az Élő ISTENnek Vitézle Záfzlos feregébe

gébe avattatunk ; amott ! u. m. a' földi hartzolásokban, tsak testből álló, halandó és könnyen sérthető Ellenséggel kell hartzolni ; itt pedig, u. m. a' Kereftyéni Vitézségben, nem tsak a' test és a' vér ellen, hanem ama' meg-sérthetetlen gonof. Lélekkel a' Sátánnal és annak angyalaival, kit a' Kereftyén Vitézek éppen meg-nem febesíthetnek, mivel *az ő testének réfei erőssen egymáshoz ragadtnak, erős és tétova nem ingadoz, olybá tartya a' vasat mint a' polyvát, azatzelt mint a' rothadt fát ; a' nyíl el-nem üzi ötet, és a' parittyából bajtott kövek ő előtte pozdorjává léfnek, a' mint áll az ISTEN a' Leviathánról Job. XLI.* amott a' Vitézek az Ellenség előtt való el-faladással ha fíntén betsületeket el-veztik-is, de ugyan-tsak életeket meg-mentik ; itt pedig a' Viadal előtt való el-faladással nem tsak örök gyalázat hárul a' Vitézekre, hanem Lelki életeket és idvefségeket-is örökösön el-veztik, a' mint ezt az IDVEZITŐ fok helyyeken világos szókkal bizonyíttya.

Ezeket előre meg-jegyezvén, minthogy az IDVEZITŐ a' kezem alá fel-vett Sz. Letzkében nem jelenti, ki-ellen kellesék hartzolni és gyözedelmeskedni ; hanem tsupán tsak azt mondja : *A' ki gyözedelmeskedik*, erre nézve igen fűkséges meg-ví'sgálnunk, mitsoda Ellenség légyen az, a' ki-ellen hartzolnunk és gyözedelmeskednünk kelletik?

Igen nagy és erős az Ellenség Sz H! igen nagynak és erősnek kell lenni annakokáért a' Viadalnak-is ! Tudjátok mindnyájon jól tudom, hogy ezen nagy és erős Ellenség roppant Táborának Vezérül tette magát ama' pokolbéli Sátán, a' ki mint valami meg-dühödt órdító Orofján fűntelen féllyel jár, vígyáz, lefelkedik kit bé-nyelhefsen ; fel-találtatik ebben az Ellenségben minden, valami az Ellenséget leg írtóztatóbbá teheti, mert ennek ereje, dühösége, lefelkedéfei, praktikái ki-befélhetetlenek.

De nem bízván még-is ezen nagy Ellenség a' maga tulajdon

lajdon, és az ő Angyalinak erejéhez, hogy annál nagyobb puftitást teheszen az Híveknek Táborában, tárful vette magának, és frigyes barátjává tette e' *Világot*, és ennek minden istentelen fiait; a' ki leg-elsöben-is az ő ravasz Fö Vezérének parantsolatjára, ki akarván tanulni, és meg-kémlelni kinek-kinek az Hívek közzül az ő termézetü tulajdonságokat, és külsö belsö erejeket, ahoz képeft négy kiváltképen való Hadi *Machináij*ival ostromolja öket, úgy-mint: vagy az ő hamis tudományival és hazugságival, melly által az Híveknek a' JÉ'SUSban vetett igaz Hitekét meg-veftegetni, és öket az igaz Hittöl el-tántoritani mesterkedik; vagy (2-*ker*, a' maga meg-veftegettetett Életének példájával; vagy (3-*ker*, üldözésekkel, tüzzel, vassal fenyegetvén a' Hitekét az ő Hitekben való állhatatofságokért; vagy pedig (4-*ker*, az ő nyájas ígéreteivel, ú. m. pénzel, gazdagsággal, világi tífzésekkel való ketsegtetéseivel, ottan-ottan fugarolván ö nékik ama' fokakat el-tántorító kedves főkat: *Tibi dabo! Tibi dabo! Tenéked adom! Tenéked adom!* És mint amaz Afzonyi-állat, kiröl emlékezet vagyon a' titkokat látó Sz. *János*-nál, hol finum borral meg-töltött fényes arany pohárral kí-nálgatja a' Hitekét, hogy azokat meg-rézegetse; hol hízelkedö befédü *Évák*at fzegez az igaz *Ádám*oknak-is oldalokba, hogy öket a' Jónak és gonofznak tudásának Fájának gyümöltseivel ugyan meg-elégítvén az ISTEN ellen való párt ütésre el-tántorítsa. Oh nagy és rettenetes Ellenség! óh irtóztató Ellenségnek irtóztató Tábora! Vallyon kitsoda állhat-meg ezeknek intselkedéfi és fenyegetései ellen!

De még sem elégzik-meg a' Sátán ezen Szövetséges Társával a' *Világgal*; még sem reménli ezen segítő Társával-is a' Híveken való gyözedelmét! hanem támasztott még egy közelebb-való, és Házi Ellenséget-is ú. m. a' *Teffet*, melly úgy tetfzik, hogy leg-vefedelmesebb Ellenség; mert a' *Sátán*, és a' *Világ* rajtunk kívül és távulabb vannak tollünk,

B

melly

melly szerént ezek ellen inkább-is óltalmazhatjuk magunkat; de a' Test mi bennünk lakozik, a' Test a' mi kebeleinkben vonta-fel Sátorát; a' Test a' mi nyelvünk alatt vagyon, hogy meg-veztegeffe befédeinket, a' Test a' mi fêmeinkben ül, hogy azokat tilalmas dolgokra intézze; egy-fóval a' Test mi velünk vagyon füntelenül, úgy hogy, ha az Egyptomi puftaságokra vagy barlangokba rejtezünk-is; ha *Democritus Philosophussal* fêmeinket ki-vájjuk-is, hogy e' Világnak híjában valóságait ne fémlelhessük; ha *Ulyfessel* e' Világi Sirenek' tsalogató énekléseire füleinket bé-dugjuk-is, még-is ezen Kebeleinkben lappangó Ellenségnek ostromaitól meg nem menekedhetünk! És noha ezen Ellenség, a' Test erőtelen legyen-is, a' mint írva vagyon: *A' Test erőtelen*, Math. XXVI. de! ugyan ezen erőtelenségiben áll ennek az ő legnagyobb ereje; mert midön semmit se tartunk ő tölle, akkor vagyon legnagyobb divattyában az ő ostroma; akkor tagadhatja-meg é. Péterrel-is magát az Idvezitöt, akkor mondatja mint egy akaratumk ellen-is, mi velünk: Bizony! bizony! nem esmérem az embert; nem esmérem a' KRISTUST, nem esmérem az ő Tudományát. Oh irtóztató Ellenség! *oh vallyon! kitsoda fabadit-meg minket ez Halálnak Testétől?*

Látjátok-é immár SZ. H. ez hármass Ellenséget? látjátok-é ennek mind fokaságát, mind erejét? Bizony! ha régentén a' *Római Respublica* méltán meg-mentenhetett, és nagy fozorgalmatosággal az óltalomra kézfítette magát, midön a' Városban ezt kiáltották: *Hannibal ad portas! Julius in Foro; Catilina in Senatu!* bizony mondom, fokkal nagyobb vígyázással kell lenni a' Híveknek, és fokkal nagyobb fozorgalmatosággal kell nékiek az ütöközetre felkézülni, midön illy' bizonyoson tudja, hogy egyfzer'smind három Ellenség, a' *Sátán*, mint valami erős és dühös *Hannibál*, kapuja előtt vagyon; a' *Világ*, mint valami álnok és hízelkedő *Julius*, az ő lakó helyének közepette a' piatzon sátorozik, és a'
Test,

Test, mint valami vezedelmes *Catilina*, az ő kebelébe az ő tanátskozó titkos Házába-is bé-férkezett; *De* el ne tsüggedjeteK még-is; mert annál ditsőségesebb a' gyözelem, mentől nagyobb és rettenetesebb az Ellenségnek Tábora, és egyfzer'smind annál nagyobb és ditsőségesebb a' gyözelemnek jutalma is!

Ne tsüggedjeteK-el mondom Sz. H. mert vagyon a' Hívek' VitézkeDő Seregében olly' erős Fejedelem, olyan Hadi Fő Vezér, ama' Judabéli Orofzlán, ama' JEHOVA Seregének Fejedelme, 70's. V. a' kire való tsak tsupa tekintés-is, egész bátorságot áD a' Híveknek a' viadalra; a' Ki, ha az Ellenségnek sokaságától meg-rettenünk-is, sokkal igazabban elmondhatja, a' mit ama' Görög Fő Vezér *Antigonus* mondott vala az ő meg-félemlett Vitézinek: *Me vero praesentem cum quot comparatis?* Ha fok-is az Ellenség, én, úgy mond, egyedül-is egész Tábor vagyok; mert bizony, ha ezen elő fámlált Ellenségnek ezer meg ezer *Legioji* a' mi Fő Vezérünk' erejéhez hasonlittatnak, mind azok tsak füstnek és párának találtnak ő előtte.

Vallyon nem bizhatnak-é annakokáért a' Hívek ezen jelen lévő Fő Hadi Vezérnek, mind bölts rendeléseibeZ, mind véghetetlen erejéhez ? a' kinek, ha az Hívek Seregében vitézkeDő Vitézek engedelmeskednek, és bölts rendelése szerént viselik magokat, tsalhatatlanul gyözedelmeskednek. Midön tehát ezen Fő Hadi vezér, az ő *Adjutántja* által (szabad legyen így szóllanom) a' Sz. Pál által azt parantsolja minékünk: *ÖltözzéteK-fel az ISTENnek minden fegyvereit*; igen fűkséges, hogy minden Hívek, az ISTENnek fegyvereiben fel-öltözzenek; melly fegyverei az ISTENnek, a' mint a' Sz. Pál meg-magyarázza, a' *Hit, ISTENnek Beféde, Reménység, Szeretet, és a' Könyörgés: VegyéteK-fel* úgy-mond, *az ISTENnek minden fegyvereit, a' Hitnek pái'sát, a' Lelki fegyvert, melly az ISTENnek Beféde, minden Kérésszel és Könyörgésszel,*

lenkezni láttatnak; *Nem illik*, úgy mond, hogy az ISTENnek Fija meg-haljon; nem lehet hogy ő fel-támadott légyen; nem illik a' józan okosághoz, hogy fel-támadást, jóvendő életet, Idveséget vagy örök kárhozatot hidjen, 'sa't. Mi-tsoda nagy prédát tett ezen mesterségével, óh fájdalom a' komorú *experientia* elég bizonytságot tézen!

Másodszor. Igen nevezetes és vezedelmes *practicája* az Ellenségnek az-is, hogy midön látja, hogy az ISTENnek Befédétől, és abból vétetett igaz Hittől némellyeket fem-miképen el nem tántoríthat, tehát azt kiáltozza: *Ne légyen Kováts az Izraël Földén; Ne légyen Pap, ne légyen Évangyéliom hirdető, ne légyen Hitet prédikáló Szolga!* De mivel még azt a' Kerefityének között a' maga igyekezete férent egészen véghez nem vihette: tehát minden intselkedéseit arra intézi, hogy az Hívek között a' Papoknak az Évangyéliom hirdető Szolgáknak termézetni erőtlenségeiket, fogyatkozásaikat, fegénységeiket, vagy akármi nével nevezhető emberi hibáikat olly' nagygyá tégye az Híveknek elméjékben, hogy azoknak, elsőben ugyan Személyeiket, azután pedig lassan lassan, azoknak fájokból ki-jövő Életnek Befédét, az Évangyéliomot, és következőképen a' JÉ'SUSban vetett Hitet ő vélek tellyesféggel meg-útáltassa, és így e' fegyvert kezeikből egészen ki-ragadhassa.

Harmadik vezedelmes practicája az Ellenségnek, hogy ha ezen fegyvert egészen ki nem ragadhatja-is, avagy tsak azt meg-erőteleníthesse; az az a' Kerefityéni Hitnek némü némü farkalatos ágazatait el-fakasztassa; el-akarván t. i. hitetni a' Hívekkel, hogy nem ollyan gyarló a' bünös ember a' mint hirdettetik, nem ollyan fűkséges ő néki a' Közbenjáró, nem ollyan fűkséges ő néki az ISTENnek Kegyelme, és a' Sz. Léleknek munkája az Idveségre; nem ollyan fűkséges ő néki a' fűntelen való Könyörgés; mert hízem! meg-adja az ISTEN a' mit akar, és adni el-végezett könyörgés nél-

kül-is 'sa't. vagy pedig más felől azon mesterkedik, hogy a' Keresztýén Embernek Hitéhez valamit a' magáéból ragat-
 zson, és azt valami fáznes tsalard festékekkel bé-mázolhassa.

Mind ezeket a' mesterségeit az Ellenségnek, és ezekhez hasonló ezer meg ezer practikáit a' Hívő Ember semmivel egyébbel vízfza nem verheti, és ötet meg-nem gyözheti; hanem az igaz *Hittel. Öltözzétek-fel*, úgy-mond, a' *Sz. Pál, az ISTENnek fegyvereit, hogy ellene állhassatok a' Sátánnak minden álnöksági ellen. Öltözzétek-fel a' Hitnek Pa'isát, hogy ama' gonofnak minden tüzes nyílait meg-öltbassátok.* Nem tsupán tsak a' Hitet *commendálja* pedig az Apostol, hanem az ISTENnek minden fegyvereit, u. m. a' Hitet, Szeretetet, Reménységet, Igazságot, Sz. Lélektől sugarlott buzgó Könyörgéseket-is, minden kére'ssel és könyörgé'ssel könyörög'vén mindenkoron a' Sz. Lélek által. És a' mint a' Sz. Péter Apostol mondja: *A' ti Hitetek mellé ragakfzatok Fáságos tselekedeteket, a' jó tselekedet mellé Tudományt, mértéklete'sséget, békejséges türe'st, atyafiakhoz hajlandó fívet és fzeretetet, 2 Pét. 1: 5-8.* és e' már neveztetik *Panopliának*, egész fegyveri Kézfületnek, és igazságnak Fegyverének; mert ezzel minden hamifság, az az, a' Sátánnak, e' Világnak és a' Testnek minden munkás mestersége és sugarlása meg-erőte-lenített'vén, egészen meg-is gyözettetik. Bizony valaki mind ezekben fel-nem öltözik, nem-is öltözött-fel az ISTENnek minden fegyvereiben, és így ezen hármás Ellenséget tel-lyeséggel meg-se gyözheti.

A' ki azért az ISTENnek ezen Fegyvereiben egészen fel-öltözött t. i. hízi mind azokat, valamelyeket az ISTEN Sz. akarattýáról ki-jelentett, minden jó-tselekedetekben, i-gazságban, fzeretben, könyörgése'kben fúntelenül gyakorolja magát, és ezen Idvezítő igaz Hitben állhatatofon mind vé-gig meg-áll, az, az ellenségen tökéletes diadalmat vett és gyözedelmeskedett; mert a' ki végig meg-áll, meg-tartatik az,
 Márk.

Márk. XIII. 13. *Légy hív mind halálig, úgy mond az IDEVIZITŐ, és néked adom az Életnek Koronáját.*

De talám azt gondoljátok magatokban Sz. H! jók ugyan a' fegyverek; de mivel még a' leg nagyobb hitű Emberekben is a' Hit fokozor gyengélkedik, a' Szeretet nints egész erejében; a' könyörgés gyakran buzgóság nélkül való és kételkedéssel tellyes, a' reménység ottan ottan meg-hül; nem lehet azért ezen fegyverekkel az Ellenség' ily' roppant Táborának meg-állani. Azt mondjátok talán; a' mit hajdon mondott vala Saul Dávidnak: *Nem mehetz te arra a' Filisteusra, hogy ő velle meg-vivnál; mert te gyermek vagy, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó ember vólt* 1 Sám. XVII. Azt mondjátok, mondom, én új ember, új teremtett állat, gyenge és erőtelen vagyok, hogy vivhafsam-meg azért olly' régi és tanúlt ellenséggel a' ki olly' fok ezer eztendőktől fogva hadakozik!

Vigyázzatok! Sz. H! mert ez a' félelmeiség, a' Házi ellenségnek a' Testnek leg utolsó és leg gonofzabb praktikája. Vigyázzatok, mondom, és midön a' Test azt sugarolja tinéktek, a' mit hajdon a' Kanaán földének meg-kémlelésétől meg-jött és meg-félemlert Kémek: *Ne menmyetek, úgy-mond, arra a' földre, mert irtóztató termetűek és erőfsek ott a' lakosok', Oriáfok azok!* ti a' Jó'suéval és a' Kálebbel ezt mondjátok: *Ne féljünk annak a' földnek Néjétől; mert az UR vagyon mi velünk* 4 Mó's, XIV.

Ugy vagyon Sz. H! nem kell tellyefséggel meg-rettenni és el-tsüggedni a' Hívő Embernek; mert ha a' régi Pogányok között bátran vitézkedő Férfiak magok felől azt tartották, hogy az ő Istenei láthatatlanúl fejek felett vannak, és azok forditják-el róllok az Ellenség' nyilait; a' Hívek fokkal bizonyosabban tudhatják, hogy ama' Seregeknek URa vagyon ő vellek, Ő hadakozik mellettük, Ő az a' ki meg-erősíti karjait a' hadakozásra, és ezen Lelki fegyvernek

vernek forgatására; Ő az, a' ki Sz. Lelkével fel-keni és fel-ruházza őket a' bátorságra és nagy vidámsággal való ferény ütközetre; Ő az, a' ki az ő győzhetetlen és a' Hívekben lakó titkos Kegyelmének erejével győzedelmessé teszi őket. Egy szóval: Ő az, a' ki azt tselekezi, hogy a' *Sátán mint a' Villámás le-búljon előttünk*, Luk. X. a' *Világ bitüink által meg-győzettesék*, 1. Ján. V. és a' *test ama' régi élet ferint való ó ember, minden gonof kívánsággal együtt meg fessettesék Róm.* VI. Kiáltsák annakokáért nagy örömmel az Hívek: *Hála legyen! hála legyen az ISTENnek, a' ki ad minékünk diadalmat a' mi URunk JÉ'SUS KRIRTUS által!*

II. Látsuk-meg immár a' Letzkének második Rézfében a' győzedelmessé ígért Jutalmat-is; mellyet itt *fejér ruháknak* nevez az IDVEZITŐ; A' ki győzedelmeskedik, úgy mond, *fejér ruhákba öltöztetik*. Mi értsék a' fejér ruhákon, könnyen meg-érthetjük, ha figyelmezünk a' régi Nemzeteknek, kivált a' 'Sidóknak szokásokra, kik között, a' kik valami nagy méltóságra emeltettenek, fejér ruhákban öltöztettenek; Innen régentén a' 'Sidó Republicában való Fő Fő Rendek **הוריים** az az, Fejéreknek neveztetnek vala. Jó'sef és Márdokhéus felöl olvassuk a' Sz. Írásban, hogy midőn ezek igen nagy méltóságra emeltettenek volna, *Királyi ruhákban* hijácint színű fejér ruhákban, bíborban és bársonyban öltöztettenek 1. Mó's. XLI: 42. *Esth.* VIII: 15.

De jele vala *másodszor* a' fejér ruhákban való öltözet, a' tiszta erköltseknek-is. Innen a' régi Rómaiaknál szokásban vala az, hogy midőn valaki a' Városban Fő Tíztséget keres vala, fejér ruhákban öltözék, az honnan neveztetett *Candidatusnak*-is; akarván jelenteni ezen fejér ruhákban való öltözetével, hogy ő tiszta és ártatlan életű ember volna. Erős törvények valának t. i. hajdon Róma Városában, hogy semmi gonof, fertelmes életű, és feslett búja erköltstű Emberek a' Fő Hivatalokra fel-ne vétessenek. *Nem*
külöm-

külömben a' régi Kereftyéneknél is szokás vala az, hogy midön valaki a' Sz. Kereftségnek vízével meg-mofattatnék, fehér ruhákban öltöztetik vala; akarván ezzel jelteni, hogy azok immár a' KRISTUSnak Vére által a' Léleknek fenyeitől meg-tisztattván, a' KRISTUS Igazságának, Szentségének, és Tisztaságának köntöfseit vették-fel magokra, és így tisztaságban kell járniok büntelen az ö UROK és ISTENek előtt.

Ennek felette *Harmadkor*, miképen a' fekete köntös gyáznak és keferüségnek; úgy a' fehér öltözet örömmek és vígalságnak jele; innen régentén az Emberek, söt még ma-is fok helyeken, vagy valami nagy örömmek napján, vagy Innep napokon fehér ruhákban öltöznek vala, a' mint énekel *Horatius*-is:

Festus albatuſ celebret.

Mind ezeken kívül, vagyön tzelezás itten a' fehér ruhákkal a' régi 'Sidók között lévő nagy *Synedrimum*nak, amá 70 Férjfiakból álló Tanátsnak szokására, a' ki az áldozó Papokat igen nagy szorgalmatossággal meg-vi'sgálja vala, és tsak azokat vette-fel az Oltár körül való szolgálatra, a' kik nem tsak valami testi tsonkaság nélkül valóknak, hanem tizta erköltsüeknek talátnak vala; mellyre nézve a' Papságra alkalmatlanokat fekete ruhákban, a' tiztákat pedig fehér köntösökben szokták vala öltöztetni.

Ezek szerint annakokáért világos dolog, mi értefsék a' gyözedelmefeknek ígért fehér ruhákon; hogy t. i. azok Királyi és Papi méltósággal meg-ajándékoztatnak; hogy azok minden büntöl és tiztátalanságtól meg-mofattatnak, és végezetre ki-mondhatatlan örömmre és vígalságra bé-botsáttatnak. Vagyon-is minden bizonynal a' gyözedelmefeknek ol-

Iyan Méltóság és Ditsőség kézfittetve, melly minden földi Királyoknak méltóságokat és ditsőségeket meg-haladja; *A* ki győzedelmeskedik, úgy-mond az IDVEZITŐ, együtt ültetem velem az én Királyi Székemben, mint én-is győzedelmet vettem, és ülök az én ATYÁMMal az Ő Királyi fékiben, Jel III: 21. Vagyon nekik olyan tiztaságok, melly fzerint, mint minden undokságtól meg-tiztittatott Áldozó Papok, bátran járúlhatnak ama' Királyi Székben ülő Bárányhoz, amaz Élő ISTENhez, és minden tiztaságban szolgál-
nak Ő néki éjjel és nappal örökkön örökké, és hirdetik az Ő hatalmas és tsudálatos dolgait füntelenül. Vagyon végezetre ő nékik, olyan örömök, és vígafságok, mellyhez e' földi győzedelmeskedő Vitézeknek öröme ingyen sem hasonlittathatik; mert az olyan, mellyet szem nem látott, fül nem hallott, és az Embereknek gondolatjukba sem mentenek. Mivelhogy tehát a' győzedelmefeknek ígért jutalom, u. m. az ő méltóságok, és ditsőségek, az ő tiztaságok és ártatlanságok, az ő örömök és vígafságok ki befélhetetlen, én-is ezen Jutalomról való Befédemet bé-rekefztem, és mind ezekböl fel-tézem ezt a'

T U D O M Á N Y T.

Az ISTENnek ki-jelentett Sz. Befédéböl formált igaz Hit, és ezen igaz Hitböl folyó jóságos tselekedetek, u. m. a' Szeretet, Reménység, buzgó Könyörgés, és azokban való álbatabatofság, olyan erős fegyver, mellyel az igaz Hívek, nem tsak Lelki Ellenségeiket megfégyenyitik; hanem még ama' Mennyei Sionba való bé-menetelre-is magoknak utat nyitnak.

Igafsága e' Tudománynak vagyon a' kezem alá felvétetett Sz. Letzkének Ti előtekbe terjesztett rövid és együgyü magyarázatjában. *Bizonyítja* ezen Tudománynak igazságát az egész Keresztyén Vallás, és ennek igafságát a' fok

felé ágazott Kerefityén Gyülekezetek-is egyenlő értelemmel meg-esmérik, és meg-valjak. *Mellyre* nézve, ennek hozzfas meg-mútoztatására ki-fem terjeszkedem; elégnek tartván mostan a' Könyörgésről egy két szóval emliteni; hogy az igaz Hitből származó Könyörgésnél, nintsen semmi hathatósabb eszkösz, mind az ISTEN' Kegyelmének és jó akaratjának meg-nyerésére; mind a' Sátán', Világ' és Telt' sok-féle ostromainak el-üzésére. *Ostromolja* bátor ez hármias Ellenség minden dühös fegyvereivel, ezer meg ezer praktikáji férent az Híveket; de az igaz Hitből származó Könyörgésnek, (maga lévén annak a' Sz. Lélek indítója :) öly' hathatós ereje vagyon; hogy a' Híveknek fívekben lakozó Sz. Léleknek jelen-léte miatt sem Hitek meg-nem gyengítetik, sem jó tselekedeteikben meg-nem lankadnak; hanem ezen kezekben lévő fegyvereket, ölyl bátran és vígan forgatják, hogy minden Ellenségei nagy fégyennel hátra térülnek, és azoknak el-féledésekkel, magoknak a' Mennyorfágra-is tágas útat nyitnak, a' mint a' Tudományban vagyon.

Ti-is annakokaért Sz. H! ha ezen elé számlált fegyvereket, híven és vitézi bátorsággal forgatjátok, bizonyofok lehetek abban, hogy a' ti Fő Vezeteteknek igazságával meg-fejérittetett győzedelmi jeles Köntös számatokra Mennynben kézen vagyon; kézen vagyon t. i. a' ti Királyi és Papi méltóságtok, ditsőségtek, és tisztaságtok; kézen vagyon a' ti örömetek és vígafságtok melly ígértetett a' győzedelmefeknek, az az, az igaz Hitben, és abból folyó minden jószágos tselekedetekben mind végigálharatosfoknak. *Öltözzétek-fel* azért az ISTENnek minden fegyvereit, vegyétek-fel a' Hitnek Pai'sát minden kéréssel és könyörgéssel könyörögven mindenkoron a' Sz. Lélek által; hogy igaz Hitek által, a' Sátán el-huljon mint a' villámás előttetek, a' Világ

könyörögven mindenkoron a' Sz. Lélek által; ismét: Józanok légyünk, felöltözzén az Hitnek és Szeretnek melj vasában, és fíjak gyanánt az idvességnek reménségében. Efés. VI. és Tit. I.

Ugy vagyon Sz. H. nintsen bizonyára a' Sátánnak és minden ö frigyes Társáinak, annyi ereje, annyi hadi mestersége és *practicája*, hogy illyen Fő Vezér alatt, illyen fegyverekben felöltözött Keresztyén Vitézeken győzedelmet vehessen.

Elé kellene itten számlálnom ezen hármás Ellenségnek minden különös *practicáit*, mellyekkel a' Híveknek Táborát egészen el-puhtítani igyekezik, hogy annál jobban kitetženék a' Hívek győzedelmének Ditsősége; de mivel azok igen esméretesek a' Hívek előtt, erre nézve tsak két három nevezetes mesterségeit hozom elé, mellyekben vagyon igen nagy ereje, és nagy reménsége helyheztetve.

Először. Igen nevezetes *practicája* annakokáért az Ellenségnek az; hogy a' Híveknek kezekből az ö fegyvereiket vagy valami fínes ígéretekkel le-téteffe, vagy erőszakkal is ki-ragadhassa; és a' miképen hajdon a' Filisteusok azt mondják vala: *Ne légyen Kováts az Izraél' földén! nem akarjuk hogy a' Sidók szablyát és dárdát tsináljanak!* 1Sám. XIII. úgy ez-is minden mesterségével azon igyekezik, hogy a' Híveket ama' két élű fegyvertől az ISTENnek Befédétől, amaz erős fíaktól az Hittől meg-fozthassa. *Ne légyen úgymond fegyver az Izraél' földén!* Hogy azért ezen fándékában bóldogúlhasson, leg-elsöben-is e' Világi tudománnyal fénylő a' józan okofsággal ditsekedő tudófokat vette-fel ezközül, kik által telyefséggel azt akarja el-hitetni; hogy az ISTENnek az Híveknek kezekben forgó Beféde épen nem ISTEN' Beféde, hanem tsupa emberi költemény; ki-fedetgven nagy fozorgalmatofsággal a' Sz. Irásokból mind azokat a' dolgokat, mellyek a' józan okofsággal első tekintettel el-lenkezni

meg-erötelenítettvén, meg-győzettefsék; és a' Teft' minden gonofz kívánságival meg fejtettefsék. Ennek felette ezen igaz Hitben, és ebből származó minden jó tselekedetekben légyetek mind a' végig állhatatosok; hogy amaz Életnek Koronáját el-nyerhefsétek!

Nem végeztem még el Sz. H! igen tsekély és együgyü tanítáfoomat, és hogy annak, annál láthatóbb nyoma maradjon a' ti elméitekben, például ímé egy győzedelmes Vitézt mutatok tinéktek; Itt vagyon e' győzedelmes Vitéz e' gyázos Koporsóban, de tsak Testére nézve, mert nemefebb és jobb részére u. m. Lelkére nézve immár a' győzedelmeskedő Mennyei örvendező Táborba bé-ferkezett, és ottan az IDVEZITÖnek igazságával meg-fejéjített győzedelmi Köntösökkel meg-ajándékozott; Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ÁDÁM Ur, Fel-séges Apostoli Királyné Afzonyunk' hív *Confiliarius*sa, és Vitézlő Hadi Seregeiben egyik bátor fíviü és fok próbákon forgott *Generalis Fő Strása-Mestere*! Kinek, mint egy igaz Kerefityén Vitéznek e' földön való egéz Élete, merő azon fűntelen való hartz, ütközet, viadal és vitézség vala. Nem gondolom Sz. H. hogy valaki találkoznék ti közöttetek a' ki hitelt adna, ama' Görög híres Vitézről, az *Achilles*ről költött hazug Mesének; kiröl írják a' Mesékben gyönyörködő *Poéták*, hogy midön ötet az ő Annya *Thetis*, egy kütban még kised korában meg-mártotta volna, olly' véggel, hogy azon víznek ereje miatt femmi-féle fegyver nékie ne árthatna; de azomban a' Gyermekek farka szárazon maradván, az hol t. i. az Annya fogja vala, azon részében a' *Paris* nyilától meg-sértetett mély seb miá megis kellett halni. Nem gondolom, mondóm, hogy senki közöttetek ezen hazug mesének hitelt adjon; de azt más felöl egéz bizodalommal erőfithetem; hogy ezen ISTEN-

nek

nek fegyvereiben tetétől fogva talpig felöltözött, és a' Sz. Léleknek kenetével a' Viadalra egészen meg kenettetett Ke-
 refztyén *Achilles*, Gróf TELEKI ÁDÁM femmi halálos se-
 bet Lelki ellenségeitől nem vehetett, u. m. a' ki tetétől
 fogva talpig, a' mint mondám, az ISTENnek fegyvereiben
 felöltözött vala, feje t. i. az Idveségnek Sisakjával bé-
 fedezve; egész dereka a' JÉ'SUS KRISTUS' Igazságának
 melly-vasával bé-övedzve, lábai a' Békefeg' Évangyélió-
 mának kézületivel egész életében fel-saruzva vala; *Bizony!*
 Sz. H. a' mint egy felől elégtelen vagyok, azoknak az ö
 fok féle ostromoltatásnak ki-bezűllésére, mellyekkel egész
 életében e' győzedelmes Vitéz, a' Sátán', a' Világ', és
 a' Testől ostromoltatott; úgy más felől, e' tanúlt Vi-
 téznek az ISTEN' Fegyvereivel való élését, azoknak bátor
 forgatását, és azokkal lett el-űzettetéseket, az Ellenségnek
 völtaképpen ki-nem befűllhetem. Azt, mindazonáltal bátran és
 minden kételkedés nélkül mondhatom csak rövid főzűllé;
 hogy ama' Lelki fegyver, az ISTENnek Befűde, amaz erős
 Pais, az igaz Hit az ISTENi Kegyelemből olly' nagy erejében
 völt ö nálla, és azokat olly' Vitézi bátorsággal forgatta,
 hogy azokat ez hármás Ellenség, femmi tsalárd ígérétei-
 vel, femminémű fenyegetéseivel, és femminémű mester-
 ségeivel velle le-fem tétethette, kezeiből ki-fem teker-
 hette; *Azt* bátran és minden kételkedés nélkül monda-
 tom felűle, hogy ezen Idvezitű igaz Hitnek ereje olly'
 nagy vala ö benne; hogy az, nem hogy meg-erűtele-
 nittethetett, vagy meg-veűtegettethetett vólna; hanem
 ezen igaz Hitnek Prűdikálűit-is, u. m. a' Papokat, a'
 Lévitákat, Prűfűtákat és azoknak Fiait, fem terműzeti hi-
 bái, fogyatkozűfai, gyarlűságnai, erűtelenségei miatt, fem
 alávalű fűgűny vűltok miatt; e' kényes és dűlyfűs Világ
 soha ö velle meg-nem űtűltathatta, u. m. a' ki azokat

mint a' JÉ'SUS' Nevében járó Tanítványokat, a' JÉ'SUS-nak Nevében örökké örömmel fogadta, és nem csak pohár vizét, hanem kenyerét, és bizony falatját - is vélek meg-oftotta. Azt bátran és minden kételkedés nélkül mondhatom felölle, hogy amaz Ellenség győző erős és romolhatatlan fegyvert az igaz Hitből fázrmazó Könyörgést, nem csak a' közönséges Gyülekezetekben; hanem külön az ö belső titkos kamarájában igen gyakran, éjjel és nappal fáradhatatlanul nagy Lelki buzgósággal, harfogó szókkal forgatta és gyakorlotta. *Végezetre*, azt - is bizonyoson mondhatom ö felölle, és Ti-is mindnyájan véllem együtt bizonyosságot tehettek, hogy ezen ldvezítő igaz Hitben, mind végig, életének utolsó pertzentéséig álhataratoson, és híven meg-állott.

Mind ezekre nézve tehát, vallyon nem méltán nevezhetem - é ötet győzedelmes Vitéznek? holott a' miképen ötet az ö földi Felséges Királya, Felséges Királyi és Tsáfári Házához való hívségéért és Hadi fáradtságos szolgálatjáért, *Generalisi* fejér Köntöfssel, *Generalisi* Méltósággal meg-ajándékozta; úgy ama' Királyoknak KIRÁLYa, amaz erős Fő Hadi Vezér, az ö hívséges Vitézségéért, győzedelmi fejér ruhákkal, az az, Mennyei ditsőséggel és Méltósággal, tífzasággal és ártatlansággal, örökké való örömmel és vígafsággal meg-ajándékozta.

Ne tartóztatsátok azért ezen Világi Pállya futását ditsőségesen bé-vegezett győzedelmes nagy Hitü Férfiat, ezen nékie meg-ígért Mennyei Ditsőségre való bé-meneltől. Ne sírásátok ötet! Elsöben-is Szerelmetes Élete Párja, meg-keferedett szívü Özvegy, Méltóságos Grófné HORVÁTH 'SUP'SANNA ISTENT-félő kegyes Uri Afzony! Ne sírásátok ötet kedves Uri Gyermekei, szerel-

mes Fija, kedves Vejei, Unokái, és Uri Attyafiai, kiket majd mindnyájan, végső bútsu vételében, nevetek fzerint meg-fog szólítani, hízem! mindnyájan jól tudjátok, hogy e' gyözedelmes Vitéz, mivel Futását híven el-végezte, Hítét meg-tartotta, e' fok küzködésekkel tellyes romlandó Életből, nem valami földi alatsón *Capitolium*ba; hanem a' magas Egekre, és ottan örökké való Nyúgodalomra, Ditsőségre Örömrre és Vígafságra nagy *triumphussal* vitettetett által. Kövefsétek inkább az ö Példája fzerint az igaz Hítet és aból fázrmazó minden jó-tselekedeteket, hogy mind e' Földön az UKtól meg-áldottattak légyetek; mind pedig az Egekben a' híven Vitézkedőknek ígért jutalmat, ama' fejer ruhákat, az az, a' Királyi Méltóságot és Ditsőséget, az ISTENnel való fzent Tárfalkodáshoz, illö Papi tisztaságot, és ártatlanságot; örökké való örömet és vígafságot a' ti Fö Vezéreknek Kezeiböl el-nyerhesétek.

Én-is rézfemröl el-botsátlak Tégedet, ISTENnek Fegyvereibe fel-öltözött, gyözedelmes nagy Hitü Férjfiú! eredj, nyúgodjál-meg, fok fáradságaid, és küzködéseid után, Testedre nezve, e' Lónai Templomban fázmodra mostan fel-nyíttatott fetét Bóltban; Lelkedre nézve pedig, mivel már bé-jutottál amaz Egekben örvendezö gyözedelmes Sereg' közzé; ottan addig-is míg Tested amaz utolsó Napon harfogó Trombita fóra fel-ferkentetik; énekeljed nagy vígafsággal ama gyözedelmi Éneket: *Hála légyen; hála légyen! az ISTENnek, a' ki adott énném diadalmat a' JÉ'SUS KRISTUS' által*, és mint minden tisztátalanságból ki-tisztúlt Áldozó Pap, hírdesd a' te JÉHOVA ISTENednek, ama' Seregeknek URának

Nagysá-

Nagyságos dolgait, melyeket tselekedett az egész Izra-
 ellel, az ő Fejedelemsége alatt híven Vitézkedő egész
 Sereggel, és te Veled - is, óh igaz Hiteddel gyö-
 zedelmet vett Kerefzyén Vitéz! Mondjá-
 tok! mondjátok, minden renden
 lévő Szomorú Halgatóim velem
 együtt: Ámen! Ámen.

TEMETÉSI ORATIO

Mellyet,

Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf Idösb

S Z É K I

TELEKI ÁDÁM

UR ÖNAGYSÁGA,

FELSÉGES APOSTOLI KIRÁLYNÉ ASZSZONYUNK RE-
GIUS CONSILIARIUSSA', ES VITÉZLŐ HADI LOVAS
SÉREGEI KÖZÖTT EGYIK GENERALIS FŐ
STRÁSA - MESTERE,

Le - vetkezett Testének eltemettetéle alkalma-
tosságával, mondott.

És a'ban, a' HALÁLT SZÁMKIVETÉSBEN KÜLDÖTTE, vagy hogy, egy
Lelkes - Állat - is - tulajdonképpen meg - ne - haljon,
meg - mutatni kívánta

P A T A K I S Á M U E L,

K. Lónán, az Udvari nagy Palotán.

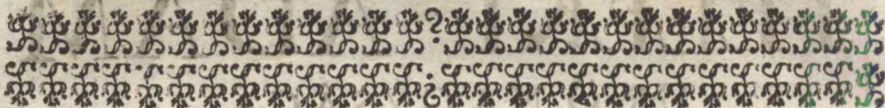
M D CC LXX - dik Éztendőben, Sz. Iván Hav. 10 - dik Napján.

TEMETESI ORATIO

Melley

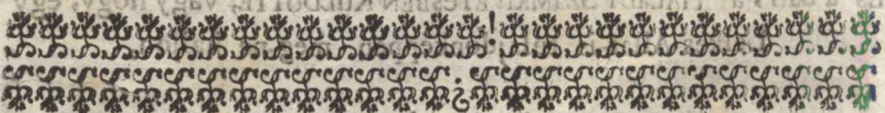
Nelai Miltosgos R. Sz. B. Graf. K. Joseph

S Z E K I

Cudvorth System. Intellectual. Cap. V. §. 3.

Praeter grave illud, quod tangi potest corpus et oculis conspici, aliud in nobis est spirituale corpus ac interius, quo tanquam instrumento mens nostra ad sentiendum motusque ciendos utitur. Atque hoc intestinum corpus non una cum exteriori mandatur Terrae, aut viridi sub cespite in custodiam mittitur.

PATAKI SAMUEL

K. Lónán az Udvári nagy Palotán.

M D C C L X dik Ertendoben, Sz. Iván Hav. 10-dik Napján.

TEMETÉSI ORATIO.

Alamelly dolgok, különböző időkben, nagy gyülekezetbe fel-állott ORATOROK félelmének, enyhítésére valaha vóltanak; mind azok e' mái napon egy csoportban gyűlvén, engemet egyedül bátorítanak. Mert akár a' helynek fokott vólta, biztathattya azORATORT valamennyire, olly' helyen állottam -fel, melly töllem eleitől fogva gyakorlott, és e' Méltóságos Uri Háznak hozzám különös grátiájából, csak nem lakó helyyem vala. Akár a' Halgatók esméretes indúlatjok szívesfíthet valakit, mind azok, kiket itt szemlélek, előttem nem csak esméretesek; hanem némellyeknek grátiájokkal, sokaknak barátságokkal-is ditsekedhetem. Ki nem tudja pedig, a' jó indúlat és Barátság, a' leg - vastagabb hi-
D báknek-

báknak-is melly irgalmas mellözöje, és fedező Palástya légyen. Akár ez *Oratió*mnak tzeljät, és indító okát szemléljem, reménylhetek, mert utolsó tisztetséget tenni kívánok, meg-hidegedett teteimeire nézve, ama' gyázos *Theatrumon* fekvő, Nagy HEROSNAK, nékem és az én Atyám Háza' nagy PATRONVSSÁNAK, hozzám gyermekségetmől fogva majd Atyai fívet viselt *Benefactoromnak*, Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ADÁM URNAK, *Felsőes ASZSZONYunk Királyi Tanátsofsának*, és a' Lovas Vitézek között, *Generalis Mezei Strása-Mesterének*. Reménységet nyújt mondom ez-is énnékem! Mert ha ama' híres CRESYS némán fületett Fíának nyelvét, hirtelen meg-öldotta, és fóra fokasztotta, Attyához való buzgósága, midön Attyát egy véres fāju Katonától fintén meg-ölettetni látná; mennyivel inkább, ki némán épen nem fülettem, bízathatom magamat a'zal, hogy jó és kedves *Patronusom* tisztületére fiető indulatom, eröm felett-is fólni fog-tanítani, és külömben igen alatt járni fokott elmémet úgy fárnyazza, hogy ha, a' Ditsőség halmának épen tetejére nem repithetem - is, Néhai jó PATRONVSOM érdemít, avagy tsak egy kevéség fel-emelem, és a'zal-is hozzája való háládatos voltom meg - mútatom.

Végre, ha a' fel-vett Matériának, kedves és indulatinkkal meg egyező természeté, meg-nyerte valaha fíveket a' Halgatóknak; e' bizonyára, mellyről elöttetek befélni fándékozom, egy azok a' kívánt dolgok közzül való, mellyet valaha *Orator* fel-találhatott. Azért nem kevésé bízatom magamat a'zal, hogy ámbár a' mások el-hitetésére mesterségesen kézfített befédhez, fokatlan nyelvem, és elmém, nem lenne-is elégséges, a' fel-vejendő *Matériának* olly' móddal való elé adására, mint a'nak mivólta kívánná; könnyen, mindazon-által, el-fogok oda érni, a' hová tzelozok, az emberi elmének természetü hajlandósága lévén, a' kívánt dolgoknak,

önként

önként minden próba nélkül való bé-vételére, és azt gátoló akadékoknak el hártásokra. Melly fzerint, olly' kézen találom reményilem íviteteket, tsak első meg-hallására-is *Matériámnak*, hogy talám terhetekre-is lennék, ha azt munkáfon bizonyítani, és veletek el-híttetni igyekezném.

Résen tartásatok íviteteket Ifjak! kik még az életnek gyönyörüségeit kedvellték. Figyelmezzetek Közép-idejü Emberek! De kivált fok idöket ért, és már a' mint gondolatok, a' meg-öfzetáshoz közelitö Vének, örvendjete! A' HALÁLT SZÁMKIVETÉSBEN akarom KÜLDENI. A' Halált mondom, *íamkivetésben akarom küldeni.*

Igyekezem t. i. meg-mútatni; hogy egy eleven Lelkes Állat-is, valameddig e' Világ tart, soha meg nem hal, és hogy a' Halálról való közönséges vélekedés, melly a' nyira írtöztattya az Embereket, tsak képzelödés és tsalárd gondolat.

Oh örvendetes ORATOR! óh kellemetes ORATIO! foházkodtok látom. Vajha ezt meg tudná ez ORATOR mútatni, és velünk el-híttetni! mondjátok. Nem kellene egyéb *Ars semper gaudendi*, mindenkor örvendezni tanító mesterség. Söt valamit e'dig, vastag könyvekbe írtanak e'ről a' Stoicvsok, Cynicvsok, és más PHILOSOPHVSok' egész Serege, tsak bors takarni való völna. De mivel a' mindennapi tapasztalás, ellenkezöt láttatik tanítani, talám nem épen olly' ízemtelen ez ORATOR, hogy a'nak magát ellene mérje ízegezni. Minket-is reményljük olly híg agya velejüeknek nem gondol, hogy akármelly tetemes hazugságot el-leheffen velünk híttetni. Hanem inkább, mint-hogy *Orvos*, ana' tsalárd és dítselkedö PARACELSVSNak Tanítványa lehet, és a'nak példájára valami *Elixir Proprietatis Hominis*, az az, minden íeproléktöl meg-íftált, Ember tulajdon természetéhez alkalmaztatott, és

Választó Mesterség (*Chemia*) fzerint ki-dolgozott, orvofságot fog árulni, mellynek ereje által, az Ember testét maga épségében meg-tartani, és így a' haláltól nem csak *Mathusálemi* idökig meg óltalunazni tudná, hanem ha valakinek, fok ezteendök múltva, a' naponként szaporodó Ifjakkak tsátsogások, és régi gyomrához nem férő fok új fokások 's változások előtt, tette-nék végre a' koporsóba magát ezek elöl el-húzni, ott-is, mint ezen orvofságnak találója PARACELSVS ma-is tselekezik, (: az ö Tár-títványinak vélekedések fzerint:) azon *Elixirnek* tsak fagjával-is; életét a'nak örökösön fel-tarthatni lehetne.

Jó reménységgel légyetek Szerelmes Halgatóim! Mert nem az Orvosok Patikájából, hanem a' *Philosophusok* Tár-házából, fogok olly' fegyvert elé venni; mellyel ezt a' fé-lelmes ellenséget a' Halált, e' Földről egészen ki-irtom, el-üzöm, és el-törlöm.

Tudták ezt már jó ideje az el-rejtett igafságokat, ki-kereső *Philosophusok*, de mint valami *Lapis Philosophicus* az *Adeptusok*, irigyül magoknak tartották, és tsak egymás fülébe súgdosván, titkon magokat a'zal vígasztalták. Én pe-dig Sz. H. minthogy nem-is gyönyörködöm azokba, mel-lyeket mással nem közölhetek, azt az örvendetes igazságot közönséges hazonra, ingyen ki-jelenteni magamban el-tö-kéltem.

Nem-is tartom tovább függöben elméteket, hanem minek-utánna, mi légyen az Élet és a' Halál veletek meg-égyezzek; a' dolog magyarázattyához és bizonyításához men-ten hozzá fogok.

Ha e' Világi dolgokra figyelmezünk, leg-elözör-is két rendbéli testekre akadunk. Némellyek, mint a' kövek, ér-tzek, földek, apró rézetskéből vagynak ölzve raggatva,

mel-

mellyek nyúgoznak egymáson, és semmi olyas mesterséges alkotmányt, azoknak belső rézekben, és bizonyos állandó formát kívül, nem tapasztalunk. Ezek ha nevednek, máfunnan kívül hozzájuk ragadott rézekről, nagyobbodik testek, de semmi belső ok benne nintsen, melly őket terjeszti és táplálja. Ezeket meg-hólt *ostoba testeknek* szoktuk nevezni.

Mások ellenben, mint az Állatok, fák, füvek, és valamik a' földből nőnek, vastagabb és vékonyabb tsökből, üregekből, hójagokból, hártványból, fonalotskákból vannak mesterségesen özve főve, és szerkeztetve, állandó formába, és bizonyos regulák szerint. Mellyek magokba különböző nedveségeket foglalnak, mozgatnak, és belől tápláltatnak, belőlről kifelé szélesednek, és bizonyos művelésekre, 's változásokra, az ő alkotmányoknak természetere szerint alkalmazhatók. Ezeket *eleven élő testeknek* mondjuk.

Némellyek ezek között, csak tsupán testek. Másokkal egybe van kötve egyförsimind, valami gondolkodó, láthatatlan, csak magános természetű, nem özve szerkeztetett, és így tellyeséggel a' testől különböző, de még-is ezen testnek igazgatására rendeltetett Valóság, mellyet *Léleknek* hívunk, és e' kettőből egyben kötött dolgot, *Lelkes - Állatnak*.

Mínt hogy pedig mind ezek az ő alkotmányok, vagy természetek szerint való, valami művelésre, föüntelen egymást követő változásokra, magok nemek szerint különbözőkre rendeltettek; a'kor mondjuk ezeket *Élni*, mikor azokat a' műveléseket, tselekedeteket, nemekhez illő változásokat gyakorolják, és föüntelen folytattják, mellyekre őket a' természet készítette, és testek mesterséges alkotmányja a' mint kívánnya. Ellenbe *Meg-bóltaknak* tartjuk, mikor azoktól a' tsele-

tselekedetektől tellyefséggel meg-üzünnek, mellyek az ö alkotmányok épségéből önként következnek, és femmi bizonyos jeleit nem adják azoknak a' változásoknak, mellyek az előtt nékiek tulajdonaik vóltanak.

Igy a' *Fákat* és *Füveket*, *Élöknek*, mondjuk mind a' dig, míg az ö nemek szerint való nevededéssel, zöldelléssel, gyümölsözéssel, bizonyos jeleit adják a' benne mozgó, és rendesen elébb 's elébb tolyódó nedveségeknak, 's mind azoknak a' különböző változásoknak, mellyek idő szerint, a' fában egymást követni szokták természet szerint. Ellenben élő-fáknak nem nevezzük, ámbár gyökereستől a' földbe fenn áljának, ha nem zöldellenek, a' mikor a'nak ideje vólna, és femmi mozgását a' nedveségeknak azokba nem tapasztaljuk, hanem száradni láttyuk. Akkor az ö Nemek szerint való élettől meg-foztattaknak tartjuk mindnyájan.

Ugy zintén az *Állatok*-is, testekre nézve élni mondjuk, valameddig lélegzeni, és a' benne való nedveségeket az erek tsatornáin vitetni tapasztaljuk. És egyéb változásokat is benne szemlélnk, mellyek a' testnek mesterséges alkotmányából természet szerint következnek: Ellenben meghóltak állittyuk, mihelyt minden külső és belső mozgástól, és az ö alkotmányából következő mivélésitől meg-üzünk tellyefséggel.

De mivel a' *Lelkes-Állatok*, Testből és Lélekből zorosan éybe kötött valóságok, úgy hogy a' Lélek maga mivélésit, gondolatit, a' hozzá köttetett testnek változási szerint tartozzék alkalmaztatni, és vizont a' test is a' léleknek parantsolattyát végbe vinni köteles légyen; a' Lelkes-Állatnak halála nem áll tsak a' testnek, vagy léleknek halálába, hanem vagy mind kettőnek egyzfersmind, vagy leg-alább ezeknek egymástól való el-válásokba, és mind azoknak a' mivéléseknek meg-üzünésekbe, mellyek e' két különböző valóság

valóság egybe köttetéséből 's szoros egyefségéből származtanak. Azért ha képes volna, hogy a' Léleknek a' Testtől való el-válása után élne még a' Test, a' semmit ollyast nem tselekednék, millyent a' Lelkes - Állatok szoktak tselekedni, hanem mint egy Plánra, tsak tápláltatnék, ha gyomrába valaki eledelt botosátana, és az ereken vérit elébb 's elébb tolyná, de se helyből nem mozdúlna, se egyebeket nem tselekednék, melyeket most a' lélekkel való egyefség fokakat okoz. A' Lélek-is koránt sem úgy gondolkodnék tsak magába, mint most a' testbe tselekezik. E' fzerint, mikor az Embert Élőnek ítélem, nem elég tsak az ő Lelkének életére figyelmeznem, ha fízte Teste meg-halna-is; sem ellenben tsak a' Testnek életét vizsgálnom a' Lélek nélkül, hanem kiváltképen a'ra az egyhen - kötéstre kell nézmem, és a'ból a' szoros egyefségből folyó tselekedeteknek gyakorlásokra. Meg-hólt pedig tulajdon értelemben a'kor lézen, mikor azok a' tselekedetek meg-fűnnek, mellyek e' Lelkes Állatnak tulajdon tselekedetei vóltanak, nem a' Léleké, vagy Testé különösön.

Ez elé-adott értelmébe az Életnek és Halálnak, nem kérlem velem meg-egyeztek. De egyfzersmind, meg-kell azt-is engednetek, hogy a' fzerint külső érzékenységgel ítéletet egyébről nem tehettek, tsak e' külső és vastag testnek el-bomlásáról, a' Léleknek pedig a'tól a' Testtől vagy legalább a'nak rövid summájától való el-válását, az olly' vastag érzékenységek a' millyekkel mi birunk, nem tanithattják, hanem tsupán okoskodás által lehet a'nak végére menni, miképen légyen?

Kezdetek már egy kevésse jobban gondolkodni róllam, és hogy a' tapasztalással nem épen olyan fzembe-fököleg ellenkezzem láttjátok, midön azt mondám fel-tételembe:

E

hogy

hogY EGY LELKES-ÁLLAT-IS SOHA MEG-NEM HAL. Mert nem tagadom, hogy e' külső Sátora Lelkünknek, ez a' vastag és porból özve rakott Testünk valaha el - ne homoljék, mert azt mindennapi példa világoson bizonyította; hanem azt álítom, hogy Lelkünk Test nélkül soha se lézzen, és így meg - marad a' Lelkes - Állat, az az, a' Testből és Lélekből el - válhatatlanul egybe - szerkeztetett, élő, és azon egyeységből folyó munkáit gyakorló Valóság. Ámbár fémünk elöl vagy kitsinysége, vagy vékonysága, vagy másuvá vitelese miatt, el - tűnnyék.

Melly ha úgy vagyon, és minden Lelkes-Állatok iránt, e' közönséges regula, nem lézzen a' Halálnak helye ez egész Világon. SZÁMKIVETÉSBE KELL NÉKI VÁNDOROLNI.

Ezt pedig a' midőn álítom, a' Régi Egyiptombéliekkel, vagy ama' híres Pogány PHILOSOPHVSSAL a' PYTHAGORÁSSAL, épen egyet nem értek, a' kik a' Lelket egy Testből másba által költözni, sőt az Emberi Lelket oktalán állat testiben - is belé bújni gondolták. Hanem inkább ama' nagy tudományu, és az el - rejtett igazságoknak fel - keresésére mintegy született LEIBNITZIVS értelmére hajlok. Ki a' Pogányoknak azt a' vélekedését, mint a' józan okossággal ellenkező dolgot tagadta, de a' helyett, bizonyos és a' természetben fundált okokból, a' Lelkes - Állatnak Által - változását más forma állattá tanította. De úgy, hogy elébbeni Testből a' Lélek, valami rézfetskét, mellyel leg - közelebb és erőssébben egyesült vala, meg - tartson és magával mintegy el - vigyen. Mellyel az ítélet napig maradjon. Vagy pedig, mint valami egy kis magvotskából a' nagy élő - fa nevedik, úgy a' következendő Teste a' Léleknek, fázmaazhatnék, és formáltathatnék, ha az ő akkori állapottya úgy kívánna.

Nem

Nem képtelen dolog ez épen. Ámbár azok előtt, kik e'ről e'dig semmit se hallottanak, vagy a' természet titkaiban bé - nem tekintettek, tsak álomhoz hasonló gondolatnak látsék első tekintettel. Világos példáját találjuk e'nek eleget a' természetben. Kivált a' férgetskekben. Mellyek, midön ama' fémnel alig látható tojásotskákba lapanganak, egy kis pontotska nagyságu testbe már egészen bé - vannak foglalva. Jövendöbéli testeknek egy kis remek munkátskája, minden részeire nézve, mintegy gombolyékba takarva ott vagon. Melly kétttség kívül, ismét másfunnan bujt oda, még kisebb állatt lévén az előtt. De nem szabad mostan bővebben azt magyaráznom. Holott lassanként nőnek, felytödik - ki a' gombolyotska, míg a' tojásból kibújnak, féreg avagy hernyó képibe. Egészen más formába, mint a'ba a' pontotskába vala ölzve tekerve. Azután egy ideig mint hernyók élvén, mikor tellyes mértékét azon test formájának el - érték, mozgásoktól füzni kezdenek, feküsznek mint hóltak, és új változáfra mintegy készülnek, míg oztán munkához fogván, magokat bé - zárják valami tokotskába, mint a' *selyem - erektö bogarak*, és más hernyók - is, ki ki az ö különböző neme szerint másfélebe. Ott is bizonyos ideig múlatnak tsendesen, és aluva mint a' bé - pólált gyermekek majd olly' formába, a' honnan *Pupáknak*, *bubáknak - is* neveztetnek a'kor. Ugy hogy az e'félékbe nem járta, tellyeséggel az előbbenitől különböző Állatnak mondaná, ha a'kor házatskájából ki - bontaná. Ki bújván végre onnan a' néki rendelt időben, már szárnyas állat, pillangó, légy, méh, vagy darás, az előbbenitől külső formájára nézve különböző, de valósággal ugyan azon Állat, melly tojás, hernyó vagy féreg, pupa vala, és most pillangó, vagy más szárnyas állat. Tanáljuk hát példáját az állatok által változásának a' természetbe. M'ly ha egybe valóság, miért lenne másba épen olyan képtelen dolog, nem látom? Tsak azért - é, hogy többször a'ról nem gondolkodtunk?

De nézzük közelebbről az Embert, vallyon nem úgy
 vagyon-e a'nak dolga? bizonyára a' mig tapasztalásunkkal ké-
 férhettyük, az Emberi állat életének változásait, épen ha-
 sonlónak találjuk. És midőn oztán a' tapasztalás bennün-
 ket el-hágy, *ex analogico ratiocinio*, a' hasonlatosságból vé-
 tetett okoskodással, vallyon nem szabadé ki-pótolni, a' nem
 tapasztaltakat? Meg-múrtatták eléggé a' természetet vizsgáló
 Tudósok, hogy minekelötte nemzettetnék az Ember, egy
 kis *angvilla* forma férgetske légyen az, a' mi majd Emberi
 formát vézen magára. Még pedig olyan kis férgetske, hogy
 nem hogy tsupa szemmel lehetne valakinek látni, hanem a'
 nagyító üvegek közzül - is a' jóval kell e' végre élni, hogy
 meg-lehesse látni azt a' leg-hegyesebb tö hegyinél, fok-
 kal kissébb állatotskát, a' jövendőbeli Embernek, rövid sum-
 máját. Ez a' kis féreg oztán a' nemzésekör, egy tojásots-
 kába bé-búván, és ott tápláltatván negyven hetekig, egé-
 zen más formát öltözik magára, más móddal tápláltatik,
 mint féreg korába. Születvén oztán e' Világra, ismét fok
 változás esik benne. A' ki az előtt majd tsak portzogókból
 állott, majd azok a' részei tsontá változnak. Az erek, mel-
 lyek benne fámatalanok, nagy részént öfve forranak. A' ki
 az előtt nem lélegzett, most a' nélkül egy szempillantásig
 nem élhet. A' ki, mint az élő-fa a' földből, úgy fívutt
 eledelt az Anyyából, valami ágas bogos erek által, most fám-
 ján tápláltatik más móddal. A' ki az előtt nem látott, nem
 hallott, nem fállott, most lát, hall, kiált 's a't. Vallyon
 nem más meg más forma Állaté ez? mellynek formája, alkot-
 mánya testének, élete, mivelései fokba különbözök. Elő-
 főr féreg, azután tojás, végre Ember. Mint fíntén a' fel-
 jebb való példában, előfőr pontnyi féreg, azután tojás,
 azután hernyó. De nem fűnik-meg e' változás itt - is, nem
 tsak nevededik az Ember, a' mint meg-jegyzették az Or-
 vosok

vosok majd 50 Eftendös koráig - is, előzőr 25 Eftendeig a' feje nő inkább, azután egy néhány Eftendökig a' melje félefedik, végre a' dereka, fartsoka, tsipője; hanem e' mellett, a' táplátrítás által füntelen változik teste. Mert a' test füntelen párállik láthatatlanúl, az egész testen kívül és belől, mellynek helyébe más részeknek kell tétetni. Fel-vetették pedig a' testet vizsgáló és mérséklő Tudósok, hogy ha az Orvosok tapaszalása fzerint, minden nap nyóltz lótót változtatunk által magunk testünké, ha minden nap leg-alább a'nyit el-nem veztenénk, testünk elébberni részetskéből, egy 80 eftendös Embernek 24 - ~~fer~~ nagyobbbnak kellenék lenni, egy rendes állású testnél. Melly az *Anakimok* Fiainak testek állását- is fokkal felyül haladná.

Azért az Emberi Lélek, a' míg tapaszalhatyuk, ámbár mindenkor egy olyan testel légyen egybe kötve, mellyet maga testének mondhat, mind-azon-által változtattya azt. Nem tsak szabott időkbe, a'nak alkotványa, és külső formája tserélődik tapaszalhatóképpen, mint mikor féreg, tojás, és ember; hanem azon test, füntelen újabb és újabb részekből úgy rakatik öfve, hogy három eftendő múlva nem fok marad a' régi részekből, sőt 10 eftendő múlva, tsak 50-dik marad-meg. Végre a' fok változások, fúrlások, történetek, vagy nyavalyák által, alkalmatlanná tétetik a' Léleknek fzolgalattyára. És így a' Lélek - is el-hagyja, ezt a' vastag romladozott testet, és sár-házat. De tsak magára maradé? valyon nem más testel megyen-é-el? nem úgy bújik-é-ki e'ből, mint a' kígyó böriből, és a' rák régi héjából meg-újult testel? vagy mint a' pillangó, tokjából, egészen más állat formájába? Már itt tapaszalásunkal nem késérhettyük tovább, az Emberi test változását, tsak okoskodásunkra bízza a' természet, hogy a' többit ki-pótoljuk. De közönségesen semmit sem okoskodnak ez iránt az Em-

berek, minthogy a' faradságos, hanem költeményekkel, és hamar ítéletekkel pótolják ki, a' mit okoskodással kell vala. Minthogy a' vaftag testet, érzékenység nélkül fekünni tapasztaljuk, azt gondoljuk, hogy a' Lélek el-vált már e'től tellyeséggel, semmit e'ből magának meg-nem tartott, mezitelen ment-el, hogy úgy szóljak, és a' Lelkes-állat meg-hólt.

De fáljatok magatokba Sz. H. H. vallyon nem hirtelen formált, és a' dolognak eléggé való meg-fontolása előtt ejtett ítélet - é ez? vallyon nem olyan ítélet - é ez? mellyet a' *Logicusok*, *vitium subreptionis*, a' tapasztalásba hírünk nélkül bé-tsúfzott hibának, foktak nevezni. Mikor t. i. valamit tapasztalni láttatunk magunknak, holott, csak a' mi fapora, és hibás ítéletünk elegyítette magát a' tapasztalás közzé. Nem látunk, nem tapasztalunk egyebet, hanem e' külső héja lelkiünknek el-romlott, mivelésétől meg-fünt, de el-vált é a' lélek e'től vagy nem? nem láttyuk, nem tapasztaljuk. Nem vitt-é-el e'ből valami réft? nem láttyuk. Nem vólt-é e'ben más kiffebb, vékonyabb, mesterségesebb test, a' Léleknek, legbelsőbb kamarája, műhelye? nem láttyuk. Azért ezekről, a' tsupa tapasztalásból ne-is álitsunk semmit, mert hibá-zunk tetemesen, és magunkat meg-tsaljuk. Okoskodással, más esnéretes igazságok, és tapasztalások segítségével kell ehez jutni.

Vallyon, nem így kell-é gondolkodni inkább? Tapasztaltuk eleitől fogva, már ezer próbából, hogy a' természet hasonló alkalmatosságokkal, hasonló módot fokott követni, munkálkodásába. Azért, minthogy láttyuk, hogy az állatok által változnak, egy formából másba. Az Emberbe-is ugyan azt tapasztaljuk, hogy féregből, tojás lett, a'ból Emberi formába bújt-ki; tehát mint a' férgek, hernyók, telyes mérté-

mértékét el-érvén testeknek, azt változtatták, és pillan-
góvá válnak, úgy az Ember-is e' testnek szabott határát el-
érvén, más formába öltözik, ezt a' romlott testet itt hagy-
ja. Közelebről, az Ember mikor féregből, tojás, és on-
nan Ember lett, elébbeni testét el-nem hagyta, azt csak
változtatta, tehát a' nagy változásokba egy formán dolgoz-
ván a' természet, e' nagy változásba-is mellyet közönsége-
fen HALÁLNAK mondunk, testét tellyeséggel el-nem hagyja,
csak változtatta. Továbbá, a' nemzés előtt mikor az em-
beri formát magára vette, nem volt a' Lélek minden test
nélkül, egy kis férgetske formába lakott, tehát e' nagy vál-
tozásba-is mikor az Emberi formát le-tézi, nem marad
test nélkül, hanem valami testtskével mégyen-el, e' dülő-
félben való Házból, hogy ismét miveléseit szabadon követ-
hesse. E' bizonyára az igaz okoskodásnak módja!

A' képtelenséget mutató ál-ortzát le-húzáam *maté-
riámról*. Leg-alább, hogy nem épen olyan hitel felett
való dolog légyen, mint elsőben láttzott, érzitek immár.
De nem elégzem e'zel-meg, hanem más igazságokból-is
önként ki-folyó bizonyságokat hozok elő. Mellyből ki-ke-
rekedik, nem csak hihető vólta, hanem tellyes igazsága-is
fel-tételemnek.

Nagy okot ad e' vélekedésben való meg-maradásra,
az elme munkálódásának meg-gondolása. Meg-próbált do-
log az immár, hogy a' Léleknek valami bizonyos helye,
fészke, műhelye vagyon a' testben, holott maga gondolko-
dását, képzelődését, és minden egyéb munkáját végbe vi-
zi, és a' hol el-fogadja, az érzékenységnek eszközeitől,
hozzája vitetett jelentéseket, a' kívül történt dolgokról.
Sensorium commune közönséges érző helynek neveztetik, e'
műhelye a' Léleknek. Az agy-velőbe helyhezgették ezt,

majd

majd minden PHILOSOPHVSOK, mint olyan helybe, a' honnan erednek minden inak, mellyek közönségesen minden mozgásnak, és érzésnek tulajdon eszközei. Mindenféle teltek, és azokban való változások, mellyeket látunk, hallunk, fag-lunk, kóstolunk, és tapasztunk, az inaknak végeit és rostotskáit az órba, fémbe, nyelvbe, fülben, és bőr színen, kivált az újak begyeibe, meg-érvén, éreztetnek, melly érzés, és inak végeibe okoztatott változás, az inakon vitétik, terjed, harapozik, az inaknak a' másik végéig, mellyek mind végződnek, az agy-velőnek hozzukó bélibe, és ott valami nyomát hagyják magok után, a'nak a' változásnak, mellyet oda vezettének. Ezt látván a' lélek, a'nak képét magába formálja, és úgy tudja-meg azt a' testet, és a'nak tulajdonságát, melly ezt a' változást, azt a' kis nyomot okozta, az inakba és agy-velőbe. Már minden dolgoknak, tulajdonságoknak, hangoknak, 's'a't. valamellyek valaha a' Léleknek tudtára estenek, nyomainak kell lenni, e'be a' közérző helybe, ezek által emlékezik a' Lélek az el-múltakra, ezek által tudja-meg e' jelen valókat, ezeknek öfve hasonlításá által, formál új gondolatokat, és ítélet-tételeket, ezek által vét hozzá a' jövendőhöz. Mennél több vagyjon e'féle a' Lélek műhelyébe, a'nál gazdagabb, tudósabb; mennél rendesebben van ott rakva, a'nál tisztább és rendesebb gondolatokat formál a' Lélek. Ha már a' Léleknek eza' műhelye, és tárháza, maga az agy velő, nem használ nekünk *matériánk* bizonyítására semmit, de ha más valami az agy velőn kívül, ámbár ott légyen a' velőbe, nem kis tanuságunkra fog-folgálni. Nem lehet pedig bizonyára maga az agy-velő, hanem valami különös alkotmányotskának kell a'nak lenni, melly tsak a' végre kézítettett, és minden képzelődést felyül haladó vékonyságu *matériából* szerkeztetett öfve. Még pedig igen állandó, foros öfve szerkeztetéssel.

Ezen

Ezen tulajdonságokat lenni kívánják, a' Lélek műhelyébe, a' nyomóknak, képetskéknak tulajdonságai. Mert ha meg-gondoljuk, hogy a' mit még kis gyermek korunkba láttunk, hallottunk, azok még most - is meg vannak, sőt végig meg-is léznek elménkbe. Azon rendel maradnak azok a' nyomok, a' mint a'kor elsöben bé-nyomódtak, nyöltzvan ez-tendeig - is. Mellyek olyan lágy és változó testben, mint az agy velö, nem maradhatnának - meg femmiképen. Mind lágyaságáért, mind azért, hogy az tsupán tsak öfve font erekböl, de felette vékonyokból áll, mellyeken minden *punctum*ba az agy-velönek, nagy sebességgel mozganak a' ned-vefségek, mellyek magok mozgáfokkal, öfve zavarnák azo-kat a' nyomokat. De e'felett, tápláltatván a' test, nints olly' *punctuma* a' testnek, még a' kemény tsontokba-is, a'nál inkább olly' lágy portékába, mint a' velö, a' hová újabb 's újabb részek ne tévödnének, és a' régiek, ki-ne súrolódnának, és így a'kor azokat a' nyomokat, ki - súrlanák, ki - tafitnák az újabb részek, úgy hogy mindenkor újlag kellene tanúlnunk azo-kat a'miket e'dig tanúltunk. Továbbá ha meg-gondoljuk, a' tö-méntelen, számlálhatatlan, sok szókat, a'külömbözö nyelveket tudókba, és a' Tudományokat szorgalmatosongyakorlókba, men-nyi a'féle pontotskáknek kell lenni, egy olyan Ember eze műhelyébe, és melly hirtelen kell azoknak mozogni, midön az ember szaporán bezél, gondolkodik szaporán, vagy új ér-zékenység, a' régieket fel-lázaftya, bizony véghetetlenül vékonyabb, és a' mozgáfra alkalmassabb részekből kell a'nak álni, mint az agy - velö. Nem láttzik e'nek semmi nyo-ma az agy-velöbe, azért az érzékenységeket kitsinségével meg-haladó alkotványotskának kell a'nak lenni, és felette apró, vékony részekből állani, hogy a'nyi dolgoknak bé-fog-lalására alkalmas leheffen. Vékonyabb tehát ez véghetetle-nül az agy-velönél, még-is álhatatoson szoroffan egybe kell

szekeretve lenni, a'nak részeinek. Nints tehát az agy - velőnek a'nyi ereje, hogy ezt el - ronthassa, és mikor ő maga el - bomol, el - romlik, e' meg - marad, a' benne lakó lélekkel együtt. Ez az az belső Emberke, mellyről fogan a' régibb Atyák, 's Tudósok közzül gyanakodtanak, és a' külső Embertől meg - különböztették. El - vízi tehát a' Lélek magával egész műhelyét, egész tárházát, mellybe minden kintsét rakta, és rakja ezután - is, e' vastag testnek le - vetkezése után. Mert valamiképen most, az inakon folyó felette vékony *spiritus* által illettetett, hogy meg - tudja, a' testen kívül esett dolgokat; úgy ez vastag test le - tétele után - is, elégséges vékonyságu testek, az inak *spiritussainál*, semmivel nem vastagabbak találtnak a' Világon, mellyek fentén úgy érdekelhetik, ezt a' kis *machinátskát*, mint most a' vastag testbe laktába.

Ujabb erőseget vézek a'ból, a' mit fellyebb megemlitem, hogy nem tsak a' Plántáknak az ő magvokba, hanem az Állatoknak - is, valami testtskébe, a' Termézet vizsgálóknak, meg - egyezett értelmek szérint, megvan rövid fummátskájok, minek - elötte nemzettetnének. Mint - hogy pedig a' Lélek, (:melly az ő böltsefségét, fokkal felyül haladja, :) nem kézfithette, ezt a' mesterséges alkotmányotskát, söt ma - is egészen ki nem tanulhatta, annál - is inkább tsak vaktába nem lehetett tsak egy - is olyan eszközs testtske, nem hogy a'nyi *Millio*, magához mindenkor hasonló; fűkségesképen a' Világ Teremtőjétől kell a'nak fázalmazni, még pedig az első Teremtésbe, mert ma már a' Teremtéstől meg - fűnt az ISTEN. Nintsen tehát a' Világon, a' tulajdon értelemben való *Generationak*, nemzésnek semmi helye. Termézet szérint, semmi elevennek, élőnek kezdete nintsen, a' maga hasonlójától, hanem egyedül a' Teremtőtől, a' Teremtésbe tsuda tétel által, vette

vette eredetét. Melly ha úgy vagyon, mi fundamentomost mérjük még - is mondani? hogy a'nak természet fzerint vége lézen, meg - hal, egy - mástól el - válik, a' mit a' természet maga erejétől, nem volt elégséges kézfizteni, 's öfve kötni. Vallyon nem helyesebb okoskodás-é ez? A' minek természet fzerint kezdete nem volt, hanem tsuda tétel által, a'nak természet fzerint vége-is nem lef', hanem tsuda tétel által. A' minek kezdete, a' Világ kezdetével volt, a'nak vége-is, a' Világ végével lézen.

Vannak fokkal erőfsebb fundamentomink, melyeken e' Tudományt épittyük, a' a' Léleknek *Essentiájából*, valóságából, és kiváltképen véges voltából, mellyeket, olly' öfve kötve, olly' bizonyoson ki - hozunk, hogy alig lehesfen ellenek ki - fogás, de mint-hogy a' Világ öfve fzerkeztetéséről, és Lélekről való Tudományokból vétettek, a' fegítő igazságok, nem lenne fája - ízint való azoknak, kik ezekben a' Tudományokba nem jártafok. Azért ezeket tsak által - is lépem, és a' *Scholák*-ba küldöm, a' hol van tulajdon helyek.

Nem - is tartom fükségesnek tovább a' dolgot erőfíteni, mert nem kértlem, hogy mindnyájatok ezt önként bé vennétek, söt kívánnátok - is hogy úgy légyen, ha még - is holmi akadékok nem gátolnák meg - égyezéfteket. Mellyeket, előre látok, minek - elötte ki - mondanátok. Még - is fejteném mind azokat, há a' rövid idő határt nem vetne, e're való kívánságomnak. Mind - azon - által némelleyeket emlitek, mellyek közelebből illetik e' *materiát*.

Gondoljátok t. i. mi hafnunk benne, hogy Lelkünk épen test nélkül nem marad, ha ez testünk ugyan tsak meg - hal, és e' mostani Emberek közzül el - költözünk, hízem tsak halál az! Figyelmezzetek kérlek a' dologra egy kevéfse jobban, magatok vígaftaláft találtok elégségest. M

tézi kérlek ez életet gyönyörűségesse? vallyon nem az - é? hogy e' test által, mint eszköz által, a' Világi, rajtunk kívül történő dolgok, tudtára esnek a' léleknek, mellyekben gyönyörködik, és tudja hogy ő az, a' ki ezeket tapasztalja. Menél többeket, nagyobbakat, ritkábbakat tapasztal valaki, a' nál nagyobb gyönyörűsége vagyon, és ha csak egy dolognak fűntelen való érzésére, s' gondolattára köteleztetnék, vagy kényszerítették a' Lélek, meg - únná azt, semmi gyönyörűsége a' ba nem volna. Már, lássuk a' mi vélekedésünk, ha helyén marad, vallyon lef - é ezeknek valami hilya? Nem bizonyára, sőt felsőbb gráditsra emeltetik ez a' gyönyörűség. Mert el - vivén magával a' Lélek egy kis testetskét, a' maga műhelyét, mellyel közelebről tizborál vala, meg - tartya mind azokat a' nyomait, képeit, e' dig való tapasztalásinak, és azokba nem csak gyönyörködhetik mikor kedve tartya, azokat rendre szemlélvén, hanem újakat fog tapasztalni, meg újabbakat, fíntén úgy illethetvén ezt a' kis testetskét, a' Világi testek, mint az előtt az inak által. Sőt talám több utak, ajtók nyitattak a' Léleknek, mellyeken tudtára adattaffanak, a' Világi történetek, mint e' vastag testbe vala. Itt csak öt érzékenységekkel birtunk, valamit azok által meg - tudni nem lehet, ollyba vóltanak azok mi réánk nézve, mintha nem - is vóltanak volna a' Világon, ottan pedig kétség kívül, fokkal többekkel birunk, és így többet - is tudhatunk - meg, melly fokkal nagyobb gyönyörűség. Sőt a' dolgok - is ezektől egészen különbözök lévén, mint újabb, és tsudálatosabb dolgokba, fokkal több gyönyörűséget fogunk találni. Sőt az elmének tehetségei is fellyebb emeltetvén, a' mint reméljük, a' nál jobban fogja a' Világnak gyönyörű szép rendit által látni, és azokon el - bámulván, egy elsőben talám magán kívül fog ragadtatni. Remélhetjük ezt, avagy csak a'ból, hogy midön kis fér-

gets-

getskéből Emberekké lettünk, az érző lélekből, okoskodó lelkek grádussára emeltetett lelkünk; tehát a' hasonlatosság *regulája* fzerint, a' más nagy változásba, még feljebb emel-
 tetik tehetségébe a' Lélek. Gyanithattuk avagy tsak a'ból-
 is, hogy fízmtalan példák tanítták, a' halandó félbe lévő,
 Emberek, az az, mikor e' külső vastag testől az a' belső
 emberke el- akar válni, és már rész fzerint magát ki- is ól-
 dotta, e' vastag test köteleiből, a'kor az olyanok fokkal
 böltsebben foztak befélzni, némellykor az ostobák- is, és
 jövendő dolgokat előre meg- foztak mondani, mellyek fok-
 zór épen úgy történnek. Hiteles Irók, és mások- is élő
 Emberek bizonyóságiból, tudok egy néhányat ollyakat, tsu-
 dára méltókat. Mellyből nem egyebet hozhatunk- ki, ha-
 nem hogy fokkal mezfzebb fogunk látni e' vastag testből el-
 válván. Továbbá, azért hogy e' Világnak más valami tar-
 tományába vitetik, ez a' meg újult állatotska, vallyon azért
 meg- hóltnak lehet- é mondani? Azért hogy valaki *Euro-
 pából*, *Ámericába* mégyen lakni örökösön, vallyon mondjuk-é
 hogy meg- holt? Azért hogy valaki más Országon jártába,
 a' magyar köntöst le- veti, és a'hoz való ruházatot öltözik-
 fel, vallyon azért meg- holt-é? nem bizonyára. Hát mi-
 ért mondják azért meg- hóltnak az Embert, hogy más ré-
 fibe ment a' Világnak lakni, és hogy a'hoz a' tartomány-
 hoz illendő köntöst vett magára, le- vetvén az e'dig valót?

El- hagyja ugyan gyermekeit, rokonit, jó barátit. De
 nem vég- képen. Utánna mennek ezek- is, elébb vagy hát-
 rább, és a'kor még nagyobb gyönyörösege lef azokba. A'-
 dig pedig elég kellemetes idő töltése, társalkodása lehet, ré-
 gi öséivel, kiket az előtt nem látott soha, tsak hírrül hal-
 lotta nagy érdemeket. Fel- keresi azokat a' rokonit, ked-
 ves gyermekeit, barátit, kiket maga előtt lassanként el- bo-
 tsátott. Nints tehát semmi ok, miért fízannyuk forfokat a-

zoknak; kik így által változnak, mert gönyörüségefebb helyre mennek, febb tárfaságba léznek, nálunknál. Nints miért félnünk nekünk-is e'től a' változástól, mert ez nem halál, nem meg-ozlatás, hanem ditsőségefebb állapotra való által menetel. Mikor én magammal el-vízem a' mim e'dig volt, hogy a'hoz fokkal többet tégyek, mikor a' tzondorát le- vetem, hogy bárfonyba öltözzem, mi kárt vallok benne, nem látom?

Tudom hogy még - is némellyek, a' fel - támadást forgattyák elméjekben, és azt gondolják, hogy ez vélekedés-fel együtt, a' talám meg-nem álhat. De nintsen ez a'nak ellenére épen. Vallyon a' kiseded test körül, melly e'dig - is mint egy tókba, e'bea'vastag testbe úgy volt, nem hatalmas-é az ISTEN, a' testet a'nak idejébe ísmét, körül keríteni, és ezen formába ísmét elő állítani?

El - jutottam immár Sz. H. H. intézett tzéломra. A' HALÁLT EL-KÜLDÉM SZÁMKIVETÉSBE, és meg - mutatám hogy nintsen néki e' Világon femmi helye. Bátran el - mondom azért, hogy e' mi HEROSunk-is, kinek mostan nem Halotti, hanem POPEMICA, útra készítö, és jó kívánáissal elkísérö ORATIÓT mondok, nem holt - meg, tsak e' romlandó testét le - vetkezvén, és más ditsőségefebb helyekre vágyódván, kis könnyü testetskével el - repült.

Emicuit, summaque locum, sibi legit in arce,
E' földnél fokkal febb 's magoffabb helyekre,
El - repült! vágyódván, a' fényes Egekre.

Kinek hogy közöttünk való mulatása valóságos élet, lett légyen, és el-menetele - is itt el - végezett pályája után, nem

Halál,

Halál, hanem az életnek minden - némü értelme fzerínt, va-
lóságos élet légyen, hogy meg - mútathassam, fzükség lézen,
rövid táblába le - rajzolnom, az ö e' földön való múlatását.

Mellyet ha érdeme fzerínt kellene elé adnom, a'ra fe
e' rövid időnek határa, fe elmém alaton vólta elég nem
lehetne. Mellyre nézve, nem - is akarom emliteni, fe Di-
tsöfséges Öseinek, mezfe fel - nyúló eredetét, és fzámos
ágazását, fe azoknak Királyok 's Hazájok mellett fok íz-
ben végben vitt hafznos fzolgalattyokkal keresett érdemeit;
mert ezek, mindnyájakok előtt a'nyira esméreretefek, hogy
épen fzükség felett való idő töltés vólna, a'nak elő
fzámllálása. Nem - is fzükült Elei' érdemes *Virtussira* az
olyan HEROS, ki maga kereste Ditsöfséggel, akárhol
elé áhat. Ki mihelyt e Világra bé - lépett, ezen folyó
Seculumnak 3 - dik Eftendejébe, *Augustusnak* 1 napján, Ko-
losváratt, ffarmazván Néhai Méltóságos Gróf VAJI KATA
Aftzonytól, mint édes Annyától, és Néhai Méltóságos R.
Sz. B. Gróf Széki TELEKI PÁL Urtól, ama' mindeneknél
hírében esmérertes ditsöfséges HEROSnak első Széki TELEKI
MIHÁLY Urnak, édes Fiától, mint édes Attyától, mihelyt
mondom e' Világra bé - lépett, vévén ezektől ffarmazását,
tsak hamar ki - mútatá idejét felyül múló elmésségével jö-
vendöben gyakorlandó életéről mit remélhetnének Kedves
Szülei. Nem - is múlattak - el femmit, hogy e' nagyra fzü-
letett Gyermekeket úgy nevelhetnék, mellynek fsegedelmé-
vel, jövendöben, a' róla képzelt reménységnek mértékét, egézf-
fen bé - töltené. A' végre tsak hamar bé - is adák a' Kolosvári
Reformatum Collegiumba, a' *Músáknak* a'kór - is fzípen virág-
zó fzállására, holott nagy ferénységgel az alsóbb *Classis*okon
által menvén; midön már a' Felsőbb Tudományok halgatására bo-
tsáttatnék, nem állitá nagy kegyességü édes Attya, fe fényes
Familiájának kiffebségére, fe nagy fzületését illető *Virtusok*
gátolására lenni, ez egyetlen egy Fiát, a' *Togatus* Déákok
közzé

közzé bé - íratni. Meg - mutatá t. i. ezzel - is , hogy ötet egyedül ISTENének , és az Igaz Kerefztyén Embert illető alázatofságnak követésére , fzentelte vala. Melly *Naziraeusok* feregébe , minekutánna ditséretesen két éftendöknél töbetskét el - töltött volna , és az alatt , a' mint illik azon rendhez , magát mindenekben úgy viselvén , tanúlt , tanított , 's fok ízben Kolo'svárt és Uri Attyafainál , Praedikállott volna , a' *Scholai* Életnek véget vete. Világos és ellene mondhatatlan példával meg - bizonyítván , nem hogy a' jól rendelt közönséges Iskola az igaz Nemeli *Virtusokat* el - nyelő vezedelmes posvány volna , (melly fokaknak ma bal - vélekedések) hanem még azoknak tárfasága - is , kiket meg - vetöleg , a' finnyások *Socéknak* neveznek , fenki nagyra füületett elméjének élit ki nem vonnya. Lézen elég idő a'ra - is , hogy az modi tsinofok kénye fzerint magát mindenekbe kipallérozhassa , a' Világ fényesebb *Theátrumára* ki - állandó Ifjú , ha fzinthe Iskolai idejét , a' kegyefségnek , fzorofább erkölcsöknek , és hafnos tudományoknak tanulásába tölti - is nagyobbára. Nem hagyott ebben is semmit hátra , a' nagyra füületett Urfi. Azért külső Országokra , a' nagyobb Tudományok , és tsinofább élet módja' fzeles mezejére , el - méne , e' *Seculumnak* 22 - dik éftendejébe. És előzőr , a' Hálai híres *Académiába* , ugyan tsak a' Tudományokat fozmjúhozó elméjének kívánt eleget tenni , (melly idő alatt BERLINbe is , II - dik *FRIDERICUS* Felséges Pruffai Királynak közöntésére , meg - fordult) azután a' DRESDAI fényes Királyi Udvarba , nagy füületését illető bövebb *experientianak* kedvéért által méne , és ott a' Felséges Lengyel Király II - *AUGUSTUS*nak *Cammer Funkerei* közzé bé - véteték. Holott majd két éftendöket töltvén , melly ditséretesen viselte légyen magát , bizonytságot téfznek , mind azon SAXONIAI Udvarnak a'kori nagy érdemü *Ministerétől* , Gr *Flemming* ö *Excellentia*

jától

jától a' nagy hírű és fokát tehető *EUGENIUS* Hertzegnek írott, és magától a' Királytól, ama' b. e. VI-dik *CÁROLY* Császárnak küldött, *commendáló* levelek. Mellyekkel, 1725-dik éftendőben, az ott való szolgálatnak véget vetvén Bérsben haza felé-jött, és a'kori Koronás Királyunk, a' mindjárt említett Felsőges Császárnak magát bé-mútatta. Ezek után, nem fokára, édes Attyával, ki a'kor Bérsbe vala, el-hagyott Hazájába vissza-is jöve.

Holott nem vala immár egyéb hátra, hanem hogy mindeneknek ki-mutatná, hogy ifjú éftendeit nem gyalázatos henyélésbe, hanem magát hazája szolgálatyára való kézfítésbe, ferényen töltötte légyen-el. Nem-is maradott rejtékbe másokat felyül múló jeles vólta, mert fokaknak, mintegy öftön gyanánt vólt, a' nagyobb dolgok nyomozá-fára. Házaságra vetvén elméjét, mindjárt el-nyeré magának, ama' szépséggel és jeles *Virtusokkal*, minden *Grátiákat* felyül múló Szüzet, Néhai Méltóságos L. B. *Hadadi* VESSELÉNYI ISTVÁN, *Statuum Praesidens* Urnak Kedves Léányát, Néhai Méltóságos L. B. VESSELÉNYI 'SU'SÁNNA Kis-Azfonyt. Kivel 1728-ba 29 a 7-bris Kékesen egybe-is kele. Meg áldotta ISTEN e' Paros életet, hat szép gyermekekkel, két KATA, JUDIT, 'SU'SÁNNA, ÁDÁM, és PALLAL. Kik közzül ötön még gyenge korokba, e' földről Attyok előtt el-mentek, meg-maradván még ma-is életbe lévő Méltóságos Gr. *Széki* TELEKI 'SU'SÁNNA Ur Afzony. Méltóságos L. B. *Boros-jenői* KORDA GYÖRGY Ur, *Felsőges* ASZSZONYUNK *Camervariussa*, és valóságos *Belső Titok Tanátsofsa*, ő *Excellentiájának* kedves Élete Párja.

Midön már, e' szerentséfen válaftott Párjával, kedves időket élne, a' mások boldogságát, soha egyenes szemmel nem néző, valami irigyektől, Felsőges Királya előtt,

G

mások-

másokkal együtt 1738 -dik éftendőben ő -is el -vádoltaték. De ISTENnek gondvifeléséből, éfzre vévén jó idején e' vezélyt leg - ottan Bérsbe, maga ártatlanságát, és Felséges Csáfzárának -is (egy ártatlannak vezedelmében fe gyönyörködö) Kegyelmes zívét, jól tudván, fel -méne, hogy ottan, a' hamis vádnak eleit venné. Meg -is mutatá ártatlanságát, olly' hathatófon, hogy Felséges Csáfzára, nem tsak e' vád alól ötet fel -zabaditaná; hanem e' felett, húz ezer forint *grationalissal*, meg -is ajándékozá, és *Consiliariusi Titulussal* ékesíté. De soha fe járván, a' nagy öröm, azt követő valami keferüség nélkül, midön zinte, zövevényes dolgának illy' zerentsés végén nagy örömmel haza felé indulá, Kedves Élete Párját, ki Férjének eleibe szietett, súlyos nyavalyája környékezvén, ölelő Karjai közzül, Hajnátsköi Udvar Házánál 1739 -ben végképen el -zalaftá. Vévé másodszor magának Feleségül, okofsággal, és szépséggel sokakat felyül múló Szüzet, Néhai Méltóságos Gr. TOROTZKAI KLÁRA Afzonyt. Kitől zületének néki, mostan édes Attyok Koporsója mellett, zomorán *parentáló*, két Uri Gyermekei. Elözör minden *Virtusokkal* gazdagon ékesítettett, jeles Uri Férfiú, Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ADÁM Ur ő Nagysága, *Felséges ASZSZONYUNK Camerariusza*, és *N. Kö -Vár Vidéke Fő Kapitánnya*. Azután díztes zemérmetsésséggel ékeskedő Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI KATA Afzony, Méltóságos Gróf Kis -Rhédei RHÉDEI FARKAS Ur ő Nagysága Kedves Élete Párja.

Illy' zerentsés másodzori Házassággal, és jeles Gyermekkel meg -áldatván, maga örökös Házánál, tsendefen és boldogul élhet vala, ha eleitől fogva vágyódása nem lett volna a'ra, hogy ki -tettzö módon és valójába, Királya 's Hazája zolgálattyára el -zánt életét meg -bizonyítsa. Melly nemes indulattól öztönöztetvén, nem tsak fok ízben Felséges

séges Királya fozgálattyára, gyalog és lovas Vitézeket, maga értékével gyűjött, és el-kézfített; hanem 1745 - dik éfz-dendőben forró hadakozáfook alkalmatofsfágával, fel-buzdulván benne ama' Vitézi vérnek tsepje, mellyet Nemes Eleitől vett vala, magát - is Felséges Királya fegyverrel való fozgálattyára önként ajánlá, és három-fáz Lovas Katonákat maga pénzén öfzve gyűjtven, azokkal együtt, el-is méné. El-fogadá Kegyelmes Királyunk, e' buzgó Hívének ajánlását, és ötet *Obersteri* tífzféséggel, az *Incl. ESZTERHÁZLánum Regiment*be meg-ajándékozá. Melly hívatálnak hogy érdeme fzerínt eleget tenne, a' Frantziák ellen való Táborba BRABANTZIÁba, el-ment, és néhány ütkozeteken jelen lévén, fozgálatra kéz vóltát ki-mútatá. A' honnan, ISTENnek gondvifeléséből, békével haza jövén, dítseretelen Hívatálát folytatta, míglén fok ízben bizonyított húségéért, nagyobb *gradusra* emeltetnék, és 1751 - ben *General Major*nak kegyelmesen *resolváltat*nék. Eleget tévén e' fzerínt, Vitézi indulattyának, midön nyert *Laurussával* ithon békével múlatna, másodík Kedves Élete Párjától - is 1753 - ban meg-fofztaték. Melly Házában történt nagy tsonkaság miatt, hogy majd történhetö öregségében gyámoltalanságra ne maradna, 1754 - ben vévé harmadík Házás Tárfül, mostan Koporsóját sűrű könyv - hullatáfokkal áztató, hozzá mind végík ritka húséggel vifeltetö, és terhes nyavalyájiba véle híven dajkáfkodó, Kegyes Afzfönyságot, Méltóságos *Brezovitzai* HORVÁT 'SUPSÁNNA Afzfönyt. Nem tettzett ugyan az UR ISTENnek, e' harmadík Házásfágát, gyermekekkel meg-áldani, de nem maradott, e' hanyatlott idejében - is vígáftalás nélkül. Mert, egyetlen egy Örököfsének Méltóságos Gróf TELEKI ÁDÁM Ifjú Urnak, majd ugyan azon Méltóságos Uri Házból, mellyből maga első Párját nyerte vala, a'nak t. i. Battya Gyermekei közzül, ama' rit-

ka böltsefésséggel, és példás kegyefsséggel bíró Anyának, Méltóságos L. B. DÁNIEL POLYXÉNA Afzonymnak Léányával, nem tsak Afzonymi Nemet, hanem Férfit - is illethető tudománnyal, és ritka erköltsel dítskedhető Méltóságos L. B. VESSELÉNYI MÁRIA Afzonymmal való Házaságát, fzerentséfen meg - érvén; látta e' drága Párnak három Kedves Gyermekeit, már ugyan Szüléjek öléből ki - repült Klárát, és még életben lévő KATÁT, 's maga parantsolatlyából, Néhai Kedves Attya nevére, nem valami jelentés nélkül ke-refteltetett, kis PÁLT. Kikben nem kevés gyönyörtüségét találta.

E' fzerínt, minek - utánna fok örvendetes, de olykor, az Embereknek közönséges forsa fzerínt, keferüfésséggel - is ele-gyített napokat töltött vólna, e' Néhai Uri Férfiú, végre az Emberi testben való múlatozásának határa felé közelítvén, kezdé a' természet ötet - is, ama' nagy *Metamorphosis*-ra, által - változáfra, kézfiteni. Ugyan - is már 1764 ezten-dőben, kezdé ama' kegyetlen nyavalya, a' víz - kország os-tromlani, mellyből jó eleint utánna járván, fzorgalmatos or-vosláffal, ki - tífztúlt ugyan, de ottan ottan, keményeb-ben elé kerülvén, a'nyira gyengítette testét, és erőt vett rajta, hogy immár kevés reménység lehetett, állandó hely-re állásához. Mellytől midön mostan, az el - múlt ezten-dőnek vége felé, keményen nyomatnék, reménytelenül, hirtelen való *inflammatio*, tüzeffedés támadván, egy részé-ben, minek - előtte fegetség után lehetett vólna járni, hir-telen, e' romlandó Sárházat le - vetkezvén, és Kedves Fele-fégének, 's édes Fiának fzeimeik előtt, ISTENéhez való buz-gó foháfkodáfi között, el - aluvék.

Igy kezdte, így folytatta, és végre illy' Kereftényül végzette, dítséretes életét, e' földön, e' mi HEROSUNK.

Nem

Nem csak úgy élt pedig, mint Lelkes-Állat, a'nak fel-lyebb adott magyarázattya szerínt; hanem élt, mint Kereft-tyén, fúntelen munkás lévén azokba a' *Virtusokba*, mellyek a' Kereftény Embernek tulajdoni. Mint Haza - Fia, Királyá-hoz 's Hazájához, való hűségét melly fokzor meg-mútatta? Élt mint igaz Nemesi Vérből fúletett nagy Férfú, ki min-deneket érdemek szerínt meg - betsült, értékevel fegített, úgy hogy az ő Háza, mintegy közönséges menedék helye vala az igye-fogyattaknak. Élt mint egy Kereftény Fiúhoz il-let, a' maga Néhai Édes Ányával, kit példáfon, meg - be-tsül vala. Egy főval, mindenekhez olly' fízel vífeltetett, mellyet ollyan forsu Emberben ritkán lehetne találni.

Él ma - is, nem csak ott a' hová költözött, hanem közöttünk - is él jó emlékezetébe, jó teteményibe, él má-foknak fokokban követésre hagyott példájába. Él nálam - is, mind végig drága emlékezetbe, hozzám különösön múta-tott, Atyai indulatjáért, mellyet közönséges helyt meg-val-lani, Néhai *Patronus*omnak tartozó háládatofságtól kötelez-tetem.

Nintsen egyéb immár hátra, hanem hogy vég bútsú-ját végye, mind azoktól, valakikhez vagy Vérséggel, vagy egyéb okból, köteles vala.

I.) Mindenek előtt meg - emlékezik, Felséges Csá-*zári és Apost. KIRÁLYNÉ Kegyelmes ASZSZONYUNK* ő Felsé-géről, Kinek Kegyelmeiségét óh melly fokzor tapasztalta! Minthogy e' tetézt Kegyelmeiségének meg - közönésére elégséges főkat nem talál, a' Felséges ISTENhez, a' Ki-rályok Királyához folyamodik, hogy ez Hazánk Kegyelmes Annyának életét tartsa - meg fámos eztendökig, virágoztassa birodalmát, futamtassa és törölje - el ellenségeit, hogy légyen

békefsége, az ő Kegyelmes uralkodása alatt, mindeneknek, kik az ő védelmező Szárnyai alá vonnyák magokat.

II.) A' Felséges II-dik JOSEF mostan uralkodó Római CSÁSZARhoz Kegyelmes Örökös URUNKhoz ő Felségéhez, nyújtja másodszor fávait. ISTEN ő Felsége tégedet óh Felséges Császár, még ifjú korodba, a' Kormányra Atyád Székibe ültetvén, és nagy terhet Vállaidra tévén, ruházzon-fel a'hoz való böltsefséggel, bátor és igazság ízerető ízvet adjon néked, hogy tudhas a'Te Néped előtt ki-menni, és bé-jöni; és valamiként tsak már-is, alattad-valóidnak ízveket a'nyira meg-nyerted, hogy a' te Országiasod alatt, *Halcyoni* tsendes napokat ígérjenek magoknak, és Életedet mint drága Kintset és két ízemek fényét féltsék: tartsa-meg e'ben a' Népnak ízvet, és Királyi Székedet, ízeretettel, hívséggel, igazsággal végye környül továbbra-is. Tartsa-meg e' Mennyei Felség, a' Felséges AUSTRIAI egész Házat-is, áldja-meg és ízporitsa, fok ízegény Népeknek örömkre, és óltalmazáfokra.

III.) Felséges Fejedelmei után, nem felejtkezhetik-el, ezeknek, a' Kormány igazgatásába fegitőiről, a' Bérsi *Udvari Ministerium*, *Bellicum*, és *Erdélyi Excelsum Kivályi Gubernium*ról, 's annak *Praefessér*ről, egyízer'smind ez *Ország*nak *Commenderozó Generalissár*ról. Kardal és Tanáttal erős Férjfiak! Kik a' töréfen álván, ízüntelen vígyázásba vagytok, és Hazánkknak Egét, mint meg a'nyi HERCULESsek tartjátok, mikor az ATLASOK el-fáradnak. Ruházzon-fel ISTEN titeket-is, tereh vífeléstekhez illendő erővel, böltsefséggel, és hívséggel, hogy Kegyelmes Uratok hív Népeit, úgy gyámolíthasátok, és vezérelhefsétek, hogy réatok-is áldást mondhasfanak azoknak ízajok.

IV.) Meg-adván már a' Császárnak, a' mi a' Császáré, leg-

leg - közelebb tenéked tartozik háládatossággal, minthogy arany idő vala veled lakása, életében Kedves Felesége, már keserves Özvegye, Méltóságos Grófné HORVÁT 'SU'SÁNA Afzony. Tudta jól Kedves, és téged fzerető Férjed, sőt tudja minden ki Házatokat járta, melly hívséggel, fzeretettel, vífeltettél Kedves Férjedhez, és már hanyatlott idejében, gyakor erőtlenségeiben, és terhes nyavalyáiban, melly forgalmatossággal, és nagy gondal jártál körüllette, sőt egész Dajkája voltál. Gyakran az ő fájdalmain, és törénhető halálán, mennyi könyveket hullattál! Szedje-bé az UR ISTEN e' könyv - hullatásokat, az ő tömlőjébe, jutalmaztassa-meg hozzája való példás hívségedet, és végre az Égekben által tégyen, azt kívánnya. Tégedet-istíftes öregségre jutott Afzonyosság, T. N. LÖVEI KRISTINA Afzony, Néh. T. N. SZUNYOG FERENTZ Uram, Nemes Szabolts Vármegeye Vice - Ispánnyanak Özvegye, Kedves Léányoddal említ. Az Árváknak Attyától, réád - is böv áldást kíván, és hátra lévő kevés napjaidat, tsendefen, és tízteséggel végezvén, a' Mennyégbe jutalmad kézen várjon.

V.) Fel - indul igaz Atyai Éíve, hozzátok - is fzerelmes Gyermekei, és fzeretett Vejei, 's Unokái.

- 1.) Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI 'SU'SÁNA Afzony, Kedves Férjeddal, Méltóságos Boros - Fenői L. B. KORDA GYÖRGY Ur, *Felséges Császári és Apostoli Királyi Féltség Camerariussa, és belső valóságos Titok Tanátsossa, ő Excellentiájával*, úgy Kedves Gyermekeitekkel (a) Mélt. L. B. KORDA ANNA Afzonnnyal, Méltóságos L. B. BÁNFI ELEK Ur élete Párjával, (b) Mélt. L. B. KORDA 'SU'SÁNNA Afzonnnyal, Mélt. Gróf Iktari BETHLEN SÁMUEL Ur Feleségével. (c) Mélt. L. B. KORDA 'SIGMOND Urfival.

(d)

(d) Mélt. L. B. KORDA ÁDÁM Urfiatskával, kit különösen fzeretett, és mint maga édes gyermekét, fületétől fogva tart vala. (e) Mélt. L. B. KORDA KATA és MÁRIA Kis-Afzonykakkal. Nem különben, második Feleségétől való Gyermekei

2.) Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ÁDÁM Ur, Felséges ASZSZONYUNKamerariussa, és Nemes Kövár-Vidéke Fő-Kapitánnya, Kedves Pároddal, Méltóságos L. B. VESSELENYI MÁRIA Ur Afzonyyal, és kelemetes egy pár Gyermekkeiddel, KATÁVAL, és PÁL-lal. Ugy

3.) Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI KATA Afzony, Méltóságos Kis - Rhédei RHEDEI FARKAS Ur, ISTENT-félő Párja, egyetlen egy Örökösöddel, Kis-RHEDEI ÁDÁM Urfiatskával.

Minthogy a' Vérség egybe-kötött, Édes Atyátok is egybe köt titeket, és ki - nyitván fízvét, Atyái áldást mond réátok, melly hogy olly' foganatos légyen, mint Isáknak, két Fiahoz nyújtott áldása, egyfersmind kívánnya. Áldjon-meg Titeket, a' mindeneknek Attya, ama' Mennyei Ur, és jó kedvét fordítván réátok, naponként áldását újtsa, és ferecentséteket olly' erős lábakra állítsa, hogy semmi félvezek, azt le ne tántorítsák. Soha Házatokból ki ne fogyjon az Örökös, kik mezze időkre terjefzék maradékitokat.

VI.) Meg- emlékezik róllad- is fzerető Bátyád, Néhai Kedves Testvére', Néh. Gróf TELEKI ÉVA Afzonymnak, egyetlen egy Léánya, Méltóságos Gróf VAS KATA Afzony, Kedves Férjeddal T.N. Gerend-Kerefturi HORVÁT FERENTZ

Uram-

Urammal, élteffen ISTEN benneteket fázos estendőkig, minden áldásit terjeszze réátok, és végre a' Mennyei Ditsőségbe bé - vigen.

VII. Hozzád fordul immár, Uri *Familiá*dban, nem tsak idővel, hanem méltósággal - is első, igaz Atyafiságos fível, ISTENedhez 's Hazádhöz buzgósággal, ha nem leg - első, leg - alább - senkinél hátrább nem járó Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI LÁSZLO Ur, *Felséges Császári 's Apostoli Királyné ASZSZONYUNK Camerariussa, valóságos Belső Titok, és az Erdélyi Guberniumba - is Tanácsossa, és Fő Pintza Mestere.* Hozzád fordul mondom, fzerető Kedves Bátyád, és minthogy, az ő Hazához, különös Atyafiságos indulatodat fokzor meg - mútattad, nem lehet hogy ő - is, áldás nélkül váljék - el tőled. Kéri annak okáért, általam az minden áldások' Kútfejét, hogy valamiat e' dig tégedet, minden bódogsággal, fénylő Méltósággal, és mindenek előtt való kedvességgel, bövségefen meg - áldott; úgy ezután - is, azon áldását tartsa - fel rajtad, hogy már dízes öregségre jutván, keressett ditsőségedet, senki róllad le ne húzhassa; hanem azon tífzetséggel botsáttafsál a' koporsóba, mellyel e' dig fénylettél.

VIII.) Ez Kedves Attyafia után, végső köteletségét tenni kívánnya több Véreihez - is. Elsőben - is a' Méltóságos Grófi TELEKI *Familiá*ba. (a) Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI SÁMUEL UR *Felséges ASZSZONYUNK Lovas Vitézi között Generalis Fő Strása - Mester* (b) Gróf TELEKI PÁL Ur, *Felséges ASZSZONYUNK Camerariussa, és Nemes Doboka Vármegye' Fő Ispánnya.* (c) Gróf TELEKI KÁROLY Ur, *Felséges ASZSZONYUNK Camerariussa, és Nemes Belső Szólnok Vármegye' Fő Ispánnya.* (d) Méltóságos Gr. TELEKI IMRE és Gr. TELEKI JO'SEF Urak, az Erdélyi

Királyi Törvényes Táblának Adsefforai. (e) Ifjú Gróf TELEKI SÁMUEL Ur, *Felséges ASZSZONYUNK Camerariussa.* Ugy (f) Méltóságos Gróf VAJI BORBÁRA AÉfzony, Néhai Méltóságos Gróf TELEKI JÁNOS Ur Özvegye. (g) Méltóságos Gróf *iktari* BETHLEN KATA, AÉ. Néhai Méltóságos Gróf TELEKI LAJOS Ur el-maradott Párja. (b) Méltóságos L. B. PRINYI JULIÁNA AÉfzony, Néhai Mélt. Gróf Ifjabb TELEKI JÁNOS Ur Özvegye.

Nem külömben Kedves Sógorai, és azoktól elmaradott Özvegy Attyafiai. (a) Méltóságos Gyalakuti L. B. és Gróf LÁZÁR JÁNOS Ur, *Felséges ASZSZONYUNK' Belső Titok Tanátsába, és az Erdélyi Királyi Guberniumba, valóságos Tanátsossa, Statuum Praesidense, Vadászok Fő Mestere, Hazánknek nagy Apollója.* (b) Méltóságos Gr. Bethleni BETHLEN PÁL Ur, *Felséges ASZSZONYUNK Camerariussa, a' Királyi Guberniumba Tanátsossa, a' Királyi Táblának Praesessé, és a' Királyi Ajtón-állók Fő Mestere,* igaság szerető és Hazájához buzgó Férfiú. (c) Mélt. Gr. Bethleni BETHLEN DÁVID Ur, *az Erdélyi Királyi Táblának Adseffora.* (d) Mélt. Gr. Széki TELEKI MÁRIA, Néhai L. B. BANFI PÉTER Ur Özvegye. (e) Mélt. Gr. TELEKI BORBÁRA Ur AÉfzony, Néhai Mélt. HORVÁT ANDRÁS Ur Özvegye. (f) Mélt. Gr. TELEKI ANNA AÉfzony, Néhai T. N. SZERENTSI GER'SON Uram Özvegye. Azt kívánnya mindnyájatoknak, útra indúlt Atyátokfia, hogy az áldásoknak Attya, töltse bőv mértékbe áldásit réatok, élteteket számos időkre nyújtsa, hogy ISTENnek, Királynak, és Hazának, nagy hazonnal szolgáljatok, és valamint e'dig sok jeles Férfiakkal, mások felett fényes Familiátok ditsekedett, úgy ezután - is azon ditsőségében (: zúgjanak bár az irigyek :) meg-maradjon.

IX.) Édes Anyjáról való Kedves Attyafiai! (a) Mélt. Gr. *Czegei* VVAS ÁDÁM Ur, Kedves Feleségeddel, Mélt. Gr. TOLDALAGI KATA AÉZonnyal, és Kedves Gyermekeid-del. Nem külömben (b) Mélt. Gr. VVAS ANNA, VAJI ÁBRAHÁMné. (c) Gr. VASKATA, Gr. TOLDALAGI LÁSZLO Ur Kedves Párja. (d) Gr. VAS KRISTINA, B. KEMÉNY MIKLOS Ur Kedves Felesége. (e) Gr. VAS JULIÁNA AÉZony, Kedves Férjeddél Gr. BETHLEN ELEK Urral, és mindnyájan Férjeteikkel 's Kedves Gyermekeitekkel. Virágoztassa az UR ISTEN a' ti Házatokat-is, és terjeszse félefen, töltsé - bé magzatitok' elméjét böltsefésséggel, kegyesfésséggel, és minden *Virtusokkal*, hogy másoknak, követendő példái lehessenek.

X.) Nem hálghathattya-el továbbá, mind két Magyar Hazába virágozó Uri *Familiákat*, kikhez vagy Vérségi, vagy egyéb kötelefsége vala, ú. m. ESZTERHÁZI, NÁDASDI, FEKETE, VESSELÉNYI, BETHLEN, VAS, RHÉDEI, KEMÉNY, TORÓTZKAI, BÁNFI, VAJI, DÁNIEL, és VÉR Fényes *Familiákat*, közönségesen, mert az időnek rövidsége nem engedi, hogy azokban különösön, mindeneknek neveket elé - számlálja, mint Atyafiságos kötelefsége, hozná magával. Azért mindnyájatoknak azt kívánna, virágoztassa az ISTEN dízes *Familiátokat*, hogy azokból, míg Hazánk fenn tart, soha ki ne fogyjanak, az erős Férjfiak, kik akár tollal, akár kardal, Hazánknak hasznát elé mozgatsák, és az ISTEN Ditsőséjét óltalmazzák.

XI.) Nem válhatik-el háladatlanúl, e' barátságos ívet viselt, és mindenekkel jól tenni kívánó, nagy HEROS, Baráttytól, hív Szolgaitól, és Jobbágyitól-is. Valakik hozzája barátsággal, és hívséggel vóltatok, mindnyátoknak a' Mennyből áldást kíván, és az Egek URát kéri, hogy e' földi

terhes életnek súlyát, az Egekben örök nyúgodalmatokkal váltsa - fel. Nevezetesen, tenéked T. N. CSEH BÉNIÁMIN Uram, gyermekségedtől fogva, e' Mélt. Uri Házhoz, de kiváltképpen, e' jó Uradhoz, és édes Néhai Grófné Annához, melly fíveséggel, és igyekezettel viseltetél, eléggé néked nem köszönheti, és minthogy maga tovább már nem szolgálhattya-meg, az ISTENnek gazdag áldásit kívánnyá rád, és ez élet után, fáradságod jutalmát hogy el-végyed óhajtya.

XII.) Utnak indul mindjárt, e' Mennybe vágyódó CIVIS, tsak egy fót áll még ez ide gyülekezet somorú Sereghez. Minthogy ötöt, illy' szép Sereggel meg-tízeltétek, légyen nevetek áldásban ISTENnél, és e' földi tífzeségért, adjon végre, Mennyei Ditsőséget.

IGY LÁTÓK E' HEROS, ÉLTÉT HOGY KÖVETTE?

ISTENÉT, HAZÁJÁT, KIRÁLYT, MINT SZERETTE?

PÁLLYÁJÁT VÉGEZVÉN, ÚTTYÁJÁT MÁR FEL-VETTE,

MENNYBE, HOL JUTALMÁT JÉ'SUSSA LE-TEFTE.

E L - M O N D Á M.

E' VILÁGNAK EMBEREITŐL MEGSZABADITTATOTT,
ÉS MÁR AZ ISTEN' ORTZÁJÁNAK SZEMLÉLÉ-
SÉBEN GYÖNYÖRKÖDŐ

LELKI VITÉZ.

Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf

S Z É K I

TELEKI ADAM

UR ÖNAGYSÁGA,

FELSÉGES APOSTOLI KIRÁLYNÉ ASZSZONYUNK' RE-
GIUS CONSILIARIUSSA; ÉS UGYAN AZ Ő FELSEGE
HADI LOVAS SEREGEI KÖZÖTT EGYIK GENERALIS
FŐ STRÁSA - MESTERE.

K i n e k

Amaz utolsó ellenséggel, az Halállal való Nemes Hartzának
fzerentsés végezése után, Halotti Tanítás által,
végső tiszteliséget tett

TORDAI SÁMUEL.

A' K. Lónai M. Udvarnak, és N. Réf: Ekklésiának együgyü
Lelki Páftora.

A' KENDI LÓNAI GYÁSZOS UDVARBAN, A' NAGY
PALOTÁN, MDCCCLXXdik Esztendőben, SZENT IVÁN
HAVÁNAK TIZEDIK NAPJÁN.

SZENT LETZKE.

'S O L T. XVII: 14, 15.

Az emberektől szabadíts-meg a' Te Kezèddel Uram! e' Világnak embereitől, kiknek rézek ez életben vagyon, kiknek hasokat bé-töltöd gazdagsággal, meg elégítettnek magzatjokkal, és hadják marhájokat az ü Fiaiknak. Én pedig igátságban meg-látom a' Te Ortzádat; meg-elégítettem a' Te Ábrázatoddal, midön fel-serkenek.

Sz Sz. H H.

A finte femmi egyéb okunk nem vólna-is, a' mellyre nézve, e' fok változásokkal, és viszontagságokkal fojó életből, más jobb és bődögabb életre vágyódnánk; ez az egy, igaz elég arra, hogy ez életben, foha a' mi Lelkünk' kívánságainak, és nemes nagyra vágyódó indúlatainak eleget

eleget nem tehetünk. Mikor az ISTEN a' mi Lelkünket terem-
tette, abban egyfzersmind olyan indulatokat öntött, mel-
lyek e' rövid életnek minden Jovai által is meg nem elégít-
tethetnek. Ha nékem p. o. valaki két vagy három fáz eft-
tendökig tartó, bódog, és minden nyúghatatlanság nélkül
való életet ígérne-is, és én azt bizonynal tudnám, hogy ő
azt nékem valósággal meg-is adja; még is ottan, ottan é-
reznék én magamban, nem tudom mitsoda nyúghatatlan in-
dulatot, midön meg-gondolnám, hogy annak az én bódog-
fágomnak két vagy három fáz efttendök múlva vége lézen;
ama' két vagy három fáz efttendökig tartó bódogságról való
képzelődésem, nem elégitené - meg az én Lelkemnek
nemes nagyra vágyódását, hanem ő még is mind tovább to-
vább kívánná a' maga bódogságát terjeszteni. Tsalhatatlan
bizonyása ez a' Lélek halhatatlanságának, és hogy az örökké
valóságra teremtettet! Melly igen meg - tsalták hát mago-
kat, némelley régi Pogány Böltsék, és melly igen rofzúl
ifmérték a' Léleknek tulajdonságait, midön ök annak leg-
főbb jovát, és bódogságát e' Világi rövid, és fok változá-
fok alá rekefztetett életben, és ennek jovaiban keresték. Sőt
a' KRISTUS' Oskolájában tanittatott Kerefztyének között-is,
látunk mind e' mái napig olyan embereket, a' kik magok-
nak ilyen tsalárd reménységgel hízelkednek, hogy ök az ő
Lelkeknek tsendes, és meg elégedett állapotját e' Világnak
Jovai által meg-ferezhetik. Látunk olyan embereket, a' kik
nem tudom mitsoda tsalárd képzelődésekkel, mintegy ne-
hézkesen járnak, és magokban ezt mondják: Oh vajha én tsak
ez, vagy amaz régen óhajtott jómat meg-nyerhetném! Oh
vajha én tsak homályos, és alaton sorfomból ez vagy amaz
nagy állapotra verekedhetném! Vajha én tsak Szívemnek
ez vagy amaz kívánságát bé-tellyefithetném! Melly igen
bódogul, tsendefen, és tellyefséggel meg-elégedve tölteném
o'ztán

oſtán az én életemet! melly igen meg-nyúgtatnám magam állapotom iránt az én elmémet!

Szegény halandó emberek! meddig apdoftok az e' féle álomhoz? és árnyékhoz meddig tsaljátok magatokat az ilyen tsalárd reménységnek füſtivel? Még ſem tanúttatok-é-meg, tulajdon magatokon való tsalhatatlan tapasztalás által, hogy a' leg-kedveſebb Világi Jó, mellynek meg-nyerésére igyekeztek; mindjárt el veſzti az ö kedveſégének egy nagy részét, mihelyt azt meg-nyeritek, vagy azzal egy rövid időtskéig éltek? Még ſem tanúttatok-é-meg, hogy mennél fejjebb emeltetik az ember e' Világon a' Szerentse' halmára, annál nagyobb az ö elméjének fáradtsága, és nyúghatatlansága? és hogy mennél többre mégyen az ember e' Világon, annál inkább nevededik ö benne a' többről többre való mehetésnek kívánsága? Azt gondoljátok - é talám, hogy a' kik e' Világon nagy állapotokra emeltettek, azok tsendefen, és nyúgodalmason töltik idejüket? Oh! nem Sz. Sz. H. H. a' Királytól fogva a' Köldufig, egyetlen egy ember ſintsen e' Világon, a' ki az ö életét fok háborúságokkal, és nyúghatatlanságokkal ne töltené, és a' kire a' Kereſt-viſelő Jóbnak ama' mondása ne illenek: *Az Akkonyi állattól kületett ember rövid életü, és bővölködö háborúságokkal.* Jób. XIV: 1.

Nem vólt ſoha ſenkinék-is olyan módja abban, hogy e' Világnak Jovaival ſzabadofon élheſſen, mint Salamon Királynak. Ö mindeneket próbára tett; Ö mindenekben kereste az ö Szívének tsendes, nyúgodalmas, és meg-elégedett állapotját; de minekutánna e' Világnak minden Jovait próbára tette vóna, és minekutána jól által látta vóna, hogy azokban a' tsendes és meg-elégedett állapotot tsak hijába kereste; végre e' Világnak minden Jovairól ilyen ítéletet tén: *Imé mind ezek tsak hijába valóság, és a' Léleknek gyöt-*

velme! Nem elégednék-meg a' szem látván, sem bé nem tel-
lyesednék a' fül hallással. Préd. I: 14. 8. És ti Kereftyének!
kiket az ISTENnek Gondviselése, fokkal keskenyebb hatá-
rok közzé szoritott; ti, kik e' Világnak olly' fok jovaival, mint
ő nem birhattok, ti gondolhattjátok-é hogy e' Világnak Jovaiban
a' ti Lelketeknek tsendes, és meg-elégedett állapotját fel-talál-
hatjátok? ti méltán keresnétek-é azt e' Világon, a' mit egy il-
lyen hatalmas Király hijába keresett? Nem, nem, Sz Sz.
H.H! A' mi testünk ugyan, melly a' földből vette a' ma-
ga eredetét, a' maga indulatainak meg-elégitésére, e' Vi-
lágnak ideig való jovaiban, ezer, meg ezer gyönyörüsége-
ket találhat; de a' mi Lelkünk örökkévalóságra teremtetett
azért az, semmi ideig való, és változandó Jókkal meg nem
elégíthetetik; a' mi Lelkünk az Égből, az ISTENnek, és
az Angyaloknak lakó-helyekből vette a' maga eredetét; a-
zért az csak ott tehet eleget, a' maga nemes nagyra-vágyó-
dásának. Ott vagynak amaz *ISTEN' Házának Kövérségei*,
mellyekkel ő meg elégíttetik; amaz *életnek Kútfeje*, és ama'
gyönyörüségeknek fojó vizei, *mellyekkel itattatik.* (a) Ott va-
gyon amaz *elégséges öröm*, ama' *tökélleres gyönyörüség*, az
ISTENnek Főbja felől mindenkor. (b) Ott vagynak az *ISTEN-*
nek ama' ferelmetes Hajlékai, mellyekben a' jó Lélek, *mint*
egy kövérséggel bé tellyesedik, és az ő *Házának jovaival*, az
ő *Templomának fent dolgaival meg-elégíttetik.* (c)

Mellyre nézve, az ISTENT-féلو kegyes emberek, e'
Világi életnek, mind változandó, és fok nyúghatatlanság-
gal egyelíttetett Jovai között, mind pedig ennek fok ter-
hes nyomorúságai között, arra emlékeztetik, és azzal ví-
gasztalják magokat, hogy az ő Lelkek, nem fok idő múlva
amaz,

(a) 'Sólt. XXXVI: 9, 10. (b) 'Sólt. XVI: 11. (c) 'Sólt.
LXIII: 6. LXV: 5.

amaz ö örökös Hazájába, a' Menny - Országba által vitétik, az ö testek pedig fok fáradtságai, és nyúghatatlanságai után, a' földnek gyomrában meg-nyúgofik; a' melly nyugodalmának tsendes álmából fel-támasztatván, és vízfönt a' Lélekkel egyefittetvén, az ISTENnek Országában; vég nélkül való, változhatatlan örömben, Ditsőségekben, és tellyeséggel meg-elégedett állapotban léfznek. E' vala amaz *ISTEN' Szíve kerént való emberének* a' Dávidnak leg-főbb vigasztalása az ö üldöztetései, és fok-féle háboruságai között, a' mint a' Szent Letzkében hallátok; mert minekutánna foházkodott volna az ISTENhez, hogy ötet az ö kegyetlen, és Itentelen ellenségeitől szabadítsa-meg; végre azzal a' tsalhatatlan reménységgel vigasztalja magát, hogy majd el-jö néki az a' bódlog idő, a' mikor minden nyomorúságainak vége léfzen, és az ISTEN' Országában az ö Lelkének, és testének, tsendes békefsége, bódlogsága, és tellyeséggel meg-elégedett állapotja meg-adatik. *Az emberektől szabadíts-meg a' Te Kezettel URam! e' Világnak embereitől, kiknek réfkek ez életben vagyon - - - - Én pedig Igazságban meg-látom a' Te Ortzádat, meg elégítettém a' Te Ábrázatoddal midön fel-serkenek.*

És igen hihető már Sz. Sz. H. H! hogy ezen vigasztalással tellyes gondolatok forogtanak, ez előttünk lévő gyáfos Koporsóba meg-hidegedett Tetemeire nézve bé-zárattott, de bódlog Lelkére nézve az Ö JÉ'SUSSa' Meg ditsöült Ortzájának fze mlélésében gyönyörködő Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Consiliarius* és *Generalis* Széki TELEKI ADÁM Ur' Szívében-is; midön Testét fok ideig bágyjastó súllyos nyavalyái között, magát, fok Szent elmékedéffekkel, és Egeket által-ható fok buzgó foházkodásfokkal a' bódlog halálra el-kéfitvén, tsendes, és gyönyörüséges ki múlása előtt, két héttel nékem parantsolatott adott, hogy a' Sz.

Dávidnak ezen favairól tennék Sz. Tanitást az ő Temetésekor. Ti-is azért Sz. Sz. H. H. kik ez Urban bódogul kimúlt nagy Uri Férjfiúnak végső tisztesség tételére ez helyen egybe-gyűltetek, míg ezen Sz. Letzkéről tsak együgyien, és rövideden értekezem, és azt annak utánna, e mi mostani Szomorúságunknak Matériájára, Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Consiliarius* és *Generalis* Széki TELEKI ADÁM Urra, és az ő meg-hidegedett Tetemei felett kefergő, ISTENT-felő Árva-Özvegyének, Szerelmes édes Gyermekének, Vérségeinek, és Mélt. Uri Attyafiainak vígafra-láfokra alkalmaztatom, kérék, fzenvedjetek-el engemet békességgel, és halgassátok figyelmetességgel.

Dávid a' Sz. Letzkében könyörög I. az ISTENnek, hogy ötet, az ő kegyetlen, Istentelen, és fel-fúvalkodott ellenségeitől meg-fzabadítsa. II. Az ő ISTENben vetett tsalhatatlan reménységéről, és kiváltképen, az ő bódog Fel-tamadása után lejendő ditsőséges állapotja iránt Szívében meg-feneklett erőfs Hitéről vallást tézen. És e' két részekről lézen már az én értekezésem.

I. David foházkodik itt az ISTENnek, hogy ötet, az ő ellene intselkedő és dühösködő ellenségeitől meg-fzabadítsa. *Az emberektől fzabadíts-meg a' Te Keziddel URam! e' Világnak embereitől 's a'.* A' leg-jobb Sz. Irás Magyarázóknak értelmek, és magyarázatjok fzerint, fzerzette Dávid, ezt a' XVII-dik 'Sóltárt, amaz ő nyomorúságos, és keferves állapotjában, midön ő Saultól üldöztetik vala, és kietlen puzta helyeken bujdosni, barlangokban, és köziklák közt jappangani kénfzeritterik vala. Ennek az ISTENTől el-idegenedett Királynak, a' Saulnak Udvarában ekkor, fok hízelkedő, álnok, fondorló fzivü emberek vóltanak; olyan emberek, a' miné-

müek

müek mind e' mái napig a' Fejedelmeknek, és nagy Uraknak Udvarokban, mindenütt fokban találatnak; a' kik t. i. a' magok' fzerentséjeket, hízelkedések, hazudozások, mások alá való áskálódások által keretik, és a' kik magok bódogságokat, más Fele-barátjok bódogságának, söt néha az egész Haza' bódogságának temető helyére építik. Ezek a' Saul körül hízelkedő, álnok, és fondorló emberek már jól tudják vala azt, hogy semmi által inkább az ő Királyoknak kedvében nem eshetnek, semmi által inkább az ő Kegyelmet meg nem nyerhetik, mint ha ők Dávidot, kitől Saul a' Királyi Páltzát félti vala, vádolnák, és ő ellene árulkodnának; annakokáért, az ártatlan Dávid ellen ólalkodnak, lefelkednek vala, a' mit ő felölle meg-tudnak vala, azt mindjárt az ő Királyoknak bé-súgják vala, és így ötet vezedelembe ejteni igyekeznek vala. Ezek ellen kéri már ebben a' 'Sóltárban Dávid az ISTENnek segítségét, és bofzúállását: *Az emberektől szabadíts-meg a' Te Kezettel URam!*

Az ISTENnek Kezén értettetik az ő Hatalma. Mídon azért Dávid e'képen foházkodik a' Szent Letzkében: *Az emberektől szabadíts-meg a' Te Kezettel URam!* azzal azt akarja mondani: „URam! én ISTENem! most az ideje, „hogy a' Te nagy hatalmatod meg-mútaffad, az én életemnek meg-tartásában, és hogy énnékem rend-kivül való fe-gittségedet nyújtsad; mert ímé az én ellenségem minden „mesterségét meg-vetette, hogy mint a' prédát fjomjuhozó „Oroflán, engem bé-nyelheffen; az ő körülötte kízelkedő „emberei-is, az által keretik az ő Uroknál való kedvesse-gket, és Világi fzerentséjeket, hogy engemet el-áruljanak, és „néki kezébe adjanak. Te azért URam! kelj-fel, fiefs, ne „kéfsél; és a' Te hatalmadnak ereje által, tsudálatoson za- „badíts-meg engemet; az én ellenségimet pedig, ellenem „való gonofz fzándékjokban fégyenittsed-meg.

Hogy pedig Dávid az ISTENnek Atyai Szívét, az alkalmatos időben való segítségére, és az ő ellenségein való bozú-állásra annál inkább fel-indítsa; útállatos, de valóságos fínekkal le-festi ISTEN előtt az ő ellenségeit. Ezek az én ellenségeim, úgy mond ő, útállatos emberek, kikre a' Te bünt útálló femeid jó kedvel, és Kegyelemmel nem nézhetnek; ezek e' *Világnak emberei*, olyan emberek, kiknek réfek ez életben vagyon; kiknek hafokat bé töltöd gazdagsággal; meg-elégítettnek magzatjokkal, és hagyják marhájakat az ő Fiaiknak. Mivel pedig ezek a' *Characterek*, meg-ismértető jelek, máig-is, fok Világhoz ragadott testi embereknek, meg-annyi tükörök gyanánt lehetnek, mellyekből a' magok minémüéseket által láthatják, és meg-ismérhetik; ha tsak fánt-fándékkal, és vakmerő-képen az igazság előtt femeiket bé-húnyni nem akarják: nem lézen néktek Sz. Sz. H. H! reménylem únalmas, ha ezeket a' *Charactereket*, mellyekkel Dávid az ő ellenségeit le rajzolja, előttetek meg- vizsgálom, és mintegy tükörök gyanánt femetek eleibe ter- jéstem.

1.) Az első *Characterek*, meg-ismértető jelek a' Dávid Istentelen ellenséginek ez, hogy ők e' *Világnak emberei* vóltanak. *Az emberektől fabadíts-meg a' Te Kezeddel URam! e' Világnak embereitől.* Ezen állásnak formája iránt, én leg elsöben-is azt jegyzem-meg, hogy más e' Világban élő embernek lenni, és más ísínét e' Világ' emberének lenni; más e' Világon, fok Istentelen emberek közt élni, és más ísínét e' Világon fok erköltstelen, Istentelen emberekkel egyenlöképen élni. Az ISTEN igaz Hívei-is, míg a' testben sátoroznak, e' Világban élnek, söt e' Világnak emberei között élnek, de nem Világ fzerínt, és nem e' Világ' embe- reinek módjok fzerínt élnek. Sz. Pál Apostol, nem kíván- ja, hogy az ISTEN' Hívei, e' *Világnak paráznáival, vagy fös.*

fösvényeivel, vagy ragadozóival, vagy bálvány-imáddival való társalkodástól, magokat mindenestől fogva el-vonják; mert a' fzerínt, úgy mond, ki kellene e' Világból mennünk: hanem csak azt kívánja, hogy azokkal szoros társaságot ne tartsunk, és az ő gonof példájokat ne kövefsük. 1 Kór. V: 9, 10. Hal-játok-meg, Sz. Sz. H. H! miképen különbözteti-meg a' KRIS-TUS JÉ'SUS az Ö igaz Híveit e' Világnak embereitől, Ján. XV: 19. *Ha e' Világból valók volnátok, e' Világ a' mi öve fzeretné azt, de mivelhogy nem e' Világból valók vagytok, ha-nem én válaftottalak titeket e' Világ közziül, azért gyűlöl ti-teket e' Világ.* És ísmét, Ján. XVII: 11, 16. *Nem vagytok többé e' Világon, de ezek e' Világon vagynak - - - Nem e' Vi-lágból valók, miképen én-is nem e' Világból való vagytok.* Tartsátok-meg Sz. Sz. H. H! ezt a' külömbiséget: a' KRIS-TUS Hívei e' Világon vagynak, de nem e' Világból valók. E' Világnak emberein azért, hogy a' dolgot rövideden ki-mondjam, értettetnek olyan emberek, kiknek Szívek e' Világhoz, és ennek tsalárd gyönyörüségeihez mód nélkül ragázkodik, és hogy e' Világon a' magok testi kívánságok-nak eleget teheffenek, a' Vallásnak Szentséges Reguláival femmit fem gondolván, az erköltstelen emberekkel együtt, és egyaránt hívalkodnak; Világi fzerentséjeket tsalárd ma-gok-viseletek, nagy helyeken való hízelkedések, hazug nyájaskodások által, keresik, és munkálkodják; a' kik, hogy e' Világnak kedvében leheffenek, és itt magoknak nagy hírt, nevet, és tekintetet ferezheffenek, kéfzek a' Vallással, és a' Kegyességgel ellenkező minden módokat el-követni; és mivel jól tudják, hogy többire e' Világnak Nagyai között, a' kényes, és fényes Udvarokban, a' KRISTUS' Tanitvá-nyinak jámbor, felíd, és együgyü magok-viseletek nemte-lenségnek, és alá-valóságnak tartattatik; tehát ök-is a' Lel-ki- ísméretnek sugallási ellen, magokat úgy tetterik, mintha

nem tudjátoké, hogy e' Világnak barátsága gyűlölséges ISTEN előtt? Valaki azért akar e' Világnak barátja lenni, az ISTENnek ellenségévé léfzen. (a)

2.) Második *Characterek*, meg- ísmértető jelek, a' Dávid' Istentelen ellenségeinek ez, hogy az ő réfkek ez életben *vagyon*. Az embernek réféken értettetik az, a' miben ő főbb gyönyörüséget, és bódogságát helyhezette, és a' mellyel ő meg- elégfzik; úgy hogy, azon kívül minden egyebeket tsak melleleg valóknak, és könnyen el- múlhatóknak tart lenni. Ilyen értelemben mondja vala Dávid, vagy inkább a' MESSIÁS, a' Dávid' fájja által a' XVI- dik 'Sóltárban: *Az UR az én örökségemnek, és Pobáronnak réfke; Te tartod az én réfkemet; az az: az ISTEN az én leg- főbb örömöm, és gyönyörüségem; az én gondolatimnak, és reménységemnek leg- főbb tzélja; Ö benne, és ő nálla vagyon az én leg- főbb bódogságom, mellyhez képeft, mindeneket e' Világon kárnak, és ganéjnak tartok lenni. Ilyen értelemben mondatik a' Ruben és a' Gád Nemzetségéről, hogy ök az ő réfkeket válaftották innen a' Fordánon, mivelhogy az jó barom tartó föld volna. 4 Mós. XXXII: 1. 19. és nem kívánkoztak az Izrael' több Nemzetségével együtt által menni a' Kanahán' földére; a' melly dologban ök, némü- némü képeket viselték az olyan embereknek, a' kik mivel a' magok báromi kívánságoknak e' Világon, fok réfkekben, eleget tethetnek; ezzel egészen meg- elégefznek, egészen ehez ragafzkodnak; és nem kívánkoznak ama' Mennyei Kanahánba. Ezen fzóllásnak formájával azért: *Kiknek réfkek ez életbe vagyon, tzélozás vagyon az olyan emberekre, a' kiknek elméjeket e' Világnak szem- fényt veftő gyönyörüségei, annyira meg- ré-**

K

fégi-

(a) *Jakab. IV: 4.*

szegítették, hogy azokban egészen el-merülnek, ezeket, kedveket csak azokhoz függefztik, és e' Világon olly' nagy testi bátorságban, éktelen puhaságban élnek, mintha ök csak e' jelen-való Világra nézve teremtettek volna; és mintha, sem ISTEN, sem ördög, sem Menny-Ország, sem pokol, sem írelet, sem szám-adás nem volna. Illyen értelemben mondja vala Ábrahám, egy Példa-befédben, amaz el-kárhozott Gazdagnak: *Fiam! emlékezzél meg rólla, hogy te, a' te jóvaidat, (: vagy a' te rékedet :) el-vetted a' te életedben.* Luk, XVI: 25. De vallyon mik vóltanak ezek az ö Jovai? mi vólt ez az ö része, az ö életében? Meg-mondotta azt a' KRISTUS JÉ'SUS oda felljebb; IX: 19 *Ö bársonyba, és biborba öltözik vala, és minden napon vígan lakik vala. Kerefztyének!* Jók ugyan e' Világnak jovai, ha azokkal mód-dal, és mértékkal élünk. Igen-is, szabad a' Kerefztyén embernek, fok terhes fáradságai, és nyúghatatlanságai között, magát egyfzer, 's másfzor, ártatlan mulatságokkal meg-új-jítani. Igen-is szabad a' Kerefztyén embernek, egyfzer, 's másfzor, fényes ruhákba öltözni, betsülletes emberekkel nyá-jas tárfaságban lenni, és Kerefztyéni Kötelefségének meg-fértése nélkül vígan mulatozni: de minden nap' új-jabb, új-jabb testi gyönyöröségeket keresni; minden nap' a' testet a' maga indulatiban kényeztetni; minden nap' éktelen puha-ságban élni; és egy szóval: ama' Gazdagnak példája szerínt, minden nap' tzifrán öltözni, minden nap' vígan lakozni; e' valósággal a' földhöz ragadott, és annak szem-fényet vesztő gyönyöröségei által el-foglaltatott szívét jelent, e' valóság-gal, az ollyan embereknek *Characterek*, meg-ísnértető jelek, kiknek *részek ez életben vagyon.*

És nézzétek, Sz. Sz. H. H! ez a' második tükör, melly-ben némellyek közzületek, a' magok valóságos képeket
 által-

által-láthatják, és meg-ismérhetik. Ha ti magatokban tapasztaljátok, hogy e' Világ' vezendő jövainak, és tsalárd gyönyörüségeinek, olly' nagy ereje vagyon a' ti fívetekben, hogy azokban igen nagy örömet éreztek; ha ti magatokban tapasztaljátok, hogy e' Világi forgalmatosságokban, és testi mulatságoknak szeretetésben, annyira bé mérültetek, hogy amaz ISTENben való örömet, amaz imádságokban való Sz. bámulást, ama' következendő bódog élet 'Sengéjének édesfégét nem érzitek; méltán fomorú ítélettel lehettek a' ti Kerefztyénségtek felöl, és én az ilyeneknek azt tanátslom, az Apostoloknak Irásaikból: *Ne kerefsétek e' Világot, se azokat, mellyek e' Világban vagynak; ha valaki kereti e' Világot, nintsen abban az ATYÁnak kerelme. (a) Ne nézzetek azokra, a' mellyek láttattatnak, hanem a' mellyek nem láttattatnak; mert a' mellyek láttattatnak idő kerint valók, de a' mellyek nem láttattatnak, örökké valók. (b) Az oda-fel valókat kerefsétek, a' hol a' KRISTUS vagyon, az ISTENnek Fobbján ülven. Az oda-fel valókra viseljetek gondot, és nem e' földiekre. (c)*

3.) Harmadik Characterek, meg-esmértető jelek a' Dávid' ellenséginek ez, hogy az ISTEN az ő basokat bé tölti gazdagsággal. A' has rokf értelemben vétetik fok helyeken a' Sz. Irásban, és miképen hogy az, fokot meg-emézt, és fokot kíván; úgy annak nevezeti alatt értetik fokfor a' telhetetlenség, és a' testnek felettébb való kényeztetése. Ilyen értelemben mondja Sz. Pál Apostol, a' Vallásból-is kereskedést tsináló, és foképpen tsak a' világi bódogságra igyekező emberekröl, hogy ok, *nem a' mi URunk JÉ'US KRIS-*

K 2

TUSnak

(a) 1 Fán. II: 15. (b) 2 Kór. IV: 18. (c) Kolofs. III: 1, 2.

TUSnak *szolgálnak, hanem az ő bafoknak.* Róm. XVI: 18. és ísmét más helyen, ugyan az ilyen emberekről azt mondja, hogy *nékik Istenek az ő bafok.* Filip. III: 19. az az: az ökívánságoknak és szorgalmatofságoknak fő tzélja az, hogy a' magok testi indúlatjoknak eleget tehessenek, és az ő testeket telhetetlen kívánsággal fzerínt hízlalhassák. Midön már Dávid, a' Szent Letzkében azt mondja, hogy az ISTEN, a' Világ' Fiainak *bafokat bé-tölti gazdagsággal*; azzal azt akarja mondani, hogy az ISTEN, olyan jó elő menetelt enged nékiek az ő Világi szorgalmatofságokban, és olly' bővön ki-főlgáltatja nékiek az ő Világi Jovaikat, hogy azokkal ugyan bé telnek, és a' testnek kényeztetésére való minden jókkal bővölködnek. De azonban, Sz. Sz. H. H. a' Szent Letzkének ezen tikkellyét mellyel Dávid az ő ellenségeit le-festi, nem kell igen féles, és minden meg-határozás nélkül való értelemben venni. Kétség kívül felette fokra vinné a' dolgot, a' ki magában így okoskodnék: „Ez az ember gazdag, fők Világi Jókkal bővölködik, tehát ő gonof, és ISTENTől meg-vettetett. Ez az ember fegény főkölködő; tehát ő Kegyes ISTENT félő.„ Söt inkább a' gazdagság az ISTENnek áldása, mellyel Ő Felsege a' maga Híveinek Kegyefségeket ez életben, Kegyelemből meg-júttalmaztatja. *Gazdagság, és bővség léken az Igaznak házában*, úgy mond Dávid a' CXII-dik Sóltárban. *Az URnak áldása gazdagit-meg; és azzal Semmi bántást nem fevez az UR.* Ugy mond ísmét a' B. Salamon, Péld. X; 22. A' gazdagság azért magában gondolatván jó, és tsak azzal való vízfza élés, és az ahoz mód nélkül való ragazkodás tézi azt rozfza, és vefedelmesé. Találunk a' Sz. Írásban elég embereket, kiket az ISTEN fok Világi gazdagsággal fzeretett, még - is azonban Kegyefek, mértékletesek, és az ISTEN' fzeretetiben buzgók voltanak; de találunk ellenben olyanokat - is, kiknek a' gazdagságok,

török,

török és hálók gyanánt vóltanak, és a' kik azok által a' Ke-
gyefségnek gyakorlásától el - vonattattak. E' Világ vezendő
Jovainak igen nagy erejek vagyon a' mi fíveinken, és a'
melly emberekben az ISTE'Nnek szerelme magának méjj
gyökeret nem vert, azok könnyen el-tsábittatnak, és a' Ke-
gyeségtől el vonattatnak azok által; mellyre nézve, a' Ke-
gyes *Agur*, ezt kéri vala ISTE'Ntől: *Gazdagságot ne adj
nékem, hogy meg - elégedvén, meg ne tagadjalak, és ezt ne
mondjam: Kitsoda az UR?* Péld. XXX: 8,9. Ha azért Sz. Sz.
H. H! e' rövid magyarázatot meg-halgattátok, könnyen által
láthatjátok, minémü embereket kíván Sz. Dávid le-festeni,
midőn ezt mondja: *Kiknek basokat bé-töltöd gazdagsággal.*
Nem az olyan emberekre tzelez ő, t. i. a' kiknek az IS-
TEN a' gazdagságot, és bövséget áldáful adja, és a' kik az-
zal illendöképen, mértékletesen, ISTEN' Törvénye szerínt
tudnak élni, e' Világi étellel egybe-köttetett fok terheknek,
és nyúghatatlanságoknak némü-némü könnyebbitésére; hanem
olyan emberekre néz ez által, a' kik minekutánna fozgal-
matofságok, igaz vagy hamis kereskedések, hívséges fozga-
latjok, vagy nagy Udvarokban való hízelkedések által, IS-
TEN' engedelméből magoknak gazdagságokat nyertének, és
magokat jó állapotba helyhezgették; azokkal a' Világi Jókkal
vízfza élnek éktelen puhaságra, mértékletlen életre, dor-
bézlasra, és ujjabb ujjabb testi gyönyörüségekre vetemednek,
és a' meg-gazdagulásnak, 's testi szerínt való jó életnek kí-
vánságába annyira bé-merülnek, hogy az ő fő gondjok, fozga-
lmatofságok, és gyönyörüségek, tsak abban áll, hogy az
ő pintzéjeket, gabonásokat, tár-házakat, erfényeket, és ha-
fokat tölthessék. Az illyen embereknek képeket terjeztette
elönkbe az IDVEZITŐ Luk. XII. ama' Világhoz ragadott
Gazdagnak példájában, a' kinek midőn *nagy bövségesen ter-
mett vólna az ő majorsága*, föüntelen ezt forgatja vala fívé-

ben, föntelen ezt hányja, veti vala elméjében: *Mit tselekedjem mert nintsen hová takarnom az én Jószágom' termését. Ezt mivellem: az én gabonás tsüveimet el rontom, és nagyobbakat építek, és azokba takarom az én jószágomnak minden hafnát, és az én jóvaimat; és ezt mondom az én Lelkemnek: En Lelkem! sok eftendökre el tett sok Jóvaid vagynak; nyugodjál, egyél, igyál, gyönyörködjél. Jegyezzétek meg Kerefzyének!* ennek az embernek nagy testiségét. Ő néki minekutánna gazdagságra verekedett, sem ISTENre, sem maga idvefségére, sem Felebarátjára semmi gondja nintsen. Ő föntelen tsak azon hányja elméjét, hogy Tsüreit, Tár-házait meg rakja, és a' maga testét hízlalhassá. Ő néki semmi gondja nints arra, hogy ISTEN' áldásából vett Jóvaiból valamit ISTEN' Ditsöségére, 's Felebarátinak hafznokra forditson. Ő az ő Jószágában tsak maga akar nyugodni. Ő a' maga Jóvaiból tsak maga akar enni, innya és gyönyörködni. *Ezt tselekedjem, úgy mond: az én gabonás tsüveimet el-rontom, és nagyobbakat építek, és azokba takarom az én Jószágomnak minden hafnát, és az én jóvaimat; és ezt mondom az én Lelkemnek: En Lelkem! sok eftendökre el-tett sok jóvaid vagynak; nyugodjál, egyél, igyál, gyönyörködjél.* Melly igen fömtelen, magának való, testi ember ez! Tekintsetek bé már ebbe a' tükörbe-is, Sz Sz. H.H! és lássátok, ha nem fel-találják-é ebben némellyek közzületek, a' magok valóságos Képeket? Nintsenek-é fok olyan emberek a' Kerefzyének között, kiknek híveket a' meg gazdagulásnak kívánsága annyira el foglalta, hogy éjjel, nappal, tsak azon török, futtatják elméjeket, miképen tölthessék tsüroket, tár-házokat, erfényeket, és pintzéjeket, az Idvefségnek dolgával pedig igen keveset gondolnak? Nintsenek-é fok olyan emberek a' Kerefzyének között, a' kik az ő ISTENTől vett Jóvaikkal, az ő testi kívánságok zerint, fokképen vízfá-élnek? a' kik a' Léleknek romlását munkálkodó testi gyönyö-
 sége-

fége kért örömeft nagy tékozlásokat tésznek, nagy áftalokat tartanak, fok rendkivül való vétkes vendégségeket fereznek? (:*Báloknak* hívják, igazán, mert a' *Bálnak* áldoznak:) azonban pedig az ISTEN'Házának építésére, szépitésére; fükölködö Felebarátjaik' fűkségeknak ki-pótolására, igen fösvény kezekkel, és némü-némü kénfzerítésnek nemével adakoznak? egy fzóval, nintse- neké a' Kereftyének között, fok olyan emberek, a' kik fe- lette fokot fzorgalmatoskodnak, fokot gyűjtenek, és egybe- kaparnak, és még-is csak magoknak élnek, és mint ama' gazdag, ezt mondják az ő fzívekben: *Én Lelkem! fok e-ftendőkere el-tett fok jovaidd vagynak; nyugodjál, egyél, igyál gyö- nyörködjél.* Az ilyen embereknek hathatós intést írt Sz. Pál Apostol, 1 Tim. VI: 17, 18, 19. mellyel én-is ezen Tzik- kelyt bé-rekefttem. *Azoknak, úgy mond, a' kik gazdagok e' Világon, meg-mondjad, hogy fel ne fúvalkodjanak elméjekben, és reménységeket ne vessék a' bizonytalan gazdagságokban; ha- nem az élő ISTENben, ki bövséggel meg-ád minékünk min- deneket a' mi tápláltatásunkra. Hogy egyebekkel jól tégyenek, hogy gazdagok légyenek jó-tselekedetekben, hajlandók légyenek az adakozásra, hajlandók egyebekkel való nyájaskodásra; hogy mint egy kintset ferezzenek magoknak, jövendőre való jó fun- damentumot, hogy el-vegyék az örök életet.*

4.) Negyedik *Charafterek*, meg-esmértető-jelek a' Dá- vid' ellenséginek ez, hogy ők meg-elégítettnek magzatjokkal, és bagyják marbájokat az ő Fiaiknak. A' házasfági életben lévőknek fzaporodások, fok Magzatjok, nagy boldogságnak tartattatik vala, a' 'Sidók között; a' minthogy mind e' mái napig-is, méltán annak tartattatik, a' Kereftyének között: azonba pedig eleitől fogva úgy tapasztaltatott, hogy az IS- TEN, tollünk el rejtetett bölts okokra nézve, ebben a' rézf- hen-is, e' Világ' Fiainak többire bővebb rézf- oztogat, és

nékiek

nékiek nagyobb zaporodást, és tenyészést enged. Mikor azért Dávid ezt mondja: *meg-elégítettnek Magzatjokkal*; azzal, némmely Sz. Irás Magyarázóknak értelmek fzerint, ezt akarja mondani, hogy a' Világ' Fiai, nem tsak e' Világnak jovaival, hanem magzatokkal-is bővölködnek, és azokban-is e-géz örömet lelnek, midön öket magok erkölsök fzerint formálják, e' Világnak vezett *Principiumi* fzerint nevelik, és öket hóltok után-is elég gazdagságban, 's Világi boldogságban hagyják. De más Sz. I. Magyarázók, ítéletem fzerint helyesebben, ezt a' meg-elégítettést vízik a' Világ Fiainak magzatjaikra, és a' Sz. Letzkének ezen Tzikkelyét így fordítják: *Kiknek Magzatjaik meg-elégítettnek.* (*) és így vagon ezzel tekintet, a' mindjárt elöl járó ezen Tzikkelyekre: *Kiknek hasokat bé-töltöd gazdagsággal*; mintha mondotta volna Dávid: Olly' fok gazdagságot fzölgáltatf nékiek, hogy azzal nem tsak magok testeket kényéztetik, és hízlalhatják, hanem azzal az ö *magzatjaik-is meg-elégítettnek*, és fzing' olly' búja, mértékletlen életet élhetnek, fzing' úgy tölthetik hasokat, és tár-házokat, mint az ö Istentelen Szülieik, a' kik nékiek hagyták az ö marhájokat, vágy Jószágokat. De hogy ezt a' Tzikkelyt-is igen fzeles értelemben ne vegyétek, és a' hamis keresetnek, 's e' Világi jókkal való vízfza-élésnek fzíne alatt, azokat-is ne kárhoztatsátok, a' kik a' magok Házok népéért, illendöképen fzorgalmatoskodnak, és arra nézve, ISTEN Törvényével meg-egyező Gazdagságot, és Kereskedést fojtatnak; meg-jegyzem én itt azt, hogy a' Tselédes-Gazdáknak, és kiváltképen az ollyan Tselédes-Gazdáknak, a' kiknek az ISTEN feles Magzatokat adott, nem tsak hogy szabad, ISTEN' Törvénye fzerint, a' magok Házok' népének javokra, és halálok után, jó karban való hagyásokra

nézve

(*) VENEMA. in h. I. *Musculus*. alii.

nézve forgalmatoskodni, igaz úton, módon, gazdaskodni, és kereskedni, hanem annak felette, hogy ők a' magokéira nézve olly' érzéketlenek, hogy azt el-múlatják, vagy rest-fen tselekeznek; a' szeretnek, sőt a' Termézetnek Törvénye ellen nyilván vétkeznek; sőt mit mondok én? nem csak hogy nyilván vétkeznek, a' szeretnek, és a' Termézetnek Törvénye ellen; hanem az által a' Keresztységnek fundamentumát fel forgatják, és a' Pogányoknál-is alább-valókká tézik magokat. Haljátok-meg Keresztységnek! mit mond Sz. Pál Apostol, az ilyen gondolatlan, érzéketlen, rest, és túnya Tselédes-gazdák ellen, 1 Tim V: 8. *Ha valaki az övéiről és kiváltképen az ő háza-népéről, gondot nem viszi, az a' Hitet meg-tagadta, és a' hitetlennél alább való.* Igen-is hát, Sz. Sz. H. H! szabad a' Keresztység embernek, fántó-földeket mivelní, fölöket plántálni, jószágot, és marhákat szerezni, és akármí-némü, ISTEN' Törvényével meg-egyező, igaz Kereskedést folytatni, hogy mind magát, mind Háza-népét, mind utánna leendő maradékait, ISTEN' segedelmével, jó állapotba helyezteffe: csak hogy ez sem egyetlen-egy, sem leg-főbb, tzelja, igyekezete, és forgalmatósága, az embernek ne légyen. Vagyon a' Keresztység embernek, ennél fokkal nagyobb, fontosabb, és hasznosabb forgalmatósága; mellyre néki minden nap', leg-nagyobb világi forgalmatóságai között is órákat kell szakasztani, és a' mellyre leg-nagyobb igyekezettel kell törekedni; t. i. az ISTENnek imádása, és az Idveségnek munkálkodása. Az olyan ember már, a' ki, e' két forgalmatóságnak nemeit böltsen egybe-kötni tudja, és mind a' kettőnek tellyes tehetsége szerínt, eleget tenni igyekezik; az olyan ember mind Lelkére, mind testére, mind e' világi életre, mind a' következendőre nézve, valósággal boldog; és az ilyen mind ISTENéhez, mind Fele-barátjához való szeretnek Törvé-

nyét bé-telleyesíteni igyekező emberekre, épen nem tzelez Sz. Dávid, a' Sz. Letzkének ezen Tzikkelyében. Ő tsak az olyan embereket festi itt le, a' kiknek leg főbb szorgalmatafságok, éjjeli nappali gondjok tsak abban áll, hogy magok', és maradékjok' fámokra, Józágokat, marhájakat, kintseket szaporítsák, és hogy ezen tzelezjokat elérhessék, az ISTENnel, és a' Vallással keveset gondolnak, és kézek mindent el követni, tsak hogy ezen testi kívánságoknak eleget teheffenek. Adná ISTEN, Kereftyének! hogy midön az ilyen Világ' Fiainak példájokat tükörül elötökbe terjesztem, fenki közzülletek, ebben a' tükörben, a' maga hasonlatoságát ne láthatná! De, nintseneké ferte félyel, e' mái megvezett Világban, olyan Kereftyén nevet viselök, kik annyira e' Világnak vezendő Jovaihoz ragaszkodtanak, hogy azoknak meg-ferzésékért, mód nélkül, és felettébb szorgalmatoskodnak! Nintseneké foka mi közöttünk, a' kik vezendő Kintseknek, és Józágoknak ferzésében olly' igen telhetetlenek, mintha magoknak még e' Világon ezer ezten-dönni időt ígérhetnének, vagy mintha maradékjoknak, változhatatlan, és romolhatatlan jókat ferrezhetnének? Nintseneké foka mi közöttünk olyanok, a' kik a' Vallással, és a' Lelki-ismérettel keveset gondolnak; mihelyt olyan alkalmatosság adja-elé magát, melly által magoknak, és maradékoknak, Világi Jovokat meg-ferrezhetik? Az ilyen, Világhoz ragadott, testi embereknek már, most-is ezt kiáltatja én általam az IDVEZITŐ: *Mit bafnál valakinek, ba mind e' Világot meg-nyeri-is, ba az ő Lelke meg-büntettetik?* Mát. XVI: 26. *Ne gyüjtsetek kintset e' földön, hol a' ró'sda és moj, meg emékti, és a' hol a' lopók ki-ássák, és el-loppják azt; hanem gyüjtsetek magatokuak Kintset Menny-Országban, holott sem a' ró'sda, sem a' moj, meg nem emékti, és a' holott a' lopók ki nem ássák, sem el nem loppják.* Mát. VI: 19, 20.

II. Ed.

II. Eddig a' Dávid' ellenségeinek minémüségéről; Lássunk már Dávidnak ISTENben vetett tsalhatatlan reményfégeről, és az ő Fel-tamadása után lejendő ditsőséges állapotjára néző erős Hitiről. E' lézen Tanításomnak második része.

Én pedig igazságban meg-látom a' Te Ortzádat; meg-elégítettém a' Te Ábrázatoddal, midön fel-serkenek. A' Letzkének ezen második részében ellenében tézi Dávid magát az-ö ellenségeinek, mintha mondaná: „Én épen ellenkező indulatokat érzek az én szívemben, mintsem e' Világ' Fiai; én, nem abban helyeztettem az én boldogságomat, mint e' „e' Világnak emberei, hogy az én réfkemet ez életben élvezgyem, hogy az én basfamat gazdagsággal meg-töltsed, hogy „az én magzatim meg-elégítessenek, és hogy bagyjam marháimat az én Fiaimnak; én az én ellenségimnek ezen testi boldogságokat épen nem irigylem, és nem kívánom; az én „szívem e' Világnak szem-fényt vesztő gyönyörüségein, fokkal felyül emelkedett; én nem e' Világnak változandó, és „veszendő Jovaiban keresem az én boldogságomat; és én keveset gondolok véle, ha finte e' Világi rövid életet, hiünetelen való változásokkal, és vizontagságokkal kell-is töltene; sőt ha fintén az én ellenségimnek kezekben esvén, meg-ölettetem-is: Mind ezen súlyos próbák, és vizontagságok között, elég vigasztalást talál az én Lelkem, azon tsalhatatlan reménységben, hogy e' nyomorúságos élet után, az én testem megnyúgozik a' sirben, és az után fel-támasztatván, Igazságban meg-látom az én ISTENemnek Ortzáját, és meg-elégítettém az ő Ábrázatjával, midön fel-serkenek.

Az ISTENnek Ortzáján értetik hasonlatosság zerint az Ő Atyai Kegyelme, és Szerelme, mellyet tsalhatatlan jelek

által fokott ki-jelenteni a' maga Híveinek, tsudállatos gond-
 viselése, és szabeditása által. Illyen értelemben mondja vala
 Dávid, 'Sólt. IV: 7, 8. Sokan mondják: *Kitsoda mivelheti*
azt, hogy valaha jót lássunk? De Te URam mütasd-meg minékünk
a' Te Ortzádnak világát, és így nagyobb örömet adk az én
Szívemben, hogy sem mint mikor az ő borok, és búzájok meg-
fokasodnak. Illyen értelemben könyörög e'képen az Anya-
 fent-egy-ház: 'Sólt. LXXX: 4. *ISTEN! állas bellyüinkre min-*
ket, és mütasd-meg a' Te Ortzádat, és meg szabadulunk. Lásd
 4Mós. VI: 25, 26. 'Sólt. XXI: 7. XXXI: 17. LXVII: 2.
 LXXXIX. 16. De az ISTENnek Ortzáján titkosabb értelem
 fzerint, érterik, amaz ő Felsege meg-foghatatlan, és ki-be-
 férlheterlen ditsősége, mellyet mérték nélkül fog közölni,
 a' maga Híveivel, ez élet' után, az ő Ditsősége nek Ortzá-
 gában. Illyen értelemben vétetik az; 2 Mós. XXIII: 20-23.
 mert minek-utánna Mó'ses, annyira bátorította volna magát,
 az ISTENnel való nyajas befélgetésében, a' búzgó indulat
 által el-ragadtatván, hogy Ő Felsegétől ezt kívánná: *Kérlek*
URam, mütasd-meg a' Te Ditsőségedet énnékem! az ISTEN'
 e'képen felel ort néki: *Nem láthatnád az én ortzámat, mert*
nem láthat engem' egy ember is elvén. Imé itt vagyan egy
bely, és állj ott a' Kő-fiklán, és mikor az én Ditsőségem el-
mégyen, a' Kő-fiklának basadékjába állatlak tégedet, és az én
Kezemmel bé fedezem a' te femeidet, mig el-múlom onnet: az
után az én Kezemet el-vésem rólad, és hátul meg látk engem
met, de az én Ortzámat nem láthatod. Mellyel az ISTEN,
 azt akarja vala Mó'sesnek jelenteni, hogy a' míg a' Lélek
 a' testben lakozik, és annak tehetségei, a' testnek indulatai
 által akadályoztatnak; nem alkalmas a' mi Lelkünk, az Ő
 Felsege Ditsősége nek egész erőben való meg fogására, és an-
 nak gyönyörüsége nek érzésére: a' Léleknek ez a' boldogsá-
 ga, akkor mégyen tökéletességre, mikor e' testnek tömlö-

rzéből

rzéből meg-fabadúl, és a' testnek minden akadályait magá-
ról le-ráztván, a' maga elébbeni eredetére meg-tér, és az IS-
TENhez, az ö Teremtőjéhez a' Ditsőségnék Országába me-
gyen. Ilyen értelemben mondja, Sz. Pál Apostol is, 1 Kór.
XIII: 12. hogy *most látunk tükör által, és homályos beféd ál-
tal; de akkor szemtől szembe.*

Minémü legyen pedig az ISTENnek az a' Ditsősége
mellynek Ö Felsege részefivé teszi a' maga Híveit a' más é-
letben, és miben álljon az az ISTEN' Ortzájának látása?
hogy ha az tulajdonképen-való látás, és szemlélés lézené,
vagy pedig az által, hasonlatosság szerint csak a' Léleknek,
az ISTEN' tökéletességeinek ismérteiből, és az ISTENnek
füntelenül való tiszteletiből származó, ki-mondhatatlan örö-
me, és gyönyörúsége érttetetik? Ez olyan Kérdés, melly-
nek bizonyos meg-festésére, ez alsó Világnak minden Osko-
lái nem alkalmatosok; ez olyan titok, mellyet csak ama'
leg-felsőbb Akadémiában a' Menny-Országban fogunk ki-tanúlni;
ez olyan el-rejtetett Tudomány, melly nem e' Világi élet-
re, nem e' gyermekségnek állapotjára tartozik, mellyben
az isméret csak rész-szerint való, 1 Kór. XIII: 10. és a' mel-
lyet csak akkor tudhatunk-meg, *mikor tellyes Férjfiakká lé-
szünk, a' meg-öröködött KRISTUS' állapotjának mértéke szerint.*
Efés. IV: 13. Mindazonáltal, mivel a' KRISTUSban lakozik
az ISTENSÉGnek minden tellyessége, állatja szerint. Kol. II:
9. Mivel Ö az ISTEN' Személyének ki-mettzett bélyege, Sid.
I: 3. Mivel továbbá bizonyos az, hogy az ISTENnek Hí-
vei, a' KRISTUSnak meg-ditsöült Testét femeikkel fogják
látni, a' Ditsőségnék Országában; nem vétünk talám véle,
ha ezt az ISTEN' Ortzájának meg-látását, rész-szerint, a'
KRISTUS' meg-ditsöült Testének szemlélésében helyheztet-
jük. De akármellyik értelemben végyük ezt, akár tulajdon-

képen való látásról, akár tsak hasonlatosság fzerint, az IS-TEN' tökéletességeinek ísméretiböl, és az Ö Felsége' tiz-teletiböl származó örömröl, és gyönyörüségröl gondolkozunk; elég az, hogy ez a' bódogság felette igen nagy, ki-mondha-tatlan, és minden értelmet felyül haladó; úgy hogy Sz. Pál Apostol, mikor erröl ír, a' Kórinthus bélieknek, alig talál fzókat, és alig talál határt, az ö gondolatainak. Haljátok Kerefztyének az ö fzeit, 2Kór. IV: 17. *A' mi nyomorúsá-gunknak egy fem-pillantásig való könnyüisége, a' Ditsöségnek felette igen igen örökké való állandóságát ferzi minékünk.* Jegyez-zétek-meg, Sz. Sz. H. H! ezeket a' fzókat; *a' ditsöségnek fe-lette igen, igen, örökké állandóságát ferzi minékünk.* Melly igen magassan emelkedik az Apostol' elméje, mikor a' Menny-Országának ditsö vóltáról befzél! Sz. Péter Apostol, tsak né-mü-némü vékony sűgárait látta vólt ennek a' ditsöségnek, mikor JÉ'SUS elötte fényes ditsöségre változott, és ö vél-le két meg-bódogult Szenteket, Mó'sest, és Illyést, befzél-ni látná: még-is ezen tekintet által annyira meg-illettetett vala, hogy már örömeft az egész Világnak végsö bútsut ad-na, tsak azon a' helyen, olyan ditsöségben lakhatnék, ho-lott azt a' fényes ditsöséget látta vala. Erre nézve Szent bámulással e'képen fokad ki: *Uram! jó minékünk itt lak-nunk; ha akarod, tsináljunk itt három Hajlékokat; Néked e-gyet, Mó'sesnek egyet, és Illyésnek egyet.* Máth. XVII. 4. Sz. Pál Apostol, tsak mintegy futó femekkel tekintett vala bé a' Mennyei fényes Ditsöségbe; de minek-utánna onnan víz-fa jött vólna, e' firalomnak Völgyében, mindeneket e' Vi-lágon tsak kárnak, és ganéjnak álitott lenni, és semmit in-kább nem kívánt, minthogy innen el költözne, és a' KRIS-TUSHoz menne lakni. 2Kór. V: 8.

Midön

Midőn pedig Dávid e'képen szól : *En igazságban meglátom a' Te Ortzádat*; ezt a' szót: *Igazságban*, két értelemben lehet venni. Érti vala azon Dávid, vagy az ő ISTEN' előtt való meg-igazulását, úgy hogy ő a' bűnnek falakjától meg-tisztíttatván, és a' KRISTUS' érdeme által meg-igazíttatván, tisztán, és szentül mutatná-bé magát ISTEN előtt: vagy pedig az által, az ő reménységének tsalhatatlan vóltáról tézen bizonytságot, és azt akarja mondani, hogy Ő valójába, és minden kétség nélkül meg-éri azt a' bódogságot, hogy az ISTENnek Ortzáját meg-láthatja. (*)

Hozzá tézi a' K. Próféta ezt - is: *Meg-elégíttetem a' Te ábrázatoddal, vagy hasonlatosságoddal.* Melly által, ellenében rézi a' maga bódogságát, e' Világ' Fiai' rövid ideig tartó, felette igen álhatatlan, és nagyobb részén, tsak a' képzelődésben fundáltatott bódogságoknak, mintha mondaná: „Keressék bár e' Világnak emberei abban az ő örömeket, és bódogságokat, hogy ők az ő részeket ez életben el-ve-hessék, hogy hasokat gazdagsággal bé-tölthessék, és hogy mind magokat, mind Maradékait, e' világnak vezendő Jóvaival meg-elégíthessék; én nemefebb indúlatot érzek az én szívemben, mintsem ez életnek ezen rövid ideig tartó Jovaival, az én Lelkemet ki-elégíthetném. Az én ellensé-gim az ő részeket, majd rövid idő múlva el-költik, min-ama' tékozló Fiú el-veztegetik, és e' Világból ki-múlván, amaz örök gyötrelemnek helyére ki-vettetnek; a' holott' *léfén*

(*) Nem vetem-meg mind-azon-által ama' nagy Tudományu embereknék SCHULTENSnek, és VENEMÁnak magyarázatjokat- is, a' kik az itt elé forduló 'Sidó szót : קָדָם így fordítják: recto rigido; úgy hogy Dávid ezt akarná mondani: egyenes, és ugyan reá fűggesztett szemekkel meg látom az URat.

„*lézen sírás, rivás, és fogoknak tsikorgatása, és a' holott az*
 „*ö kinlódásoknak füsti fel-mégyen, mind örökkön örökké: Én*
 „*pedig, e' nyomorúságos élet után, kezdek valósággal él-*
 „*ni; én minék - utánna e' Világon rövid bujdosásomat*
 „*el-végezem, által költözöm amaz én örökös Hazámban, a'*
 „*holott elégséges öröm, és tellyes gyönyörűség vagyon az IS-*
 „*TENnek Főja felől; a' hol az én Lelkem, ama' gyönyörű-*
 „*ségeknék fő-vizeivel meg-itattatik, és az ISTEN' Hazának*
 „*Kövérségeivel meg-elégítettik; a' hol amaz én kívánatos, és*
 „*szerelemes GOELEMnek, MEG VÁLTOMnak meg ditsüült*
 „*Téttét meg-látom, és sokkal nagyobb bámulással, mint*
 „*hajdon Sz. Tamás Ö előtté ezt kiáltom: Én URam! és én*
 „*ISTENem! a' hol az én Lelki Énekeimet, és Ditséretei-*
 „*met, ama' tiszta Léleknek, és meg-ditsüült Szenteknek Di-*
 „*tséretekkal egyesítem, kik velem együtt fűntelen e'képen*
 „*szengedeznek: Hallélu-jah! Idvesség, Ditsőséég, Tiftestég és*
 „*Hatalom a' mi URunknak, ISTENünknek. Amen, Hallelu jáh!*
 „*mert uralkodik ama' Mindenható, a' mi URunk, ISTENünk.*
 „*Örüljünk, és örvendezzünk, és adjunk Ditsőséget néki; mert*
 „*el-jött a' Báránynak Menyegzője, és az Ö Felesége, el-kefi-*
 „*tette magát; és adott néki, hogy fel öltöztessék, tiszta bíbor-*
 „*ba, mert a' bíbor a' Szenteknek meg-igazulások! Jel. XIX:*
 „*1, 4, 6, 7 E' lézen az én Rézém, és a' JEHOVA az én*
 „*Örökségem! E' leűz az én vég nélkül való örömöm, és*
 „*tellyes, tökéletes meg-elégítettésem!*

Ezt a' nagy boldogságot, ezt a' tellyességgel való meg-
 elégítettélt pedig, arra az időre vízi Dávid, *mikor ő felszerken.*
 Jól tudjátok, kérttség kívül Kereftyének! hogy az ISTEN
 Híveinek halálok álomhoz, és az ö Fel-támadások, fel-ferke-
 néshez hasonlítottatik, sok helyeken a' Sz. Írásban. A' ha-
 sonlatosságot könnyű fel-találni, és a' dolog világosabb, mint-

sem azt volna fűkség magyarázni. Itt-is azért mikor Dávid ezt mondja : *meg-elégítettém a' Te Ábrázattoddal, midőn fel serkenek*; azzal csak azt akarja mondani, hogy ez az ő bődögsága, ez az ő meg-elégítettése akkor mégyen tellyes tökéletességre, mikor az halálból, mintegy tsendes méjj álomból fel serkentetik, és Lelke testével egyesítettvén, Lelkestől, testestől az ISTEN' Színe eleibe vitetik. Ugy-is vagyion a' dolog Kerefnyének ! az ISTENnek minden Híveire nézve. Az Idvezülendőknek bődögságok, akkor mégyen tellyes tökéletességre, mikor az ő testek fel-támadván, vízont' a' Lélekkel egyesítettik; mert noha a' jó Lélek, a' testből való ki-múlása után mindjárt az ő Teremtőjéhez meg-tér, mint a' Lázár' Lelke az Ábrahám Kebelébe; Luk. XVI: 22. mint a' meg-tért Tolvajé a' Paraditsomba. Luk. XXIII: 43. és ott ki-mondhatatlan örömben, és gyönyörűségben vagyion; de mind-azon-által, mivel a' Test, mellyel ő ez életben, fozoroffan egybe-köttetett vólt, és a' mellyel még néki annál fozoroffabban kell egyben-köttetetni, e' földön hátra maradt, nem tarthatja ő a' maga állapotját tökéletesnek, míg azzal ifinet nem egyesítettik; és noha a' meg-bődögült Lélek, a' Testnek fel-támadása előtt-is az ISTENT ditséri, és az ő Felsege ditséretibe gyönyörködik, mind-azon-által azt a' ditséretet, és abból fázimazó örömet tökéletességnék nem tarthatja; hanem csak azt mondhatja Dáviddal : *Nin-tsen te felölled az halálban emlékezet; a' Koporsóban kitsoda mond Te-néked ditséretet?* 'Sólt. XVII: 6. De az ISTENnek Igazsága-is azt kívánja, hogy az Híveknek bődögságok, és meg-elégítettések, akkor mennyen tellyes tökéletességre, mikor az ő testek fel-támadtatván, vízont' a' Lélekkel egyesítettnek; mert a' Testnek tagjai, a' Léleknek ezközei, az Idvefségnek munkálkodásában. Igen is hát Kerefnyének ! illő dolog, és az ISTENnek Igazsága azt kívánja, hogy azok

a' fizek, mellyek itt e' földön, bünön való bánatnak könyveit hullattanak; ott a' Ditsöségnek Országában, az ISTEN' Ditsöségének zemlélésében gyönyörködjenek, és vígadozzanak. Igen-is, illő dolog, és az ISTENnek Igazsága azt kívánja, hogy ezek a' fázak, mellyek itt e' földön az ISTEN' Nevének Ditséretét zengedezték, ott-is a' magok Ditséreteket az Angyaloknak Ditséretekkel egyefitsék. Igen-is illő dolog, és az ISTENnek Igazsága azt kívánja, hogy ezek a' Kezek, mellyek itt, a' tizta fzeretnek gyümöltseit híven oztogatták, ott az ő fzerelmes MEG-VÁLTOjoknak meg-ditsöült Testét ölelgesfék. Igen is, illő, és az ISTENnek Igazsága azt kívánja, hogy ezek a' Szívek, mellyek itt tizta fzeretnek, és buzgóságnak tüzével égtenek; ott amaz Arany Oltárnak eleven fzenei által annál inkább fel-gerjeztetteffenek, és az ISTEN' buzgó Szerelmének fojamatáival meg elégittessenek! Ezeket reményli vala Dávid, ezzel a' böl dog reménységgel vígaftalja vala magát, mikor ezt mondja vala: *En Igazságban meg látom a' Te Ortzádat, meg-élégittetem a' Te Ábrázatoddal, midön fel-serkenek.*

* * * * *

Itt már véget vetek Sz. Sz. H. H! a' kezem alá felvett Szent Letzkéről való együgyü értekezésimnek. De két kötelelségeim vagynak még ezen Szent Letzke iránt, Prédikátori Hivatalom fzerint, mellyeket semmiképen nem lehet el-múlatnom; t. i. hogy a' Szent Letzkének fzaivit alkalmaztassam *előkor* ti reátok, Sz. Sz. H. H! kik most engemet halgattok; *másodkor*, e' mi közönséges fomorúságunknak Materiájára; Néhai, áldott emlékezetü Nagy HEROS-ra, Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Consiliarius* és *Generalis* Széki

TELE-

TELEKI ÁDÁM Urra, Kinek e' Koporsóban bé-zárattatott, meg-hidegedett Tetemeinek, most végső tisztetséget tézfünk. Míg azért ezen két Kötelefségeimet, tsekély tehetségem Érint véghez vízem, Kérlek ne vonjátok-meg töllem azt a' figyelmetéséget, mellyet eddig nem sajnállottatok.

Két-féle embereknek Képeket rajzolja-le Sz. Dávid a' **Szent** Letzkében; t. i. e' Világhoz ragaszkodott testi emberek Képeket, és e' Világnak tsalárd Jovain felyül emelkedett Lelki emberek Képeket; a' mint a' Magyarázatban bővön meg hailátok. Ha már én néktek nyilván meg-bizonyitom, hogy e' Világhoz ragaszkodott testi emberek, az ö tsalárd és tsak a' képzelődésben fundáltatott bódogságokban, valósággal felette igen bódogtalanok; ellenben pedig a' Lelki emberek, e' Világi életnek sok változáfai, és vízontagságai között-is valósággal bódogok: rajtatok fog állani Kerektyének! hogy az árnyékot el-hagyván, a' valóságához kapdoffátok, és e' Világnak tsalárd étkeit, hazug tsemegéit meg-útálván, a' *jobb réft válaflátok*. Figyelmezzetek hát a' következendő Elmélkedésekre.

1. E' Világhoz ragaszkodott testi embereknek bódogtalanságokat meg-bizonyitom én, rövidségnek okáért, tsak két erősségek által. Mert (a) azok a' Világi Jók, mellyekért ök annyira fozgalmatoskodnak, és a' mellyekhez annyira ragaszkodnak, felette igen változandók, és állhatatlanok. (b) mert azoknak végre fozmorú gyümölsök, és ki-menetelek vagyon, azokra nézve, kik azokban helyhez-tetik bódogságokat.

(a) *E' Világnak minden Jovai felette igen változandók, és állhatatlanok. A' mit B. Salamon e' Világi gazdagságokról mond, hogy t. i. azoknak fúrnyok vagyon, mint a' Sas-keselyü-*

kesfelyűnek, és hamar az Ég felé repülnek. Péld. XXXIII: 5. Ugyan azt lehet mondani, e' Világnak minden egyéb Jovairól; a' testi gyönyörüségekről, fényes, és kényes pompákról-is, nagy Tisztsegekről, nagy tekintetben lévő, és jövedelmes Hivatalokról. 's a' t. mind *azoknak kárnyok vagy on mint a' Sas-kesfelyűnek, és hamar az Ég felé repülnek; mint a' fűt és a' pára el-enyéznek.* E' Világ mind e' mái napig, fok e' féle szomorú játékoknak, és változásoknak *Theatruma.* Mennyiér nem esik-meg, hogy a' kik a' tsalárd szerentsének fele által fel-fúvalkodván egy ideig kényesfen, és kevélyen élnek, annyira meg-aláztatnak, hogy az emberektől még tsak láttattni sem akarnának? Mennyiér nem esik-meg, hogy ama' mezze néző nagy gondolatok, és képzelődések fűtbe mennek; ama' nagy szorgalmatossággal gyűjtött fok Kintsek el-prédáltatnak; ama' nagy költséggel, és fáradtsággal építettett fényes Kastélyok le-rontatnak; ama' nagy mulattságok, és testi gyönyörüségek hirtelen keferűfégre, és szomorúságra változnak? Mind ezek, és fok egyéb számtalan változások, mellyek naponként e' Világnak piatván szemeinkbe tűnnek, tsalhatatlanúl bizonytságot tésznek, e' Világ' Jovainak állhatatlan-vótokról, és mind ezek minket arra tanítanak; hogy az ilyen állhatatlan Jókhöz, tsak igen állhatatlan szeretettel vífeltefsünk. De ha szinte valaki olyan szerentsés lehetne-is e' Világon, hogy ennek Jovaival, minden változás, és vízontagság nélkül élhetne, ugyan tsak mitsoda az ő életének ideje, amaz örökké-valóságához képest, mellyben ő bé-rohan, és a' mellyben, azokkal való vízfa-élés által gyűjtött büneinek terhét, és büntetését magával által vízi? Itéljétek-meg már magatok, Sz. Sz. H. H! mitsoda boldogsága vagy on az olyan embernek, a' ki reménységét, és gyönyörüségét, e' Világnak Jovaiha helyhezette; és a' kinek része tsak ez életben vagy on? Az ő

része,

réze, az ő Jova és gyönyörűsége, igen állhatatlan, és könnyen változandó, és mennél nagyobb boldogságát képzelte azon ő részében, és Világi Jovában, annál nagyobb az ő boldogtalansága, mikor attól meg-fosztatik, vagy az ő ferentséje ferentsétlenségre változik. Az ő réze, az ő Világi Jova, tsak igen rövid ideig tart; abból semmit magával a' más életre el nem vihet; ellenben, mivel ő ez életben azzal a' rézzel meg-elégedett, és jobb részt magának nem válaftott, az ISTENnek igaz ítéletiből, a' jövődő életnek ditsőséges Jovairól, az ISTEN' Híveinek fors ferint oztartott ditsőséges rézekről meg-fosztatik.

(b) De másodszor, gondoljátok-meg, e' Világnak Jovaihoz való ragakodásnak, és a' testi életnek somorú következését, és ki menetelet. Erről világos példát mutatott nekünk az IDVEZITŐ ama' Gazdagban, kiről már oda feljebb-is emlékeztem. Ő, biborba, és bársonyba öltözik vala, és minden napon vigan lakik vala. Ő, a' mint Ábrahám néki femére veti, az ő Jovait el-vette vala az ő életében. Milön az ő ki-menetele? Mik levének, az ő éktelen puhaságának, és az ő teste' kényeztetésének gyümöltsei? Meg-hala, el-tetteték, és leg-ottan a' pokolban emelé-fel femeit, holott olyan lángban ég vala, hogy az ő meg-fáradott nyelvének hívesítésére, egy tsep vizet minden világi Jószágánál feljebb betsült volna, de annak az egy tsepp viznek meg-ferzése-is, néki már lehetetlen vala. Oh! Sz. Sz. H.H! gondoljátok-meg ugyan valójában, tsak egy nap alatt a' forró hidegnek hévségét fzenvedni; tsak egy napon, a' heven süto napnak melege alatt ferényen dolgozni; söt a' mi rettenetesebb; tsak egy óráig, a' Hengernek tüzes vasa által sütogettetni, minémü kín, minémü rettenetes kín az! és ímé tsak femmi, azoknak kínjokhoz képeft, kik a' kevés

ideig tartó testi gyönyörűségek után pokolra vettettetnek; mert ott az ő férgek meg nem bal, az ő tüzők meg nem ól-tatik. Márk. IX: 48. és az ő kintódásoknak fűsti fel mégyen mind-örökkön örökké. Jel. XIV: 11. Ha ennek meg-gondolá-fa-is e' Világ' Fiait, és Leányait, a' testi embereket, meg nem rettentí, meg vallom, hogy nem tudom, minémü indító okkal kellefsék élnünk, az ő meg-rettentésekre; mert a' Villámások, Mennydörgések, a' hadak, és háboruk, és a' Nagy ISTENnek minden egyéb ítéletei, mellyekkel a' bü-nösök ellen e' Világon, ki-fokott kelni; mind kitsinek ama-hoz képest; mert ezek tsak ideig való kínokat, és romlást fereznek, ama' pedig véghetetlen kín, ki-bezélhetetlen gyötirelem. Itéljétek meg azért magatok, Sz. Sz. H. H/ nem nagy balgatagság-é, az embernek olyan részt válaftani, a' melly ilyen változandó, és állhatatlan, és a' mellynek gyü-möltse, és ki-menetele, illy' rettenetes lézen? No hát! ri, kik eddig e' Világnak, és a' Testnek főlgáltatok, hagy-játok-el, ez álnok *Délilát*, ki néktek tsak azért hízelkedik, hogy titeket kötelekben, és lántzokban ejtsen. Sieffetek, fuffatok ki e' 'Sodomából, hogy véle együtt a' tűznek, és kénkönek tovább ne vetteffetek. Ne-is nézzetek hátra, mit a' Lót Felesége, hogy az ISTENnek bofzu állása meg ne eméffzen titeket. Igyekezsetek, fuffatok serényen ama' *Soárba*. Az odafel valókat keressétek, a' bolott a' KRISTUS vagon, az ISTENnek *Fobbján* ülven.

2. Dávid tulajdon maga képében, le-rajzolja az olyan embereknek képeket, a' kik e' Világnak tsalárd, és veszendő Jovain felyül emelkedvén, magokat a' jövő életnek tökéletes Jovaival vígaftalják, és azon tsalhatatlan reménység által, minden ez életben elé-forduló nyomorúságokat meg-gyöznek, és azokat tsendefen, békeséges-türéffel vívelik.

Az

Az ilyen embereknek nagy boldogságok már, nyilván ki-tündököl, és ki-mutatja magát, mind e' Világon való fü-lyos próbák, és nyomorúságok között, mind pedig vége-zetre az halálos ágyban.

(a.) Nézzétek az ilyen nemes Hitű, és e' Világnak szem-fényt veftő gyönyörűségeiről le-mondott embert, a' fülyos próbák, és nyomorúságok között. Ő azokat békefsé-ges-türelffel szenved, és ha a' testnek erőtelenségeit tel-lyefsággal el nem nyomhatja-is; leg-alább magának elég hat-hatós vigasztalásokat talál. Kérjétek-meg tőle, honnan vé-zi Ő ezt a' nemes bátorságot? Mitsoda Kút -föböl meríti ő ezt a' Vigasztalást? Ő az ő MEG-VÁLTOjával együtt ezt feleli: *Az én Országom nem e' Világból való.* Ján. XVIII: 36. Én e' földön csak bujdosó vagyok. Ez a' Világ nékem egy kietlen pufta. A' bujdosó, a' míg az ő Hazáján kívül buj-dosik, nem várhatja azt, hogy mindenek kedve, és kí-vánsága fzerint légyenek. A' bujdosónak sokszor hideget, meleget, essözéseket, havazásokat, fzel-vézeket, és egy fzóval, sok nyomorúságokat kell szenvedni az ő bujdosásá-ban; de azok között el nem tsügged, mert ezzel a' re-ménységgel bátorítja magát, hogy majd az ő hazájában víz-fa tér, és ott meg-nyúgzik, tsendesen, és boldogul lako-zik. Nézzétek, ez az én állapotom; ez az én nyomorúsá-gim közt való vigasztalásom. Ha itt fáradok, ott-hon meg-nyúgdom; ha itt nyomorgattatom, ott-hon meg-boldogitta-tom; ha itt éhséget szomjúságot szenvedek, ott-hon meg-elégíttetem; és ha az én bujdosásomnak rövid idejében, nem lenne-is semmi rézem, e' Világi gyönyörűségben; eléggé meg-örvendeztetem az én Atyámnak ama' Hajlékaiban, midőn az én Atyámnak Kegyelemmel tündöklő Ortzáját fzüntelen fzemlélhetem; az én Vér fzerint való Atyám-fiainak, az én

Sze-

Szerelmes MEG-VÁLTOMnak Kegyelmeiben gyönyörködhetem, és az Ő meg-ditsüült Testét tiszta fzeretettel ölelgethetem! Így emelkednek-fel az ISTENnek Hívei, e' Világi nyomorúságoknak sűrű homályai közzüll a' Menny-Országban, az ő örökös Hazájokban. Így vígáztalják magokat, az életnek fok nyomorúságai között, ama' következendő nagy boldogságoknak meg-gondolásával; mellyre én néktek egy-néhány gyönyöröséges példákat hozhatnék-elé, de mivel csak eddig-is alkalmazint el-faradtatok a' figyelmetességben, csak egyetlen egy példát említek; és ez, ama' Kereft-viselesek alatt való békefésséges-türésnek nagy példája, a' Jób. Az ő ege fomorúságnak fellegevel bé-vonattatott vala, mellyen egyik villámás a' másikat, egyik meny-dörgés a' másikat követi vala. Ő, kevés idő alatt, szerelmes Gyermekeitől, nagy gazdagságától meg-fosztatott vala; az ő teste rút fekélyekkel, és nyavalyákkal tellyes vala; Felesége ellene támadott vala; Baráti velle, mint meg annyi ellenségek úgy bánnak vala; egy főval: a' nyomorúság, és fzorongató inség ötet minden-felöll környül vette vala. Mit tselekezik Jób, a' nyomorúságoknak illy' sűrű fellegei között? Hol találhat enyhülést, és pihenést, ennyi bágyasztó terhek, és kísértetek között? Hamar fel-találja ő a' vígáztalásnak kút-fejét. Az ő nyomorúságának porából, mint a' Sas, Hitinek fárnyaival fel-emelkedik, fíntén az ISTENnek Királyi Székéig. Ő Hitinek fárnyaival, által tézi magát ama' boldog időre, a' fel-támadásnak napjára. Ő már Hitinek fzeivel látja az ő MEG-VÁLTOjának meg-ditsüült Testét. Ezen örvendetes gondolatok által, meg által járják az ő fívét; ezen örvendetes gondolatok, el-felejtetik velle minden nyomorúságait, és ő magán kivüll ragadtatván, mint egy diadalmas Vitéz, fel kiált: *Én-is jól tudom, hogy az én MEG-VÁLTOM él! és hogy az utólsó ember a' földből fel-támad. Továbbá, minek-*

utánna

utánna a' férgek az én Testemet meg rágnák, és minek utánna fel ébredek, ebben a' Testben meg látom az ISTENT, Ugyan ennen-magam látom meg, nem más; és az én fêmeim látják-meg, minekutánna az én Veséim én bennem meg eméftetnek. Job. XIX: 25, 26, 27. Oh nagy boldogsága az olyan Léleknek, mellyben ez a' reménység magának gyökeret vert! Oh nagy vígasztalása az olyan Léleknek, melly e' földiek-ről a' Mennyeiekre, annyira fel-emelkedett!

(b) De másodszor, nézzétek az ilyen nemes Hitü embert az halálos-ágyban. Nézzétek az ő nemes bátorságát; nézzétek az ő ditsőséges diadalmát! Az ő halálos-ágya győzedelmi feké, mellyből ki-nyújtja az ő kezét, a' neki rendeltetett Koronára. Az ő halálos-ágya hasonlatos ama' hegyhez, mellyről Mó'ses halála előtt kévéffel, bé-tekintett vala a' Kanahánnak áldott, és gyönyörűséges földére; Ő is arról, még előre bé-tekint az ő örökös, ditsőséges Hazájába: már látja Hit által annak ditsőséges Kintseit, már kóstolgatja annak édeséges gyümöltseit; már érzi a' maga Lelkében, amaz ISTEN' Királyi Széke alóll ki-fojó gyönyörűségek' fojamatjának édeségét. És itt egészen elmerülök én Sz. Sz. H. H! ezen gyönyörűséges Elmelkedésnek mélységében. Lehet-é nagyobb boldogságot gondolni, e' Síralomnak Völgyében, mint az olyan Léleknek boldogsága, melly minden nyomorúságokban, sőt még az halálnak árnyékában-is, ilyen bátorságos? Lehet-é nagyobb boldogságot gondolni, mint az olyan embernek boldogsága, a' ki a' buzgó Szeretetnek tüze által annyira fel-lobbantatik, és a' Sz. Indulatok által annyira el-ragadtatik, hogy az halálnak keserűségeit nem érzi, és az utolsó ellenség előtt a' diadalmi éneket vígan, és bátran éneklí? Oh! Haljon-meg az én Lelkem, az ilyen Igaznak halálárat, légyen az én utolsó

végem mint az-é! 4 Mós. XXIII: 10. Miképen kívánkozik a' farvas a' fojó vizekre, a'képen kívánkozik az én Lelkem Te bozzád ISTEN! Szomjúbozik az én Lelkem az élő erőfs ISTENhez. Vallyon mikor mehetek-el, hogy bé-mútassam magamat az ISTEN előtt. 'Sólt. XLII: 2, 3.

* * * * *
* * * * *

Még egy réze vagyon hátra Sz. Sz. H. H! az én mostani Prédikátori Hivatalomnak, hogy t. i az én Szent Letzkémet alkalmaztassam, az URban b. ki-múlt Néhai Nagy Uri HEROSnak, áldott emlékezetü Méltóságos R. Sz. B. *Confiliarius* és *Generalis* Széki TELEKI ÁDÁM Urnak végső tífzeség-tételére, és az ő Koporsója körül kesergő, méjjábanatban el-epedett, ISTENT-felő Árva Özvegyének, Szerelmes Uri Gyermekének, és Méltóságos Uri Attyafiainak vígasztaltatásokra. Jól-lehet ezen kötelefségemet tsak kevés beféddel vízem véghez, mivel azon két Tíft: Férjfiak, kik én előttem, ezen gyázos Prédikáló Székből beféllentenek, ezt böltsen, és elég böven véghez vitték.

Ha én ez URban bold. ki-múlt nagy Uri HEROSnak életét, tsak futó szemekkel el-tekintem, könnyen fel-találom én ő benne, a' Dávid' példáját követő Lelki embernek Képét; úgy - mint a' ki e' Világnak pufztáján való bujdosásában, fokszor olyan állapotokban forgott, mellyekben Dáviddal, méltán e'képen foházkodott: *Az emberektől fahadíts-meg a' Te Kezseddel URam!* 's a't. de a' melly terhes állapotokban soha az ő valósággal Nemes, és nagy Szíve el-nem tsüggedett, és az ő Hite meg nem homályosodott, elég hatha -

hathatós vígasztalást találván magának, abban a' bódog reménységben, hogy rövid Pálya - futásának szerentsés végezése után, Igazságban meg-látja az ö ISTENének Országát, és meg-elé-gítették az ö Ábrázatjával, midön fel-serken. Halljátok Sz. Sz. H H! az ö élete' folyásának rövid Summáját.

Vette volt e' mi HEROSunk Világi életének kezdét MD CCIII. Eftendőben, Méltóságos nagy Emlékezetü, ISTENt felö Uri Szüléitöl, Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI PÁL Urtól, és Néhai Méltóságos Grófné VVAJAI VVAJI KATA AÉfzontól. Kiknek hívséges gond-vifélések alatt neveltetvén, mihelyt annyira nevededett, hogy az Oskolai fenytékre alkalmas lehetne, bé - adatott vala a' Tifzrefészes Tudományoknak veteményes Kertébe, a' Kolo'svári Nemes Reform. Collegiumba; holott, egy Nemes Szívet illető, és ékefitő, minden Tudományokra illendő for-galmatossággal el - készítetvén; meg-nevezett Néhai áldott emlékezetü Nagy Uri Szüléinek tettzésekből, a' Tógás Deákok' Seregében bé-állott, és minek utánna ditséretes Tanulásának, fok nyilvánosságos próbáit adta volna; látván feljebb említet Néhai nagy Tudományu édes Attya, hogy már a' nagy Világra, Tudományának, és *Experientiájának*, öregbítésére nézve ki - botsátrathatnék MD CC XXII - dik Eftendőben, fel - küldé ötet a' HALAI híres *Académiában*, holottis, fok nagy Tudományu Tanítóknak tanítások által, elméjét drága Tudományoknak Kintseivel, mintegy tár - házat meg- rakta, és mivel már akkor-is, gyenge Ifjúságának idejében, szépen ki - tündököltenek belölle a' Nemes *Virtusnak* sugárai, azt érdemlette, hogy az akkori Uralkodó *Saxoniai Elefornak*, és Lengyel Ország' Felséges Királyának AUGUSTUSnak Királyi Udvarában, a' Király' Felséges Személye

N 2 körül

körül való belső főlgálatra fel-vétetnék; holott melly ditséretesen vifelte légyen magát, eléggé bizonyítja, az említett Felséges Királynak, és *Electornak*, ditsőségesen uralkodott Néhai VI-dik KÁROL Tsáfárhoz küldött Levele, mellyben e' mi nagy HEROSunkat, Ő Felségének Kegyelmeségében fok szép ditséretekkel ajánlotta, és ugyan azon Felséges KIRÁLY és *Elector' Ministerének* FLEMMINGnek, Néhai nagy hírű Hertzeg EUGENIUSHoz küldött Levele, melly által ötöt azon nagy Urnak *commendálta*, melly Leveleknek Párjai, máig - is tartattatnak.

E'képen végezvén, fzerentséfen, és ditséretesen, e' Néhai Méltóságos Gróf Ur külső Országokon való tanulását; ideje vala már, hogy fzerelmes Uri Szüléit, és édes Hazáját, ismét meg látná. Le-indúlván azért MD CC XXV-dik Ektendőben, Bérsben VI. KÁROL Tsáfárnak alázatos Udvarlását tévén, fzerentséfen le-érkezett vala, még azon ektendőben, édes Hazájában, említett Néhai áldott emlékeztű Uri Szüléinek Házokban; Kik - is látván, hogy ezen ő nagy reménységű, egyetlen egy Fiú Magzatjok, egy jó Haza' Fiában meg kívántató *Virtusokkal*, és Tudományokkal eléggé fel - ékesítettet; azon kezdének gondolkozni, hogy néki hozzá illendő Párt keresnének, és azzal egybe-házafitanák: fel - is találák azt ama' nagy VESSELÉNYI Házban, és ama' nagy hírű áldott emlékeztű *Praefidens*, Néhai Liber Baro VESSELÉNYI ISTVÁN Ur' Leányát, Néhai Egyes ISTENT-felő VESSELÉNYI 'SU'SANNA Afzonyt, Néki Házastárfúl kérék, és nyerék MD CC XXVIII-dik ektendőben. Kivel - is gyönyörűséges tsendes életet élvén XI. ektendeig, meg - áldotta vala az ISTEN őket, az ő tiszta Házafági életeknek hat ékes gyümöltseivel, t. i. két KATA, JUDITH, ÁDÁM, 'SU'SANNA, és PÁL nevet vifelő Uri Magzatokkal; de a' kik közzül már ötön, az örökké-valóságra által-

által - költöztenek , egy pedig , ú. m. Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI 'SU'SÁNNA Afzony , Méltóságos Liber Baro 'Status Intimus Consiliarius , és Camerarius Boros - Jenői KORDA GYÖRGY Ur' ö Excellentiája' tökéletes hívségű Élete' Párja , édes Attyának meg hidegedett Tetemei felett bánkódik , és kesereg. Ezen idő alatt , egy néhány keserűféggel egyelítette vala az ISTEN ez URban bóld. ki múlt Nagy Uri Férj - fiúnak gyönyörüségét; mert egy néhány Gyermekait ez árnyék - világból ki - főllitá , Nagy emlékezetű édes Attyát - is , Néhai Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI PÁL Urat MDCCXXXI - dik Eftendőben az halál által el - falasztá , és oztán MDCCXXXIX - dik Eftendőben , fêmeinek leg - kedvesebb gyönyörüségétől - is Néhai Kedves VESSELÉNYI 'SU'SÁNNÁjától , az halál által meg - fölztátek. Az előtt való MDCCXXXVIII dik Eftendőben , feltámadtak vala ellene némelly ellenségei , és ok nélkül való vádokkal terhelték ötet , de a' reá irányzott nyilakat előre meg - látván , ugyan azon Eftendőben , a' Bérsi Felséges Udvarhoz fel - ment , ártatlanságát nyilván meg - bizonyította ; úgy hogy ártatlansága , és hamis vádolói ellen való diadalma , a' Frantzia Novellák által publicáltatnék , és akkor ditsőségesen Uralkodott VI dik KÁROL Tsáfártól , húz ezer forint Gratiónálissal , kegyelmefen meg - ajándékoztatnék. Meg - nevezett első Szerelmes Hites - Társának el - falasztása után , MDCCXL - dik Eftendőben , másodfiori Páros életre adá magát , vévén magának Hites - Társúl , Néhai , Kegyes ISTENT - félő , áldott emlékezetű Gróf TOROTZKAI KLÁRA Afzonyt , Kivel való Házasági tisztá életét , meg - áldotta az UR ISTEN két Uri Magzatokkal , Kik - is mostan Szerelmes édes Attyok' meg - hidegedett Tetemei felett keseregnek ; ú. m. Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI ÁDÁM Ur , Felséges Apostoli KIRÁLYné ASZSZONYunk'

Arany - Költsos Kamarás Hive, és Nemes Kövár - vidékinek nagy érdemü Fő - Kapitánya, és Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI KATA Afzony, Méltóságos Gróf Kis Rbédei RHÉDEI FARKAS Ur' Szerelmes Hites - Táfa. Ezen második Házasági életének idejében MDCCXLV-dik Eftendőben akarván édes Hazájához, és Felsőges KIRÁLYához való hívségét valósággal meg-bizonyítani, Hadi fozgálatot vett, a' T. N. Eftersháfiánum Magyar Lovas Regimentben; még akkor Oberfferi Tifztséget nyervén magának. Az előtt - is ugyan egy náhányszor, gyalog, és lovas Katonáknak fel-állításával, Felsőges KIRÁLYához való hívségét meg-bizonyította; de ekkor nevezetefen, három lovas Compagniákat, tulajdon maga Költségével állított. Az akkori, Frantziával való háboruban jelen völt; az ütközetekben forgott, és Nemes Vitéz Szívének nem kitsiny próbáit adta: mellyre nézve azt érdemlette, hogy MDCC LI-dik Eftendőben, Generalis Fő-Strá'sa - Mesteri Tifztsége lenne. Illyen diadalmi Kozorúkkal meg-ékesítetve, vízfza jövén édes Hazájába, nem sokára, fkomorú gyázfzal vonta vala bé ifmét az ISTEN, az ő örömének tündöklő egét; el-vévén ő mellöle az ő fzeimének gyönyörüségét, Néhai Szerelmetes FOROTZKAI KLÁRÁját. MDCC LIII-dik Eftendőben. Melly után következett MDCC LIV-dik Eftendőben ifmét egybe párosítá magát, vévén magának Hizas - Tárful, mostan, illy' Szerelmes Férjének gyáfos Koporsója felett kesergő Méltóságos Grófné Brezovitzai HORVÁTH 'SU'SÁNNA Afzonyt, Néhai T. N. HORVÁTH és T. N. LÖVEI KRISTINA Afzony' Leányát; Kivel mind élete' fogytaig, tsendes, és nyúgodalmas életet élt.

E' Sz. Sz. H. H! ez Áldott emlékezetü Nagy Uri HEROS' Életének rövid Sinór-mértéke; mellynek leg-nagyobb faka-
fzait-is,

Éait-is, én tsak rövid Summában illetem; mind azon-által, tsak e' rövid le- írásból-is az értelmes Halgató könnyen által-láthatja, hogy az ő állapotja gyakorta hasonló volt a' Dávid' állapotjához; és hogy ő - is e' Világnak nagy piatzán, a' Nagy Udvarokban, és a' Hadi fozgálatban, olyan emberek között forogván, a' kik között *Virtus semper habet ocores*; a' kik között a' *Virtuosus* embereknek mindenkor elég irigyeik vagynak: elégzer volt néki alkalmatofsága arra, hogy Dáviddal e'képen foházkodjék: *Az emberektől fabaditts-meg a' Te Kezeddel URam! e' Világnak embereitől, 's a't.* De mivel ő e' Világnak minémüségét jól ismérte, és a' jövendő bóldog életnek reménysége mély gyökeret vert volt az ő Szívében, ezen fok-féle vízfzontagságai között, foha reménységét el nem vetette, elég vígafztafást találván abban az ő Nemes Szive, hogy rövid bujosásának el-vegezése után, az ő örökös Hazájában tsendes nyugováfa, és változás nélkül való bóldogsága lézen. Hogy pedig ez a' bóldog reménység, mély gyökeret vert légyen az ő Szívében, annak bizonyos próbáit adta, az ő hozzfas, és súllyos betegségében; mert ámbátor Testének földi sátorát lassan lassan omladozni jól érezte, és ámbátor, mint Sz. Pál Apostol, Filip. I: 23, 24. Ő - is szorongattatik vala e' kettő között, kívánván a' Testben maradni, szerelmes Háza-népére nézve; kívánván-is a' KRISTUShoz-is menni, mellyet mindeneknél jobbnak lenni, jól tud vala: mind-azon-által, a' mint gyakorta maga mondja vala, kézf volt ő, akár mikor földi sátorát örömeft le-vetkezni, és Lelkét TEREMTÖjének Kezébe adni. Bizonyosságai vagyunk mi, kik ezen hozzfas ideig tartott súllyos nyavalyájában mellette forgolódtunk, az ő fíves óhajtásainak, fok buzgó foházkodásainak és amaz utolsó ellenséggel, az halállal való nemes Hartzának: Ugy hogy, leg-kissebb rettegés, és semmi tapafztafható vonoglás nélkül, tsak nem fenn-állva fész

tsende-

tsendefen múlt-ki e' Világból MD CCLXIX-dik Eftendöben,
Sz. András Havának 7-dik napján, estvéli XI.óra tájban. Ele-
tének LXVII-dik Eftendejében.

Nagyobbak, és íméretesebbek voltak e' Nagy Uri Férj-
fiúnak *Virtussai*, és Érdemei, mintsem azok ez én ditséretem
nélkül fűkölködnének; mind - azon-által, azt egyenes fível
el-mondhatom ö felölle, hogy ö, az ISTE N' Ditsősége
mellett buzgó, az ISTEN' Anya-*szent-egy* házának és a' Ha-
zának Jovát kívánó, Felséges KIRÁLYához hűségés, embert
szerető, nyájjas, barátságos, gazdálkodó, szegényeken, be-
tegeken könyörülő, Nemes Szívvel, és indúlatokkal bíró,
Nagy Uri Ember volt, Kit azért fok ügye - fogyott *szegé-*
nek fánnak, és fánni fognak fokáig.

Illyen fok Keresztyéni *Virtusokkal* ékeskedett, szeretet-
re méltó Nagy Uri Embert, midön ma közzületek el-fa-
lafotok e' Méltóságos Nagy HEROSnak meg-hagyatott IS-
TENT-félő Özvegye, Szerelmes Méltóságos Uri Gyermekei,
és Méltóságos Uri Attyafiai! méltán kefereghetek, és fo-
morkodhattok; de mind-azon által, a' mi Titeket leg in-
kább indit a' keferüségre, ugyan abban találom én fel, a'
valóságos vígaftalásnak kút-fejét. Ha a' Ti Földi Királyotok
Parantsolatot küldene hozzátok, hogy ez vagy amaz, a' Ti
fiep *Virtusokkal* ékeskedő Szerelmeseitek közzüll, mennyen-
fel az ö Felséges KIRÁLYI Udvarában, az ö Felséges Sze-
mélye körül való fólglátra; vagy valamelly nagy Hívatál-
ra; Vallyon keferegnétek-é nagyon, az ö Tölletek való
el-változásán? és hogy egy felöl nehezen efnék-is Tölletek
való meg-váláfa, nem találnátok-é magatoknak hathatós ví-
gaftalást abban, hogy ö nagy Méltóságra emeltetik, és az
ö KIRÁLYának Felséges Személye körül tellyes örömmel

forgo-

forgolódik? És nézzétek, meg-keferedett Méltóságos Uri Felek! Eintén ilyen forma dolgot látok én itt. Ezen Ti áldott emlékezetű Szerelmesetek, hozzás ideig folytatta e' Világnak puftáján, az ő JÉ'SUSsának Zafiója alatt való Lelki Vitézségét, és most immár, nagyobb Méltóságra kívánta ötöt az ő ISTENének Kegyelmeisége emelni: Erre nézve *Ordere* érkezék néki, a' Mennyei Királynak Udvarából, az halálnak postája el-hozá ezt a' Követtséget; el-kelle néki menni, e' fok-féle Lelki hartzoknak kietlen puftájáról, ama' Mennyei Udvarba, hogy ott az ő Királyának, az ő Királyi Széke körül Udvarló Angyalokkal együtt udvarolna, és annak a' Ditsőséges Királynak zemlélésében gyönyörködnek, a' kit itt csak némü-némü tükör, és homályos beféd által zemlél vala. Ha Ti ezt, méljen meg-sebhetett Méltóságos Uri Özvegy! és Méltóságos Uri Vérségek! valósággal hívetekre vézitek, és meg-gondoljátok, nem találtok-e ebben hathatós vigasztalást zomorú Szíveteknek? és ha Ti ezt elmétekben forgatjátok, mitsoda méltó okot találhattok, a' Ti Szerelmesetekben való zánakozásra? Söt inkább addig volt ő gyakorta zánakozásra méltó mikor még Ti veletek együtt, e' Siralomnak Völgyén bujdosott, és fokzor kereft-vifelésekkel, sullyos nyavalyákkal terheltetett; most pedig, minek-utánna e' Világnak kietlen puftájáról, ama' Mennyei Kanahánba által vitetett; most, minek-utánna az ISTEN az ő zemeiről minden könyvhullatást el-törölt; most, minek-utánna az ő Mennyei Királya Ortzájának zemlélésében züntelen gyönyörködik; nem zánakozásra méltó ő. Söt ő maga-is, ha látná a' Ti Kesergésteget, csak ezt mondhatná Ti-nétek: Mit keseregtek én felettem? mert az UR jól tett én velem.

Végső Bútsúját vette már Tölletek, ISTENT-felő Özvegyétől, Szerelmes Uri Gyermekeitől, és Méltóságos Uri Attyafiától ez áldott emlékezetü Méltóságos Nagy Uri Férj-fiú, az előttem való Tíft. Tudós ORATOR által; mindazonáltal, én-is ezt a' Követséget egy néhány Tzikkelyekben véghez vinni, kötelefnek ísmérem lenni magamat.

I. Leg-elsöben - is hát meg-föllítlak én Tégedet Méltóságos Grófné *Brezovitzai* HORVÁTH 'SU'SÁNNA Afzony! e' Nagy Emlékezetü Méltóságos R. Sz. B. Gróf Urnak, Néhai Szerelmetes Házas-Társá, de már Árvaságra maradt, igen fájdalmas fívet vífelő, Kegyes Özvegye, és miképen hogy ezen Te nagy Érdemü Férjednek fíve életben mindenkor buzgott Te éretted; úgy én most az ő fíves kívánságait, mintegy ki-meritvén fívének Tár-házából, azt kívánván Te-néked, hogy az Izraelnek Fő Orvosa a' Te fírelmes fívedet bé-kötözze, keferüségedet Kegyelmenek hathatós erejével édesítse, bánatodnak fellegei között jó Kedvének Napját tündököltesse. Légyen a' JEHOVA, a' Te Özvegységednek Tutora, és gyámola. Légyen a' JEHOVÁnak Jó-akarója a' Te édes Anyádon, T. N. LÖVEI KRISTINA Afzonyon, Néhai T. N. *Cons.* SZUNYOGHI FERENTZ Uram ISTENT-felő Özvegyén, és Hozzá tartozó Uri Szerelmesein.

II. Meg-föllítlak Titeket-is ez Áldott emlékezetü Nagy Uri Férj-fiúnak bánatos, és méljen meg-sebhetett fívet vífelő Méltóságos édes Gyermekei. Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Széki* TELEKI 'SU'SÁNNA Afzony, Méltóságos Liber Baro *Status Intimus Consiliarius*, Boros-Jenöi KORDA GYÖRGY Ur, ő Excellentiájának Szerelmes Hites-Társá,

a' Te

a' Te Szerelmes Uri Férjeddal, és Uri Magzatiddal együtt. Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Camerarius*, és Fő Kapitány, *Széki* TELEKI ÁDÁM Ur, Életednek Kegyes, és Szerelmes Párjával, Méltóságos Libera Baronissa *Hadadi* VESSELENYI MÁRIA Afzonnal, és egy Pár Szerelmes Magzatiddal együtt. Ugy, Méltóságos R. Sz. B. Gróf *Széki* TELEKI KATA Afzóny, a' Te Szerelmes Uri Férjeddal, Méltóságos Gróf *Kis-Rhédei* RHÉDEI FARKAS Urral, és egyetlen egy Szerelmes Gyermekeddel együtt. Titeket mindnyájan egyben zoritván a' maga Atyai Szívében ezen Ti érettetek esdeklő hajdoni édes Atyátok, azt kívánja én általam Ti - néktek, hogy az erősz ISTEN légyen a' Ti Oltalmatok. Tégyen Titeket, mintegy Béjeget az Ő Szívére, és mintegy Petsétet az Ő Karjaira. Soha ne fogyjon ki a' Ti Házatokból az URnak Áldása, hanem légyetek Ti, és a' Tiétiék Firól Fira olyanok, mint a' Vizek mellé plántáltatott termő - fa, melly az ő jó gyümöltseit meghozza, és Leveleit el nem hullatja.

III. Valakik továbbá a' Méltóságos R. Sz. B. Gróf TELEKI Nagy Familiából valók vagytok, és ez Áldott emlékezetü Nagy Uri Férj-fióhoz Atyafiságos Szíves indulattal vífeltettetek. Az URnak Áldása légyen Örökség fzerint Ti rajtatok, hozzátok tartozó Uri Szerelmeseiteken, és egész Nagy Familiátokon. Ne fogyassa -ki soha az UR Ti - köz - zületek az Erőffeket, Tanátsosokat, Hatalmasokat, a' Házának, és az Anya-fent-egy-háznak Oflopait. Irja - fel az UR, az Ő Tenyerére a' Ti Neveteket, és kösse az élöknek tsumójába a' Ti Lelketeket.

IV. Ez

IV. Ez Áldott emlékezetű Néhaj Nagy Urnak, mind két Ágon lévő Uri Attyafia!, a' Nagy Múltóságú Gróf BETHLEN, BÁNFFI, VESSELÉNYI, TOROTZKAI, KEMÉNY, VVAI Familiákból való Urak, és Afzonyok, UR-
 FIAK, és Kis - Afzonyok! Néktek mindnyájan ezt kívánom, hogy régyen az UR Titeket Áldottakká, Bóldogokká, és nyomosokká az élőknek földén, és a' Ti bóldogságotok tündököljön mindenkor, mint a' szép nap az Égen.

V. Végezetre, Ti - néktek, minden renden lévő Sz. Sz. H H! Kik ez URban bóldogul ki - múlt Nagy HEROST, illy' szép Sereggel meg - tífeltétek ezt kívánom, hogy az UR ISTEN, Titeket, mind ez életben, mind a' következendőben meg - tífeljen, bóldog étellel szeressen; végre örök Hajlékaiba fel - végyen.

Te pedig bóldog Léleknek Nemes Hajléka! Menny - el már közzülünk a' Te nyúgodalmodnak helyére, feküdjél - bé az ISTEN Házának rejtekébe, én - is ezen szép Seregből álló Gyülekezettel el kísérlek Tégedet a' Te Nyúgodalmad Bóltotskájának széléig, és ott - is azt kívánom, szívemmel, a' mit most mondok szájjammal: Nyúgodjál tsendesen, hófzás fáradságid után, és légy békeféségben, mert az UR öriz Téged; míg nem a' Te Vér szerint való Attyafia, a' Te MEG - VÁLTOD, és a' mi MEG - VÁLTONK el jó e' Világnak meg - ítélésére, és a' Te Lelkedet Testteddel egyesítvén, bé - vízen Téged az ISTEN Ditsőségeinek Országába, az holott Igafságban meg - látod a' Te ISTENednek Országját, és meg - elégittetel az ő Abrázataival, midőn fel - serkenf.

Á M E N Á M E N !